

КРАГУЈЕВАЦ НА МАПИ
ПРИВРЕДНОГ РАЗВОЈА

Плате и број
запослених још каскају
— страна 7.

ОБРАЗОВАЊЕ И ПИСМЕНОСТ
СТАНОВНИШТВА

Трећина
Шумадинаца на
нивоу рачунаљке
— страна 8.

IN MEMORIAM
СЛОБОДАН ПАВИЋЕВИЋ

Одлазак
Институције града
и свезналца књиге
— страна 18.

КРАГУЈЕВЧАНИ ПОКАЗУЈУ ХУМАНОСТ

Да Даница добије ново срце

ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА

ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО

МАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

034/ 33 66 99

ZAMENA STARIH, DOTRAJALIH I
OŠTEĆENIH PLASTIKA I TASTERA
NA SVIM VRSTAMA AUTO
KLJUČEVA I DALJINACA

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž
mir u kući

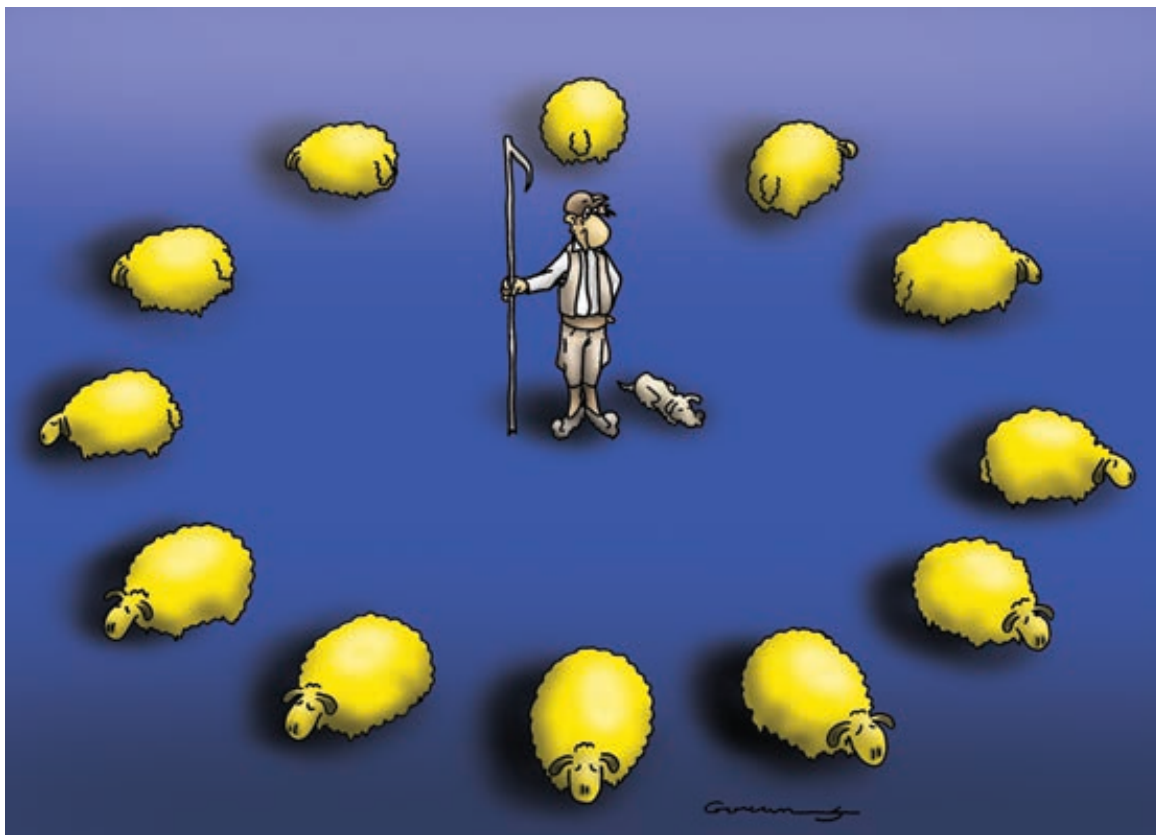
Refilm

Karadorjeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA
ORIGINALNIH
IZDUVNIH SISTEMA

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Кредибилитет

Пише Драган Рајичић

Дирљива је констатација нашег уваженог премијера који тврди да неко баш ових дана хоће да га дискредитује, тј. да угрози његов годинама стицани углед. Толико дирљива да су мени од неког суманутог напада смеха и сузе пошле на очи. Још кад ми се у глави јавила и моја покојна баба која ми је цео живот говорила „Дете, с ким си“, готово да сам и зајео од потресености.

Сироти наш Ивица! И тешко сад његовом угледу на који су, ево, навалили још неидентификовани душмани. Да му углед није најјача страна којом располаже, зар би успео ономад да онако превесла Коштуницу и Тому, а јуче Бориса Премилостивог и да као трећепласирани на изборима запоседне и премијерску и министарску фотељу. Но, кад сам обрисао сузе папирном марамицом која је, откако је он на челу ове владе, поскупела 10 одсто, уз помоћ бабиног учења овако сам проанализирао насталу ситуацију са нашим уваженим премијером и његовим кредибилитетом.

Док је био млад и неискусан дружио се са Милошевићем све док овом није пропала идеја да нас, након што су нам покрали изборе, онег 5. октобра погази тенковима. Онда је упао у друштво Коштунице који је из петних жила радио на томе да се пониште све добре идеје петоктобарских промена. После га пригрлио Тадић који је самим тим чином толико застранио да се и моја покојна баба још преврће у гробу. А данас га, ево, у старом јату са чијим главним актерима је некад такође сејао сузе по целој бившој нам отаџбини.

У међувремену му се десило оно коферче, а сада душмани провалише и да се састајао са елитним представницима Шарићевог нарко клана. Да и за ово зна, моја покојна баба би вероватно ревидирала поменути филозофију „с ким си, онак си“ у опаску „Ако се дружиш са Шарићевима и то као министар полиције, онда си и гори од њих!“

Није се са њима састајао само наш премијер него и његови најближи сарадници из бившег и садашњег му министарског кабинета. Ивица, додуше, тврди да он није имао појма о њиховом „занимању“, а моја покојна баба ми управо јавља да се, према њеним сазнањима, наш кредибилни премијер састајао са Шарићевим мафијашем ради размене мишљења о утицају озонских рупа на приносе кукуруза и шећерне репе у милој им отаџбини.

О томе какво нам је, заправо, комплетно политичко друштво са којим ми, сироти гласачи, већ деценију и више имамо посла, говори и реаговање неких знаменитих актера. На пример, кредибилном Динкићу колосална компромитација актуелног премијера не смета за рад Владе јер то није сметало ни Тадићу који је, здраворазумски претпоставља Млађо, за то свакако знао. Дирљива је и порука неких високих званичника који верују да њихову владајућу коалицију ни ова афера неће срушити. Ха, та им је баш добра! Кога је овде срушила било која афера?! Код нас све функционише тако што се актуелна афера затрпава следећом.

А шта тек рећи за понашање бившег нам председника и његове странке? Нема никакве сумње да су макар он и његов саветник Мики Ракић знали за Дачићеве контакте с мафијом и нису ништа предузели да га макну из владе. Ајде то, него су на све начине покушавали да га на'ватају и за владајућу коалицију после последњих избора, али их је он, срећом, превеслао у финишу постизборне трговине.

И шта сад? Немам појма, а лично ми је и сасвим свеједно хоће ли пасти Влада и хоће ли бити нових избора са истим актерима. Мени је сад једино важно да папирне марамице случајно не појефтине јер онда бих због стања у коме се као друштво налазимо могао да плачем и по цео дан.

АНКЕТА НА ШТА ВАМ ОВИХ ДАНА ЛИЧИ СРБИЈА
У ПОЛИТИЧКОМ СМISЛУ?

М. Ивићковић

Слава Марковић, пензионер:
- На тучу позиције и опозиције, којој је Дачић трн у оку.

Боривоје Поповић, студент филологије:
- Може бити боље, може и горе, видећемо!

Радмила Ђорђевић, пензионер:
- Влада ради много боље него претходна.

Јелена Божовић, агент осигурања:
- Избори су велики трошак, опозиција мешетари....

Миле Бојовић, возач:
- Супер односи у републичкој власти сметају мангупима и лоповима.

Синиша Даниловић, бравар:
- Иде на боље...

Бојана Јеремић, медицинска сестра:
- Немам појма, не дајем важност дневним политичким препуцавањима.

Љиљана Лалошевић, машински инжењер:
- Неозбиљни покушаји манипулисања недобронамерних неуспешних политичких пацера.

Јелица Лепојевић, студент филологије:
- Страни фактори подмећу ногу преко политичких плаћеника.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

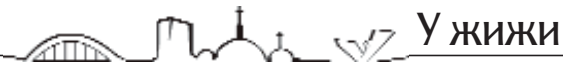
Брашно по произвођачним ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива | Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori sa imenom
i prezimenom

Da li ćete i ove zime
grejati ulicu?

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

СЕДНИЦУ СКУПШТИНЕ ГРАДА ОБЕЛЕЖИЛА ВАНРЕДНА ТАЧКА

Закључци оверени већином

Иако коалициони партнери из СПС-а и ДСС-а нису гласали за закључке Градског већа о напетом стању у граду, изазавном сукобом градске власти и начелника полиције, овај документ подршком ЛДП-СПО одборника, уз два независна, добио већину од 44 гласа. Да се градска коалиција ипак не осипа потврђено њеним јединственим гласањем за ново задуживање града

Пише Милош Пантић

Одавно једна седница Скупштине града Крагујевца није ишчекивана са толико повишеном политичком тензијом у јавности и међу странкама и са толико неизвесности као што је било седмо редовно заседање од 1. фебруара. Седница је требало да пружи одговор да ли ће и са каквом већином бити изгласани закључци Градског већа о напетом стању у граду које траје већ месецима, а изазвано је отвореним сукобом градске власти и начелника полиције Ивана Ђоровића.

Ишчекивање је било утолико веће јер је од избијања сукоба, почетком октобра прошле године, највећа странка у градској власти „Заједно за Шумадију“ биле дуго усамљена у оценама да је на делу прогон појединих функционера локалне самоуправе од стране дела челника полиције у граду, те да Више тужилаштво води процесе најчешће са недостатком кључног доказног материјала.

Од коалиционих партнера јасну подршку овакви ставови добили су након пар месеци од челника УРС-а Млађана Динкића и истакнуте функционерке ове странке Верице Калановић, док је било упадљиво ћутање и уздржаност осталих странака у градској коалицији, СПС-а, ЛДП-а и СПО-а, као и ДСС-а, који је последњи постао део градске власти.

■ СПС одсутан, ДСС уздржан

Конечно, дошао је и „тренутак истине“ и гласање за закључке Градског већа, у којима поред навода о неоснованом прогону градских функционера стоји и оцена да је у граду створена атмосфера неповерења у сигурност инвестиција, што може зауставити даљи развој града, као и атмосфера страха код свих лица која раде на пословима локалне самоуправе.

Након двосатне расправе, закључци Градског већа усвојени су

са 44 гласа, од 48 присутних одборника. Закључке је подржало 37 одборника из групе УРС-а, у којој су представници „Заједно за Шумадију“ и Уједињених региона Србије, као и пет одборника групе ЛДП-СПО, уз гласове два независна одборника, др Владана Вучићевића и Ирене Којовић.

Одборници ДСС-а изјаснили су се да ће по овом питању бити удржани и то образложили, док су одборници СПС-а још пре седнице објавили да овом гласању неће присуствовати, с обзиром да се разматрају питања из домена рада полиције, на чијем челу је као министар председник њихове странке и да спорове који су настали треба решавати у институцијама државе.

Како је на самом гласању била довољна већина гласова од укупно присутних 48 одборника то значи да би закључци постали званична одлука Скупштине града и са само 25 гласова. Међутим, са 44 гласа „за“ ова одлука је, заправо, добила

УЗДРЖАНИ НА ГЛАСАЊУ О ЗАКЉУЧЦИМА: ДРАГОСЛАВ ИЛИЋ (ДСС)

већину од укупног броја одборника у Скупштини, што јој даје већу тежину.

Чињеница да две странке из владајуће коалиције, СПС и ДСС, нису гласале за закључке била је повод да један од челника градске опозиције Душан Обрадовић, председник одборничког клуба ДС-а, оцени како је већ видљиво да се коалиција на власти осипа. Међутим, такав закључак показао се преурањеним, пошто су све странке које учествују у градској власти биле јединствене код гласања за ново задуживање града од 590 милиона динара, од чега су 350 милиона динара кредити за капиталне инвестиције, а 240 милиона динара задуживање за одржавање текуће ликвидности. Ово задуживање је такође било жестоко критиковано од опозиционих СНС-а и ДС-а.

■ Или ми, или они

Занимљиво је било иступање одборничке групе ДСС-а и образложење због чега су се по овој тачки уздржали од гласања, иако је свих њихових пет одборника ставило свој потпис да се закључци Градског већа ставе на гласање у Скупштини. Шеф ове одборничке групе Драгослав Илић објаснио је да ДСС свакако за то да се дође до решења напете ситуације у граду која штети инвестицијама и развоју. По њему је недопустив покушај заустављања развоја града и изазивање неповерења код инвеститора, без обзира са чије стране то долазило.

Сви смо сложни да се ова ситуација прекине. Али, када је реч о закључцима, они у великој мери потенцирају ствари које се подразумевају. Подразумева се да локална предузећа треба да наставе да раде и није нам јасно зашто се изашло са текстом који се већином базира на потреби за наставак рада органа и институција. Од Градског већа се не моће тражити да настави да ради то што већ ради. Ми ћемо зато, сматрајући текст излишним, бити уздржани код изгласавања ове тачке, нагласио је Илић.

Одборничка група ЛДП-СПО јасно и гласно је подржала закључке Градског већа. Шеф те одборничке групе Марко Николић констатовао је да су у Србији тренутно и полиција и правосудје у веће стању, с обзиром на статус дирек-

” **Радомир Николић:** Зашто бих насилно рушио власт у Крагујевцу са жељом да је преузем, кад сам лично од градоначелника добио понуду да уђемо у градску власт и чак да ја будем промовисан у његовог наследника

” **Верољуб Стевановић:** Николићу сам понудио да уђе у градску власт јер би тако могао много да научи и стекне искуства која су потребна некоме ко намерава да се бави политиком

тора полиције и председнице Високог касационог суда.

Борбом против криминала и корупције баве се новоформиране радне групе, а у таквој ситуацији ствара се атмосфера страха и хаоса, и можемо да констатујемо да се и Крагујевац налази у таквој ситуацији. Јасно нам је да је за хаос у Крагујевцу одговорна претходна влада која није средила правосудје. Неоправдано је да коалициони партнери немају став, јер сматрамо да закључци доприносе смирењу тензије у граду, а опозиције иде за тим да диже тензију. Имамо свој став и јасно смо за усвајање ових закључака, закључио је Николић.

Представницима опозиције највише је сметао део у закључцима којим се обавезује Градско веће да покрене преиспитивање покренутих кривичних поступака, против градских функционера. Градско веће треба да иницира легитимне поступке пред министром унутрашњих послова, директором полиције, државним тужиоцем и Надзорним одбором Министарства правде како би се досадашње пос-

тупање полиције и Вишег тужилаштва у Крагујевцу преиспитало и видело да ли је све било по закону. У том циљу Градско веће ће овим органима доставити додатну документацију, а градоначелник би био задужен да прибави став ових инстанци и о томе обавести Скупштину.

За Душана Обрадовића, председника Градског одбора ДС-а, усвојени закључци су најчуднија тактика да се одбрани власт, јер се оптужују полиција и судство и води борба против правосудних органа. Он сматра да је тај документ заправо платформа да се градска власт обрати својим бирачима који су збуњени најновијим дешавањима.

■ Полемика Николић - Стевановић

Председник Градског одбора СНС-а Радомир Николић, који се дуго није појављивао у Градској скупштини, превео је проблем на правни терен, тврдећи да су изгласани закључци неуставни и незаконити, јер су у супротности са Законом о кривичном поступку, пошто представљају ометање вршења

НОВИ КРЕДИТИ ГРАДА

Оштре критике опозиције

Одлука Градске скупштине да се град додатно задужи за два кредита од укупно 590 милиона динара добила је подршку свих странака у владајућој коалицији, али је зато оштро критикована од опозиционих странака СНС-а и ДС-а. Горан Ковачевић, председник одборничке групе СНС-а, тврди да ће новим задужењем укупан дуг града према банкама бити изнад 26 милиона евра, али да је град презадужен и због тога што дугује преко 50 милиона евра физичким и правним лицима. По њему, када се саберу све обавезе које укључују јавна предузећа, Скупштину града и предузећа која су у власништву града, долази се до податка да је град Крагујевац задужен за најмање два градска годишња буџета. Зато је у питању где је граница неизмиривања обавеза, а где граница задуживања града.

Душан Обрадовић из Демократске странке критиковао је узимање нових кредита оценом да тиме град достиже рекордну задуженост за зајмове код банака, уз тврдњу да је укупна задуженост града када се додају и дугови јавних предузећа око износа једног годишњег буџета. Он је упитао да ли ће град моћи уредно да сервисира све дугове и кредитне, а нарочито када у марту ступи на снагу закон по коме локалне управе морају да плаћају рачуне у року од 45 дана, уз ризик пленидбе имовине.

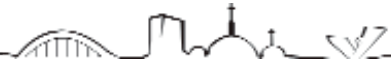
Члан Градског већа др Петар Веселиновић одбацио је критике о презадужености податком да је за нове кредитне добијена сагласност Одбора за јавни дуг Министарства финансија и да је град све своје кредитне обавезе из прошле године уредно исплатио.

ЗАХТЕВ ГРАДСКОГ ОДБОРА ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

Удаљење Васиљевића из Градског већа

Градски одбор ДС-а у Крагујевцу издао је 31. јануара саопштење за јавност у коме захтева од градоначелника Крагујевца да привремено удаљи из Градског већа Небојшу Васиљевића. Разлог је што је против њега покренута истрага због сумњи да је оштетио градски буџет за више милиона динара, наводи се у саопштењу.

„Оптерећен истражним радњама и припремом своје одбране Небојша Васиљевић, као члан Градског већа за инвестиције и развој градских ресурса, неће бити у могућности да буде потпуно ангажован у свом ресурсу. Постоји реална опасност да ће потенцијални инвеститори имати резерву да разговарају о могућим инвестицијама са особом која је под истрагом, па ће многи одложити разговоре, или потпуно одустати. На тај начин граду ће бити нанета додатна штета, која неће бити лако мерљива или надокнадива“, стоји у саопштењу Градског одбора ДС-а.

ИСТЕКАО РОК ЗА РЕПРОГРАМ ДУГОВА И ОТПИС КАМАТА НА ПОРЕЗ

Било је гужви, ваљда ће и ефеката

ХОЛ ПОРЕСКЕ УПРАВЕ
ПОСЛЕДЊЕГ ДАНА
ПРИЈАВЉИВАЊА
ЗА РЕПРОГРАМ

Иако ће прави ефекти новог закона о отпису камата бити познати тек за две године, на основу повећаног прилива новца од пореза већ сада се може рећи да је одзив пореских обвезника далеко већи него 2008. године, када је грађанима и привреди први пут понуђен отпис камата на пореска дуговања

Колико се пореских обвезника који су нагомилали дугове одазвало и уплатило део пореских обавеза до 31. јануара, како би им држава отписала затезне камате, знаће се до краја овог месеца, када буду унети и анализирани сви подаци везани за отпис камата. Судићи по великим гужвама у холу Пореске управе, као и Пореског одељења, грађани су били веома заинтересовани за ову повластицу, па се процењује да је одзив далеко већи него 2008. године, када је држава, такође, отписивала камате.

О повећаном интересовању сведочи и податак да су у јануару, када је по правилу најмањи прилив новца, Крагујевчани уплатили 70 милиона динара, односно 60 одсто више на име пореза који су приход локалне самоуправе, него у истом периоду прошле године. Када је реч о градској ренти, сви су уредно платили комплан износ по задужењу за јануар, што је услов за отпис камате, док је је уплата пореза на имовину у јануару троструко већа него у јануару 2012. године.

Ревносније плаћање од августа

Мада је Закон о отпису камата донет касније него што је било очекивано, с обзиром да је још претходна влада најављивала пореску амнестију, грађани су надајући се новом закону још у новембру и децембру ревносније него иначе намиривали доспеле обавезе, како би могли да се „кандидују“ за отпис камата. У Пореском одељењу града кажу да је за два последња месеца старе године приходовано два милиона евра, што је много више него у истом периоду 2011. године.

У овом тренутку не можемо са сигурношћу рећи колико је пореских обвезника ушло у репрограм, јер је у току израда програма који треба да издвоји оне који су испунили услов за отпис камата од оних који то нису учинили. На основу наших процена прилива средстава у претходна три месеца и интересовања грађана, очигледно је

„ Мирјана Јевђић Станарчић: Пошто се очекивало да ће доћи до репрограма, грађани су још од августа почели ревносније да уплаћују своје пореске обавезе, па је и прилив новца био већи него што је уобичајено

ГРАДСКО ПОРЕСКО ОДЕЉЕЊЕ – РЕГУЛИСАЊЕ ГРАДСКЕ РЕНТЕ И ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ

да је одзив био огроман. Пошто се очекивало да ће доћи до репрограма, грађани су још од августа почели ревносније да уплаћују своје пореске обавезе, па је и прилив новца био већи него што је уобичајено за тај период, објашњава начелница Пореског одељења Мирјана Јевђић Станарчић, додајући да ће прави ефекти новог Закона бити познати за две године, до када је рок за измиривање пореских дуговања за која се отписује камата.

Она сматра да је ово била прилика за све грађане да под повољним условима измире своје обавезе и да у наредном периоду дисциплиновано наставе да их на време плаћају. Иначе, око 500 дуговања на име пореза које убира локална самоуправа износе 774 милиона динара, а уколико буду намирена у прописаном року, биће отписано близу милијарду динара на име камате.

Наша саговорница каже да се на основу искуства из 2008. године, када је само око 500 грађана и 70 привредника у Крагујевцу намирило своје обавезе и искористило могућност отписа камата, већ сада може рећи да ће многи ући у репрограм, али да ће велики број у току трајања репрограма престати да уредно плаћају своја пореска задужења. Порезници ће након тога бити принуђени да наплату потраживања изврше путем административне забране на зараде или пензије.

Једино уколико сви буду испоштовали динамику уредног плаћања, увешће се ред у пореска плаћања и то је оно што је прави ефекат ове реформе, тврди начелница Пореског одељења.

Нису се појавили велики дужници

И у републичкој Пореској управи кажу да је интересовање грађана било огромно. Због великих гужви, последња два дана у јануару продужено је радно време Пореске управе до 20 часова. Ипак, највише су били заинтересовани они који су имали најмања дуговања, па су и највеће гужве биле на шалтеру где су се добијале информације за порез на оружје и пољопривреду. Велики дужници, предузећа и предузетници, ни овом приликом нису се појавили.

У одељењу за информисање у Београду кажу да ће конкретније податке о броју оних који су ушли у репрограм имати за, отприлике, месец дана. И овде су нам потврдили да је суштина овог Закона да се уведе ред у плаћање пореских обавеза, како они који редовно измирују своје обавезе не би стално били у подређеном положају.

И из Министарства финансија недавно је стигло објашњење да отпис камата има за циљ да уведе пореску дисциплину, растерети привреду и повећа њену ликвидност. Пореским обвезницима ће се дуг умањити, па ће моћи да исплате заостала потраживања и да наставе уредно да измирују обавезе без дуга држави. На ту меру држава се одлучила и због податка да је у највећем броју случајева сума камата вишеструко премашила дуг – нешто више од трећине су дугови, остало камате. Поступак наплате иде споро, па је процењено да ће се наплатом главнице обезбедити сигурнији прилив у државну касу.

Порески стручњаци сећају се да је сличних акција праштања било и раније, а неки од њих тврде да се тако шаље погрешан сигнал обвезницима да не журе с испуњавањем обавеза јер они који не испуњавају обавезе на време увек боље пролазе од редовних платиша.

То су, кажу, приметили и надлежни, па се за обвезнике који редовно испуњавају обавезе припремају извесне олакшице. Већ је било речи о томе да ће ступањем на снагу овог закона влада омогућити пореске олакшице предузећима која редовно измирују своје обавезе, тако да се овога пута неће десити да буду, условно говорећи, награђени они који не плаћају своје обавезе на време.

„Иако ова мера значи одређени губитак у јавним приходима, очекује се да је у довољној мери стимулативна за фискално растерећење подносилаца захтева чиме се стварају услови за развој привреде, као и за бржу наплату заосталих дуговања“, пише у закону.

Колико ће, међутим, овај репрограм помоћи грађанима и привреди тек ће се знати по истеку задатог рока. У Унији послодаваца Србије већ сада са сигурношћу тврде да ће ова мера растерити обвезнике, али да неће решити проблем у целини. Захватања које послодавци плаћају – порези, доприноси и разне таксе – су превисоки и тек с укупним смањењем обавеза створиће се услови за редовну наплату.

Гордана БОЖИЋ

И У КРАГУЈЕВЦУ СТВОРЕНА
АТМОСФЕРА СТРАХА И ХАОСА:
МАРКО НИКОЛИЋ (ЛДП)

законито у поступцима функционера који су хашпшени, али зато да више ништа не раде ни они који су поступали у овим процесима ако они нису у праву, закључио је Стевановић.

На примедбе опозиције да су закључци усвојени у Скупштини града притисак на независно правосудје градоначелник је одговорио да изабрани представници грађана имају право да легитимно траже од врха власти да се крагујевачким судским процесима против функционера позабави.

Тај захтев биће поднет у смислу – нас терајте тамо где треба, ако смо криви, или ове друге терајте тамо где треба ако греште, али град треба да поживи. Инвестиције стоје, ни један чиновник не сме ништа да потпише, не можемо да урадимо нормалне ствари, само зато што је притисак полиције такав. Ни једног тренутка нисам иступио ни корак од мог принципа када је овај случај у питању, закључио је градоначелник.

Ставови владајуће странке „Заједно за Шумадију“ о хашпшењима и судским процесима против градских функционера и захтеви према врху државе да те скобце разреши сада имају и печат скупштинске одлуке, која овај проблем подиже на виши ниво. Колико ће то допринети да се разрешење крагујевачког случаја убрза покаже наредне недеље, а можда и месеци.

megabelt OR

Kneza Mihaila 106, Kragujevac

radno vreme
od 7h
do 19h

SVE VRSTE REMENJA (Optibelt, Borovo, Good Year, Sava, Unibelt...)
Klasično klinasto remenje, nazubljeno, polu-V PI/PH remenje, transportno remenje, sintetičko remenje, zupčasto remenje, varijatorsko remenje, šestougaono remenje, okruglo remenje, extremultusi...

SVE VRSTE GUMA (Michelin, BF Goodrich, Tigar, Klieber, Continentali, Barum, ...)
Ulja, auto delovi i autokozmetika...

Telefon 325-236

СОЦИЈАЛНИ ПРОГРАМ ЗА РАДНИКЕ „АУТОСАОБРАЋАЈА“

Једначина са много непознатих

Новац за отпремнине око 200 радника „Аутосаобраћаја“ могао би да буде уплаћен до краја месеца, али се не зна да ли ће бити примењени стари или неки нови критеријуми

Још није реализован социјални програм за око 200 прекобројних радника у „Аутосаобраћају“ који су се пре скоро годину дана определили да напусте фирму, што изузетно отежава борбу за опстанак овог предузећа. Сви се у „АС“-у, али и граду, слажу да би коначном реализацијом социјалног програма и смањењем фонда плата за 200 радника били створени услови за опоравак некада успешне фирме. Ових дана су се у медијима појавиле информације да је у Агенцији за приватизацију постигнут договор и да ће новац за отпремнине „лећи“ на рачун фирме већ до краја фебруара. Према речима председника синдиката „Независност“ у „АС“-у Дејана Ђокановића, комисија Министарства за рад, запошљавање и социјалну политику још није заседала.

Не зна се да ли ће социјални програм бити реализован по ранијим критеријумима, или ће на снагу ступити неки нови, а од тога зависи да ли ће се и колико радника пријавити да напусти радно место. Када будемо знали критеријуме моћи ћемо са правим информацијама да изађемо пред раднике, објашњава Ђокановић, додајући да је генерални секретар УГС „Независност“ Злата Зећ члан поменуте комисије и да ће овај синдикат први добити информацију о реализацији социјалног програма.

Према раније усвојеном, али због недостатка пара нерелизованом социјалном програму, радници који се определили да напусте предузеће добили би, у зависности од година радног стажа, 100 евра по години, или десет бруто плата, а они који имају две и мање година до пензије прешли би на евиденцију Националне службе за запошљавање, где би до испуњења услова за пензионисање добијали новчану месечну надокнаду. Радници којима је до пензије о-

стало пет и мање година прешли би на биро рада уз отпремнину од шест бруто просечних плата на нивоу Републике Србије.

То значи да ће, када критеријуми буду познати и када новац буде обезбеђен, поново морати да се праве спискови оних који би да уз отпремнину напусте фирму. Али, то је ипак најлакши део посла. У „АС“-у су израчунали да би за реализацију социјалног програма држава морала да уплати између 80 и 85 милиона динара.

Према речима председнице Слободног синдиката „АС“-а Сузана Марковић, у Агенцији за приватизацију им је речено да је Агенција била вољна да свој удео у капиталу „АС“-а уступи граду Крагујевцу.

Са градоначелником Веролоубом Стевановићем и његовим сарадницима делегација „АС“-а, коју су сачињавали представници синдиката и пословодства, разговарала је 23. јануара. Тада нам је градоначелник јасно рекао да град није у могућности да преузме „Аутосаобраћај“ и да је једино решење у реализацији социјалног програма и смањењу броја запослених. Добили смо обећање да ће програм бити реализован до краја фебруара. Сада чекамо папир са критеријумима из Београда. Пошто је програм на добровољној бази људи ће се опредељивати за отпремнине или остатак на послу на основу критеријума и на основу тога да ли у социјалном програму виде себе, објашњава Сузана Марковић.

Из Агенције за приватизацију сугерисано је и синдикатима и пословодству да за социјални програм не би требало да се опредељују возачи и кондуктери који, уз аутобусе, представљају основ за нормално функционисање предузећа.

У „АС“ су донели одлуку да продају камп у Буљарицама и за те паре купе ремонтване аутобусе из Француске, али је продаја због ниске цене стопирана.

М. ЂЕВИЋ

Жири састављен од запослених у компанији „Фијат аутомобили Србија“ одлучио је од предлога приспелих на конкурс да ново званично име ове фабрике буде „Наша фабрика“. У саопштењу компаније „ФАС“ наводи се да је назив „Наша фабрика“ одабран јер је посвећен хиљадама „обичних“ људи, због којих је фабрика то што јесте, и што упућује на чињеницу да фабрика, како се наводи, припада „свима нама“.

Конкурс под називом „Постани кум фабрике, предложи њено име“ био је расписан на друштвеној мрежи Фејсбук, а право учешћа имали су корисници ове мреже старији од 16 година са боравиштем у Србији. Како је наведено на званичној Фејсбук страни „ФАС“-а, конкурс је организован ради промоције производа крагујевачке фабрике. За учешће на конкурс било је потребно да

НОВО ИМЕ „ФИЈАТОВЕ“ ФАБРИКЕ У КРАГУЈЕВЦУ

ФАС је сада *Наша фабрика*

предлагач, који је уједно и фан (љубитељ) фабрике, предложи најмање једно, а највише три имена и предлоге постави на фан страну „fiat.srbija“. Заинтересовани су своје предлоге могли да шаљу и преко Твитера.

Интересантно је да запослени у „ФАС“-у нису имали право учешћа на овом конкурс. Победник конкурса за име фабрике постаће кум „Фијат аутомобила Србија“ и добити аутомобил „Фијат 500Л“, а датум уручивања награде накнадно ће се утврдити. Неки од предлога били су веома

„ДЕЛЕЗУ“ ОСТАЛА УПРАВНА ЗГРАДА ВЕЛИКЕ ВРЕДНОСТИ

БИВШИ РАДНИЦИ ТП „СРБИЈА“ ТУЖИЛИ „ДЕЛЕЗ“

Траже отпремнину од 200 евра

Отпуштени радници „Србије“ траже да им компанија „Делез“ исплати разлику од исплаћених 70 до 200 евра по години стажа, како је регулисано колективним уговором

После затварања последње четири продавнице некадашњег Трговинског предузећа „Србија“ из Крагујевца и гашења фирме бивши радници су пресавили табак и Основном суду у Крагујевцу тужили белгијску компанију „Делез“, која је, у пакету са трговинским ланцем „Макси“, купила и некада веома успешно крагујевачко предузеће.

Белгијска фирма у децембру прошле године уручила је радницима радне књижице и мимо њихове воље на текуће рачуне им уплатила отпремнину од 70 евра по години радног стажа. Бивши радници „Србије“ покушали су да се са послодавцима договоре око висине отпремнине и начина исплате, али до договора није дошло, па су ангажовали адвоката и тужили компанију „Делез“ захтевајући да им исплати отпремнину од 200 евра по години радног стажа.

Према речима представника сада већ бивших радника „Србије“ Драгана Марковића, у колективном уговору, који су потписали представници синдиката и бившег послодавца, уговорена је отпремнина од 200 евра по години стажа.

Тај колективни уговор био је на снази када је „Србија“ угашена и када смо добили отказе и нови послодавац морао је да га поштује. За исплату разлике од исплаћене до уговорене висине отпремнине, као и за превоз и топли оброк, компанију „Делез“ тужила су 102 радника. Тужбе су Основном суду у

Крагујевцу предате 22. јануара ове године, каже Марковић.

Према неким рачуницама белгијска трговинска компанија сваком од радника, ако суд пресудом уважи њихов захтев, треба да исплати у просеку око 450.000 динара.

Иначе, белгијска фирма треба да се до краја фебруара изјасни да ли је за вансудско поравнање, или за то да суђење иде својим током.

КОЛЕКТИВНИ УГОВОР МОРА ДА СЕ ПОШТУЈЕ: ДРАГАН МАРКОВИЋ

Ми, бивши радници, смо пре за вансудско поравнање, јер то убрзава исплату, али нећемо пристати на отпремнину мању од оне која је уговорена колективним уговором, тврди представник радника Марковић.

Са друге стране, из менаџмента „Делеза“ су раније на ове и сличне захтеве радника одговарали да је социјални програм за запослене у ТП „Србија“ урађен у складу са законима државе Србије. Последње четири „Србијине“ продавнице затворене су у децембру прошле године, а 102 радника

прешло је на евиденцију Националне службе за запошљавање. Сада на бироу примају новчану надокнаду од 14.000 динара месечно, уз покривене доприносе. Зависно од година радног стажа тај новац ће добијати од седам месеци до годину дана.

Према речима Драгана Марковића, власници из Белгије нису морали да угасе „Србију“ и затворе продавнице, јер је фирма позитивно пословала. Он каже да је фонд за плате запослених на годишњем нивоу износио око 55,4 милиона динара, а фирма је са оствареним прометом и киријама за продавнице дате у закуп имали приход од око 125 милиона динара, дакле, више него дупло већи.

Колико Белгијанце не интересују ни објекти, ни роба, показује и то што се у последње четири затворене продавнице, у којима нон-стоп гори светло, може видети роба којој истиче рок трајања. Уверен сам да ће и продавнице које нису продате, када се мало стиша бура око гашења „Србије“, бити понуђене на продају, сматра Марковић.

ТП „Србија“, некада највеће и најзначајније трговинско предузеће у централној Србији, са више десетина продајних објеката, магацина и управном зградом у центру Крагујевца, као и са око 2.000 запослених, приватизовано је 2007. године, када га је на аукцији за око 7,5 милиона евра купила извесна београдска правница Ана Петковић, која је одмах доведена у везу са „Делтом“ и Мирославом Мишковићем. Она је касније купопродајни уговор пренела управо на „Делту“ и Мишковића, а овај бизнисмен је крагујевачку фирму, заједно са ланцем „Макси“, 2011. године продао белгијској компанији „Делез“.

М. ЂЕВИЋ

интересантни, попут „Застава италиана“, „Заставела“, „Фића“...

Било је и предлога да фабрика у Крагујевцу понесе име „Фијат Првослав“, по легендарном директору „Заставе“, инжењеру Првославу Раковићу, „Фијат Тополивци“ или „Фијат Шумадија“. Неки од предлога били су инспирисани догађајима везаним за долазак „Фијата“ у Крагујевачку, као што су „Динкић ауто“, ФИКУС („Фијат крагујевачки успех Србије“), док је део предлога везан за историју, попут „Карађорђе“, Фабрика „Радомир Путник“, Фабрика „Пето три“ или „21. октобар“. Један од ваљда само предлагачу јасних, а можда и старијим радницима некадашње „Заставе“ и историчарима, је и предлог да фабрика „Фијат аутомобили Србија“ добије име „Хангар 7“.

М. Ђ.

СТОТИНУ МЛАДИХ – НОВИХ ЧЛАНОВА ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Препознавање нове политике

Неки се учлањавају у ДС због симпатија, неки зато што су одрасли у демократском окружењу, неки што имају другаре у демократској омладини и препознали су енергију у томе, неки зато што се ми, заиста, бавимо омладинском политиком, тврди Јована Јовановић, портпаролка Градског одбора ДС у Крагујевцу

Помало невероватно и изненађујуће звучи информација да су крагујевачке демократе у протеклих неколико месеци постале богатије за више од сто младих чланова – поготову ако се има у виду чињеница да је ДС претрпела неуспех на изборима, да је још увек у фази превирања, у фази свог „тражења“, да се и даље превасходно бави собом и неким дисциплинским мерама, да јој ни њени сим-

АЛЕКСАНДРА ЈОВАНОВИЋ, ИГОР ГРБОВИЋ И ТИЈАНА СИМОВИЋ – МЛАДЕ НАДЕ СТРАНКЕ

и другим важним и друштвеним реформама. Имали смо ту част да Ђиласово представљање крене баш из Крагујевца. Најављујући том приликом своју кандидатуру за председника ДС, Ђилас је обећао да ће следећи министар просвете сигурно бити из редова демократа и да ће теме везане за образовање, на пример у смислу бесплатних уџбеника, које он примењује у Београду, бити реализоване свуда у Србији.

Трећи талас учлањења у ДС, по речима Душана Обрадовића, уследио је као револт према локалним властима.

– Оно што морамо нагласити кад је реч о приливу нових чланова у ДС несумњиво је и наше лично ангажовање. Значи, не падају чланови с

борима одмах имати десет, двадесет пута више присталица – као што смо успели у Великом пољу с једном младом екипом Вељка Матовића и Раше Медовића, који су били кадри да буквално десет пута повећају резултат ДС у тој месној заједници. Наша идеја је била да инвестирамо, пре свега, у младе људе, па ћемо самим тим имати континуитет и из избора у изборе, закључује Обрадовић, оправдати ту инвестицију.

Ћинђић – као узор

Једна од младих узданица у редовима „плаво-жутих“ је и Александра Јовановић, дипломирани инжењер архитектуре, која о мотивима свог партијског и политичког ангажмана каже:

– Учланила сам се у ДС, пре свега, зато што сам поштовала рад и дело доктора Зорана Ћинђића. Био је један од најбољих реформатора и визионара, био је једини политичар који је имао јасне циљеве за државу и народ. Учланила сам се у странку непосредно пре беседе у његову част. ДС и демократска омладина примарно се баве и реформама у образовању. Такође, један од мотива због којег мислим да се у ову странку учлањава све више младих, несумњиво је везан за проблем нострификације диплома – која је један од веома дугих и компликованих процеса. Кад би то трајало краће и било једноставније, вероватно би млади остајали у овој земљи, односно враћали се из иностранства.

Игор Грбовић, апсолвент на крагујевачком Правном факултету, постао је члан Демократске странке тако што је с људима из њених редова радио на једном пројекту, упознао се с њиховим квалитетима – људским и стручним – и то је пресудило да стигне до партијске књижице.

– Као апсолвент права, што се тиче актуелних дешавања, могу да кажем, знајући начин функционисања једне државе, поделе власти, како функционише извршна, законодавна и судска власт, готово да ми је несхватљив сукоб који тиња и који је већ постао озбиљан између локалне самоуправе и Полицијске управе у Крагујевцу. Несигурност коју тај сукоб уноси међу све грађане не може никако да изађе на добро, упозорава Игор Грбовић.

Тијана Симоновић студенткиња крагујевачког Филолошко-уметничког факултета, овако објашњава своју одлуку да постане члан ДС:

– Одрасла сам у демократском окружењу и то је било пресудно да уђем у редове ове странке. Томе је допринела и чињеница да имам доста пријатеља у демократској омладини. Сматрам да у Крагујевцу има мало културних манифестација, да се мало улаже у културу, да Крагујевцу недостаје концертна дворана у којој би могли да се искажу таленти, да Филолошко-уметнички факултет још увек нема своју зграду...

Јована Јовановић, портпаролка Градског одбора ДС у Крагујевцу, председница Клуба демократске омладине у граду на Лепеници и председница регионалног Клуба демократске омладине у централној Србији, тврди да од почетка изборне кампање имају највећи пораст броја младих људи који се учлањавају у странку. Поред поменутих сто и нешто више најновијих чланова, ту је и „логистика“ из Демократске омладине, која само у Крагујевцу има између 1.200 и 1.300 чланова.

– Разлози су различити, објашњава Јована Јовановић. – Неки се учлањавају због симпатија, неки зато што су одрасли у демократском окружењу, неки што већ имају другаре у демократској омладини и препознали су извесну енергију у томе, неки се учлањају зато што се ми, заиста, бавимо омладинском политиком... Један од разлога је и тај што имамо јако младог председника Градског одбора, који разуме проблеме омладине, зна како се бави страначком политиком, па је и сарадња Градског одбора ДС и Клуба демократске омладине у Крагујевцу заиста потпуна. Јако је битно што ДС млади виде као некога ко може да реши проблеме. Јер, након ових избора, након формирања коалиције на републичком, али и на локалним нивоима, видимо да су на власт дошли људи који су политику креирали деведесетих година и да покушавају да реше проблеме које су они својевремено стварали.

Млади у форумима

По речима Јоване Јовановић, готово трећину Градског одбора ДС у центру Шумадије чине чланови млађи од тридесет година, а има их

и у Извршном одбору, па није тешко закључити да су млади ангажовани у свим органима ове странке с циљем да се баве омладинском политиком, да решавају проблеме младих. Јер, како примети портпаролка ГО ДС, неко ко је старији не може више од младих да зна шта је њима потребно.

– Ако говоримо о политици Драгана Ђиласа и о томе како млади виде ставове председника странке, подсетимо да је Ђилас недавно послао отворено писмо члановима ДС у којем је навео пет сектора реформи кључних за опоравак привреде и демократског друштва, каже Јована Јовановић. – То су реформа правосуђа, реформа државне управе, реформа јавних предузећа, реформа изборног система и реформа образовног система. Ми знамо да је улагање у образовање једино дугорочно, једино право и једино, заиста, исплативо.

Младе крагујевачке демократе, по свему судећи, у Драгану Ђиласу виде енергичног и одлучног лидера који демонстрира менаџерски приступ у политици, који је, по некима, потребан ако желимо да идемо ка Европској унији... Ђилас је, кажу, човек који не расправља бесконачно о проблемима, него их решава, који се не претрже у тол-

НАЈАВЉЕНЕ РЕФОРМЕ ПРИВЛАЧЕ МЛАДЕ: ДУШАН ОБРАДОВИЋ

еранцији према другом и другачијем, већ је склонији „пресецању ствари“ по систему: „Реформисаћу странку, свидело се то некоме или не – све док ме већина подржава“.

Они који не подупиру његове ставове и његов курс више у таблоидном маниру него демо-кратском „крсте“ га „монополистичким тајкуном“ и тврде да „морате бити веома зален, а не само жут, да бисте веровали у његову социјалдемократску причу“. Искуснији аналитичари, који са дистанце гледају на партијске борбе за власт, све ово доживљавају као „већ виђено“ имајући у виду наш послушнички менталитет и склоност закључивању типа да је „без јаког вође сваки народ као човек без главе“.

Ипак, по дешавањима у крагујевачкој организацији Демократске странке, изгледа да су постизборне промене и најаве новог партијског курса довољно привлачни за мобилизацију новог чланства, нарочито међу младим људима.

Слободан ЦУПARIЋ

патизери, ако се брзо не консолидује, не предвиђају боље дане... Трагом ове, за крагујевачке демократе охрабрујуће вести, стигли смо до првог човека ДС у центру Шумадије Душана Обрадовића, који, образлажући овај (не)очекивани обрт, апострофира два мотива: један локални и други глобални.

– Приметили смо да су у три маха млади људи масовно долазили у Демократску странку. Први је након 20. маја и пораза Бориса Тадића, када су стизали с причом да су очекивали победу која се, нажалост, није десила, па себи не могу да опросте што су тог 20. маја били лењи и нису изашли на изборе. Други мотив везан је за победу Драгана Ђиласа у ДС, када су се млади идентификовали с темама које он покреће у вези са образовањем, али

” Јована Јовановић: Имамо младог и јаког председника Градског одбора који разуме проблеме омладине, па је и сарадња странке и Клуба демократске омладине заиста потпуна

неба, не можемо седети овде у главној улици и чекати да они сами дођу. Анализирали смо резултате и видели где дуго већ немамо јасну подршку – у којим месним заједницама. Наша логика била је да то не може преко ноћи да се промени, да не можемо преко ноћи на из-

МАРКЕТИНГ КРАГУЈЕВАЧКЕ

333 111, 333 116

МЕСТО КРАГУЈЕВЦА НА МАПИ ПРИВРЕДНОГ РАЗВОЈА

Плате и број запослених још каскају

По просеку плата који је био за 3.000 динара мањи од републичког просека центар Шумадије се прошле године нашао на 22. месту у Србији, док је по броју запослених од 23 радника на сто становника још знатно иза Београда и Новог Сада. По инвестицијама Крагујевац је међу десет првих општина, а 2011. године добио је duplo више улагања по становнику од просека у земљи

Пише Јаворна Станојевић

ЗБОГ УЛАГАЊА У „ФИЈАТ“ КРАГУЈЕВАЦ ВИСОКО НА ЛИСТИ ИНВЕСТИЦИЈА

Крагујевчани који су у протеклој деценији из „долине глади“ ускочили међу градове са солидним примањима запослених, ипак нису успели да додају до просечне републичке зараде. Запослени становници града на Лепеници у новембру прошле године су просечно зарадили 39.394 динара, што је за 3.000 динара мање од онога што представља просечну плату у Србији (42.395 динара).

Статистички показатељи су увек тачни, али њихово тумачење по правилу зависи од ока посматрача, јер бројке у различитим контекстима могу драстично променити слику. Тако се, ослањајући се на исте цифре, исправно може закључити да Крагујевчани живе мало горе од становника већег дела државе, али би се, такође, могло казати да су житељи овог града, у коме је 2002. године просечна плата износила око 135 евра, за једну деценију скоро duplo поправили стандард. Парадокс је што би аналитичко око веома лако видело да ни један од закључака није тачан.

Да бисмо створили колико-толико реалну слику о томе колико се Крагујевац одмакао од неславног епитета и у којој мери се приближио срединама у којима се солидно живи, не можемо се ослаонити само на поређење просечних зарада, јер стандард зависи и од броја људи који зарађују. Поглед из овог угла показује да се у Граду на Лепеници живи много горе него у Београду и Новом Саду. Јер, док у престоници од сто становника радно место има

39, а у главном граду Војводине 35, од стотину Крагујевчана запослено је мање од 23. Пошто су просечне плате у Београду и Новом Саду знатно више математика показује да на сваког Новосађанина, чији град заузима челну позицију у просечним примањима по становнику, долази просечно 159,3 евра, док другопласирани Београђани месечно могу рачунати на 155,1 евро по глави становника, а запослени Крагујевчани зараде тек 76,8 евра по становнику.

■ На 22. месту по платама

Ако се стандард мери позицијом на листи висине зарада може се закључити да се у Крагујевцу, који се 2012. године налазио на 22. месту у Републици, живи горе него 2008. године, када је, са просечним примањима од 88,1 евра по становнику, град заузимао 18 позицију. Ни ово, међутим, не показује прави однос јер напредак зависи од стартне позиције.

Тако је, због тога што су пре долазак „Јуре“ становници Раче месечно зарађивали просечно само 37,7 евра, ова општина у којој су 2012. зараде по становнику скочиле на 125,4 евра избила на трећу позицију у држави, што је скок од 103 места. Колико открива статистички „бикини“ најбоље показује чињеница да се на другој позицији на претку на ранг листи зарада по становнику налази Баточина које је, доласком на 89. позицију прескочила 50 места, иако су зараде Баточинаца са 25,4 порасле на само 41,8 евра по становнику.

Истовремено су Нови Сад и Београд, у којима су просечна примања по становнику пала за 34, односно, 19 евра, због ранијих високих просека успели да остану на челу. Статистичке разлике у квалитету живота показују да је четворогодишњи пад просечних зарада по становнику у главном граду Војводине, који годинама заузима челну позицију, готово раван ономе што месечно отпада на нешто више од 22.000 житеља општине Топола. Они са просеком од 34,8 евра по глави заузимају 111. место.

И податак да је просечна плата у Србији са 68 евра у децембру 2000. године повећана на 367 евра у октобру 2012. године, што је више од пет пута, треба ставити у контекст показатеља који говоре да је од октобра 2000. до данас број запослених у Србији смањен за 363.000 људи, од којих је 330.000 радило у прерађивачкој индустрији.

Као индустријски град Крагујевац је овај губитак осетио бољније од средина у којима већина запослених ради у вањпривреди. Да би се стекла права слика треба знати да је 1991. године у Крагујевцу било запослено 67.284, од укупно 147.305 становника (45,67 посто), док је 2012. година, и поред долазак „Фијата“ и бројних компонента, завршена са 40.053 запослена, односно, 22,57 одсто од 177.486 становника. Само у периоду од 2008. до 2012. године изгубљено је 5.506 радних места у Крагујевцу, али охрабрује што је, у односу на 2011., прошла година завршена са плусом од 437 новозапослених.

Није, међутим, неопходан озбиљан аналитички приступ да се закључи да се у Новом Саду и Београду, на које отпада 713.586 од укупно 1.730.069 запослених у Србији, и у којима се просечно зарађује 50.174 динара, стандард срозава спорје него у граду на Лепеници чији запослени житељи месечно примају стотинак евра мање. Мада Нови Сад као и неке београдске општине бележе пад броја запослених (од 2008. до 2012. Нови Сад за 18.134, Савски Венац 7.843, Чукарица 6.502 радника) мерено у процентима то ипак није довољно да се ублаже неравномерности.

■ Инвестиције нуде одговор

Одговор на питања како смо дошли до тога да у статистичкој „сарми“ имамо Опово, чији житељи у просеку месечно зараде само пола евра на дан (15 евра по становнику), и Нови Сад, у коме је просек примања по становнику десет пута

КОНЦЕНТРАЦИЈА ИНВЕСТИЦИЈА

Следе нове сеобе

По радном месту у периоду од 2006. до 2011. највише је инвестирано у Београду (21.284 евра) и Војводини (12.823), а најмање у Шумадији и Западној Србији (8.395 евра) и Јужној и Источној Србији (7.906 евра). Најмање инвестиција по запосленом имали су Зајечарска област (3.739 евра), Пчињска (4.540) и Јабланичка област (4.921 евра).

Инвестиције су географски веома концентрисане на малу површину што ће изазвати у будућности додатно концентрисање становништва у подручје од Панчева и Београда до Новог Сада. Београд учествује са 23 одсто у укупном становништву, али је учествовао са 48 одсто у укупним инвестицијама. Нови Сад има 4,7 посто становника Србије, али је имао и 8,4 одсто укупних инвестиција, а Јужнобанатска област има 4,1 одсто становника и 6,9 одсто укупних инвестиција. Када саберемо по ова три податка долазимо до 31,8 одсто укупног броја становника и 63,3 одсто укупне вредности инвестиција. То значи да је за преосталих 68,2 посто становништва било само 26,7 посто инвестиција.

Извор сажив *Макроекономија.rs*

већи (159 евра), лежи на терену расподеле инвестиција.

Према подацима сајта „Макроекономија“ у периоду од 2006. до краја 2011. године у Новом Београду је отишло је 3,48 милијарде евра инвестиција, што је мало мање од укупне вредности инвестиција у читав регион Шумадије и Западне Србије у које је инвестирано 3,75 милијарди евра. При томе је ова београдска општина добила 771 милион евра више од читаве Јужне и Источне Србије (2,71 милијарди евра). Према истом извору након Новог Београда највише је инвестирано у Новом Саду (2,28 милијарди евра, што је 35,5 посто укупних инвестиција у Војводини), а међу десет топ општина по инвестицијама се налази још шест београдских општина, Ниш (687 милиона евра) и Крагујевац (522 милиона евра).

То што је највећем граду Шумадије припало 6,5 пута мање инвестиција од једне београдске општине, не рачунајући 2012. годину, не повлачи закључак да Крагујевчани живе толико горе од Београђана, али прецизна статистичка наука открива да у Новом Београду од 218.187 становника посао има 92.471, или 44,2 одсто, што је скоро duplo више него у граду на Лепеници (мање од 23 одсто). При том они просечно зарађују 58.102 динара, што је 50 одсто више од суме која се нађе у коверти запосленог Крагујевчанина.

Неравномерност у развоју мерена на овај начин није видљива само у различитим регионима. Подручје Шумадијског округа, са својих седам општина, пружа школски пример екстремних разлика. У овом округу, уз Рачу која је на трећој позицији, је и општина Кнић

чији житељи месечно просечно примају само 28 евра и налазе се равно сто места иза Рачана. При том Рачани са просечним платама од 38.790 динара не додају до републичког просека и зарађују само 6,5 хиљада динара више од Книћана који су, према последњим објављеним подацима, просечно зарађивали 32.051 динар. Грм у коме се крије зец је опет је видљив у бројкама које кажу да од 14.205 Книћана посао има тек сваки десети (1.475), док готово сваки други од 11.475 становника општине Рача има запослење (5.111).

Мада му поређење са севером не иде у прилог, Крагујевац се, ипак, нашао међу срединама у које је стигло више инвестиција од онога што је уложено по становнику у Републици. У 2011. години на сваког Крагујевчанина је стигло скоро duplo више инвестиција (1.204 евра по становнику) од просечне инвестиције по становнику у Републици (679 евра). То ипак није било довољно да сустигнемо велике градове са севера који су нам и раније одмицали и у које је отишло далеко више новца. Када се подвуче црта, и уз опаску да нису узети подаци за прошлу годину, долазимо до резултата да улагања у „Фијат“ нису била довољна да значајније поправе квалитет живота већине становника града на Лепеници.

За озбиљнији помак, који политичари најрадије мере порастом просечне зараде, потребно је много више радних места. До њих можемо стићи следећи пример Београда који не доприноси расту укупне економије, али отвара радна места у бирократији, финансијама, трговини, или настављајући путем којим се теже иде - развијајући индустријску традицију.

ЛИСТА ИНВЕСТИЦИЈА

Београд први

У 2011. години је по становнику у Србији инвестирано 679 евра. При томе је у Београду инвестирано по 1.415 евра, у Новом Саду 1.205, у Јужнобанатској области 1.152 евра, и само су још две области, Шумадијска (787) и Борска (750) имале већу вредност инвестиција од просечне.

Најмању вредност инвестиција имали су Нишавска област без Ниша (34 евра по становнику), Јабланичка област (81), и Расинска област (96 евра). Сиромашне општине око Ниша које су у време пописа имале 115,5 хиљада становника имале су непуна 4 милиона евра инвестиција у 2011. години, док је, на пример, Нови Сад имао три пута више становника, али сто пута већу вредност инвестиција.

Посматрано по општинама већу вредност од 1.000 евра по становнику имало је девет општина у Србији, при чему су шест биле у Београду. Највећу вредност инвестиција, након Београда и Новог Сада, имала је општина Панчево (1.331 евра), праћена Крагујевцом (1.204) и Кладовом (1.115 евра). Мање од 100 евра инвестиција по становнику имало је 67 општина у којима је живело 1,5 милиона становника.

Екстремне примере ниских инвестиција представљају општине са мање од 10 евра, а то су Барајево (9,6), Мерошина (6,7), Босилевград (6,2), Трговиште (3,4) и Крупањ (2,4 евра). У Крупању је регистровано само 4,2 милиона динара инвестиција (након 11 милиона у 2010. години), што значи да је по становнику у инвестиционе потребе утрошено само 20 динара месечно.

ОБРАЗОВАЊЕ И ПИСМЕНОСТ СТАНОВНИШТВА ПРЕМА ПОПИСУ ИЗ 2011.

Трећина Шумадијанаца на нивоу рачу...

На подручју Шумадије има 35.000 људи који немају завршену основну школу, али се свега 3.800 њих изјаснило да су „неписмени”. Број факултетски образованих сада је већи, али највише захваљујући замашном броју оних који су диплому стекли на разним приватним универзитетима

Пише Никола Стефановић

Последња публикација Републичког завода за статистику која се тиче школске спреме, писмености и компјутерске писмености становништва дала је очекиване резултате – Србија је још увек далеко од развијених земаља на овом пољу. Иако је у поређењу са ранијим пописима и истраживањима начињен помак у погледу описмењавања популације, подаци о броју неписмених и оних који су завршили само основну школу, па чак ни њу, говоре недвосмислено да смо и даље нација, у просеку, полуписмених, или, блаже речено, функционално неписмених.

Мада се многи можда не би сложили са таквом тврдњом, у прилогу томе иде и начин на који се у попису долазило до података о писмености. Наиме, испитаници су имали могућност директног одговора са „да” или „не” на једноставно питање „да ли је лице писмено?” Имајући у виду да је реч о субјективном мишљењу испитаника дакле и об-

јективном осећању стида да на такво питање испитаник одговори одречно, сасвим је могуће закључити да је број неписмених далеко већи. Сем тога, и сам појам „писмености” није детаљније одређен нити објашњаван испитаницима, па је претпоставка да се под „писмености” подразумевало да испитаник зна да чита и пише, иако се такав облик писмености у развијеном свету више и не сматра истинском писмености.

Отуда су подаци о школској спреми становништва далеко поузданији показатељ правог нивоа писмености нације. Уосталом, интересантно је да се у Шумадији свега 3.800 испитаника изјаснило да су

„неписмени”, иако је чак 35.000 њих који немају завршену основну школу. Но, да не бисмо превише полемисали о томе, ево шта кажу резултати.

„Узорак” на коме је извршена ова анализа броји преко четврт милиона Шумадијанаца старијих од 15 година. Без икакве школске спреме је око 5.000 људи, док је неколико разреда основне школе завршило готово 30.000. Када се њима дода још читавих 50.000 оних који су завршили само основну школу, стиже се до цифре од око 85.000 житеља Шумадије који од школе имају осам разреда или мање, тачније једна трећина укупног становништва. Мада податак делује застрашујуће, постоји и мала зачкољица наде – с обзиром да у ову групу спадају и „клинци” који похађају средњу школу, а који су се у тренутку пописа водили са „само” основном, бројка је

замашно мања, па ипак незадовољавајуће мала. „Средњошколаца” је, разумљиво, највише и чине више од половине узорка, док је лица која су стекла вишу и високу стручну спрему 37.000, дакле идентично колико и оних који немају ни „осмолетку”.

Ако се све посматра са нивоа целе Србије, резултати откривају још понешто. Од укупног броја становника старијих од 15 година, само у већини београдских општина, једној општини у Нишу и неколико у Војводини неписменост је испод једног процента. На територији Крагујевца неписмених је између један и два одсто, колико и у највећем броју других градова, али колико и у Баточини, Рачи, Лапову, Тополи. Када је реч о некомплетној основној школи, мање од десет одсто таквих живи само на подручју Београда, Новог Сада, Ниша и Крагујевца. С друге стране, границу од 20 процена, „факултетлије” пребацују са-

мо у Новом Саду и Београду, док их је у Крагујевцу између 10 и 20, једнако као и у дугом низу градова попут Неготина, Бора, Зајечара, Сенте, Димитровграда, Сурдулице, Блаци, Прибоја, Трстеника... У Шумадији још једино је у Аранђеловцу високообразованих у тој мери.

Наравно, подаци се мењају у зависности од тога да ли се ради о мештанима сеоских средина или градских, но чак ни шумадијски градови и вароши немају богзна чиме да се похвале. Примерице, у градском језгру Крагујевца данас готово сваки четврти становник има завршену основну школу, непотпуну основну или је без стручне спреме. Средњу стручну спрему има око 60 одсто Крагујевчана, а чак ни када се урачунају сви са шестим и седмим степеном у самом граду, њихов удео не прелази 20 одсто.

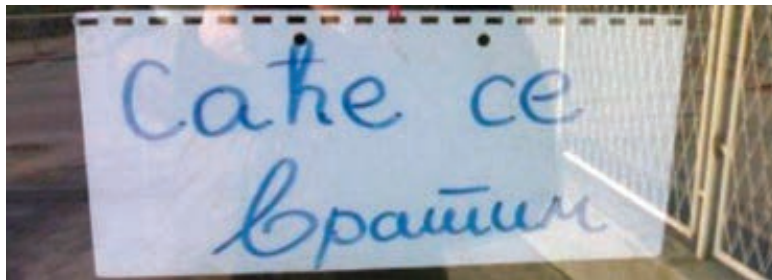
У околним селима тај однос, нормално, далеко је у корист слабије образованих, па је тако половина пољопривредника у околини Крагујевца завршила највише осам разре-

Гледано по свакој од грана сточарства, искристалисале су се поделе на крајеве у којима се искључиво гаје свиње, говеда, овце, козе. Краве су данас најпопуларније у Мачви, где је стационарно свако десето грло у Србији, при том готово половина укупног броја грла у Србији налази се на подручју Шумадије и Западне Србије, чему у многоме кумују златиборски и пештерски крајеви. Само Шумадијски округ опет спада у осредње са око 42.500 грла. Свињојством се у највећој мери баве Војвођани, нарочито Сремци, Мачвани и живаљ Бачке. Ни ту се Шумадијци нису прославили, супротно увереном мишљењу, са мање од пола свиње по једном становнику.

Живина је такође најзаступљенија у панонским крајевима Србије, али се зато Шумадија може подичити развијеним пчеларством и узгојем оваца, у чему је у врху. По броју оваца (131.536) налазимо се иза неприкосновених Ера, Колубараца и Мачвана, те једино у ове четири области број грла прелази 100.000. Златиборци предњаче и у производњи меда са близу 50.000 кошница, а ми се можемо подичити да смо у првих шест (33.608). Најзад, по броју коза рекордери су Врањанци и Пироћанци

једнако као и у дугом низу градова попут Неготина, Бора, Зајечара, Сенте, Димитровграда, Сурдулице, Блаци, Прибоја, Трстеника... У Шумадији још једино је у Аранђеловцу високообразованих у тој мери.

једнако као и у дугом низу градова попут Неготина, Бора, Зајечара, Сенте, Димитровграда, Сурдулице, Блаци, Прибоја, Трстеника... У Шумадији још једино је у Аранђеловцу високообразованих у тој мери.

КОЛИКО СМО ОБРАЗОВАНИ

СТРУЧНА СПРЕМА СТАНОВНИШТВА ШУМАДИЈЕ (старости преко 15 година)

Високо образовање	22.248
Више образовање	13.779
Специјализација после средње школе	4.795
Четворогодишња средња школа	61.158
Трогодишња средња школа и нижа	52.670
Гимназија	11.755
Основно образовање	50.538
Непотпуно основно образовање	29.975
Без школске спреме	5.039
Непознато	591

СТРУЧНА СПРЕМА СТАНОВНИШТВА КРАГУЈЕВЦА (старости преко 15 година)

Високо образовање	17.552
Више образовање	9.711
Специјализација после средње школе	3.258
Четворогодишња средња школа	40.774
Трогодишња средња школа	32.231
Гимназија	7.924
Основно образовање	27.162
Непотпуно основно образовање	12.498
Без школске спреме	2.870
Непознато	310

РАЧУНАРСКА ПИСМЕНОСТ

Сваки трећи вешт с компјутером

У склопу обраде података добијених пописом становништва издвојени су и резултати о компјутерској писмености. Ако је веровати њима, више од половине Шумадијанаца не зна да користи рачунар, делимично зна сваки осми, док је преко 82.000 „компјутерски писмених”. Крагујевац и Топола предњаче са 40 одсто таквог људства, док је најмање заинтересовани за рачунарске технологије у Книћу, где тек сваки шести зна да барира тастатуром и мишем. Интересантно је да је од оних који добро владају компјутером у свим срединама подједнак број мушкараца и жена, но међу „компјутерски неписменим лицима” опет доминирају жене.

ПРВИ РЕЗУЛТАТИ ПОПИСА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Бој нам даје, али ми не узимамо

Сеоска домаћинства у Србији у просеку располажу са 4,5 хектара земље, једном кравом, три овце, четири свиње и мање од једног трактора. На територији Европске уније једно пољопривредно газдинство просечно користи 18 хектара земљишта, док је у Србији то четири пута мање

За разлику од пописа становништва 2011. године, на прелиминарне резултате пописа пољопривреде чекало се знатно дуже – три и по месеца. С обзиром да је реч о уопштено обрађеним подацима који се тичу превасходно читаве територије Србије, детаљније резултате тек треба очекивати. Но, извесни генерални закључци већ су изводљиви.

Оно што је сада познато је да је на подручју читаве државе у пољопривредне сврхе искоришћено 3,355 милиона хектара, које се обрађује са укупно нешто више од 400.000 трактора (у Шумадијском округу око 19.000). Када

је у питању сточарство, евидентан је и укупан број грла различите стоке. Живина је, наравно, непоредиво најбројнија, а одмах иза следи узгој животиње на чији рачун

је и створена држава Србија пар векова раније – свиња. Оваца је дупло мање него омиљене српске живице, говеда дупло мање него оваца.

Занимљиво је да се српски мед добија из готово 700.000 кошница, а као најмање атрактиван, делом можда и због нешто веће захтевности при чувању, позиционирао се узгој коза.

У поређењу са осталим окрузима широм Србије, по искоришћености пољопривредног земљишта Шумадија се сврстава у

групу просечних (110.862 хектара), у којима се експлоатише 100-150 хиљада хектара, заједно са браничевским, колубарским, београдским и моравичким округом. Та искоришћеност, разумљиво, опада од севера и Војводине ка југу, те су на зачељу пиротски и топлички крај са мање од 50.000 хектара. По броју газдинстава такође се убрајамо у просек са њих 27.000. Иначе, од укупног броја газдинстава у Србији готово половина располаже земљом површине до два хектара.

ШУМАДИЈЦИ СУ НАЈВИШЕ ПОСВЕЂЕНИ ОВЧАРСТВУ И ПЧЕЛАРСТВУ

унаљке

да, али и поред тога сасвим је пристојан број и оних који су завршили студије, а одлучили се за живот на селу – 1.344. Практично истоветан однос попут оног у граду Крагујевцу је и у насељима Аранђеловац и Топола.

Међутим, у осталим општинама и варошима приметно расте број слабије образованих и опада присуство високошколованих кадрова. Тако, на пример, готово сваки други Баточинац и Книћанин имају само основну школу или ни њу. Стање је нешто боље у другим насељима где се проценат ове групације креће између 30 и 40 одсто. О каквим одступањима је реч најбоље илуструје чињеница да у насељу Топола, које има дупло мање становника од Баточине, има више високообразованих кадрова, готово дупло више него у такође насељенијем Лапову и више него у целој Книћанској општини.

Занимљиво је још поменути и како су се мештани по општинама генерално опредељивали по питању „писмености“. Тако су „најискренији“ били Гужани, где се 2,5 одсто мештана изјаснило да су потпуне алтерате. Највише мишљење о себи имају житељи општине Аранђеловац, те је тамо најмањи проценат оних који себе сматрају неписменима.

Ваља се осврнути и на полну и старосну структуру „писмених“ и „неписмених“. Резултати казују да је, очекивано, највише неписмених међу популацијом старијом од 65 година. При том, у огромном, немерљивом постотку, као „неписмене“ су се изјашњавале жене. Тачније, од 3.800 „неписмених“ 80 одсто су жене.

На све ово треба додати и да податке о расту броја факултетски образованих треба узети са извесном резервом, с обзиром да у ову категорију данас спадају и сви они који су своје дипломе стекли на различитим приватним универзитетима, где се у највећем броју случајева, руку на срце, оне „штанцују“ по квадратном метру. Но, ако се има у виду да су сви факултети изједначени, без обзира да ли је реч о фиктивном или стварном образовању, форма је задовољена – писменији смо него раније.

са по петнаестак хиљада грла, дупло више од онога чиме располаже шумадијски крај.

Када се изведе просек по једном регистрованом газдинству у Србији, испада да свако домаћинство располаже са 4,5 хектара земљишта, једном кравом, три овце, четири свиње, једном кошницом и мање од једног трактора. Ако се искоришћено пољопривредно земљиште подели са укупним бројем становника Србије, онда се долази до податка да се по глави становника искоришћава свега пола хектара. Уколико изузмемо Београд, Шумадија се налази при дну лествице по овом параметру са 38 ари по једном житељу, раме уз раме са расинском, подунавском, пчињском, јабланичком и нишавском облашћу. О каквим размерама неискоришћености српске пољопривреде говоримо казује чињеница да на територији Европске уније једно пољопривредно газдинство у просеку користи чак 18 хектара, четири пута више него наше.

Иако већ сада резултати делују забрињавајуће, чешање по глави ће се понављати sukcesивно са објавом посебних резултата до краја 2014. Године, када ћемо, између осталог, сазнати нешто више о броју газдинстава према величини и статусу, наводњаваним површинама и употреби ђубрива, броју стоке, пољопривредној механизацији, радној снази на газдинствима.

Н.С.

АПЕЛ И АКЦИЈА ЗА ЖИВОТ

Помозимо Даницу да добије ново срце

За Даницу је пресађивање срца једини начин лечења и нада за живот. Иако се најављује да ће се ускоро овакви захвати радити у Србији, као и да ће пацијенти на лечење моћи о трошку државе, Даница нема времена да чека. Њој је за ново срце хитно потребно између 130 и 150 хиљада евра

Док смо разговарали са Властимиром Ђирковићем, оцем двадесетчетворогодишње Данице, којој је потребна хитна трансплантација срца, о чему су већ писали готово сви медији, сваког минута на његов мобилни телефон стижу поруке из банке о новчаним средствима које на хуманитарни рачун уплаћују Крагујевчани, али и многи грађани из целе Србије. Само тог јутра стигло је око 180 порука, а новчани износи су хиљаду, две или више динара. За недељу дана, откако је акција почела, сакупљено је близу 13 хиљада евра. Донатори су углавном појединци, а очекује се да ће се убрзо у акцију укључити и фирме, јер тешко да се без њиховог одзива може сакупити довољно новца у што краћем року.

За Даницу је трансплантација једини преостали начин лечења, која се обавља једино у иностранству, а чија је цена од 130 до 150 хиљада евра. Новац је сада највећи проблем. И да продају све што имају, а имају само кућу у Илиној води у којој живе, Даничини родитељи не би могли сами да прикупе толики новац. Зато су одлучили да закуцају на сва врата и да замоле за помоћ.

■ Спас у трансплантацији

Даница и њена сестра близнакиња Ивана увек су биле омиљене у друштву. Даница је била одличан ђак у основној и средњој школи, а на Економском факултету добар студент. Њени проблеми са здрављем почели су у једанаестој години, када су је због честог замора родитељи одвели на лекарски преглед. Установљено је да има задебљање срчаног мишића, па је добила одговарајућу терапију и током наредних година редовно је одлазила на контроле. Све то није много утицало на њен развој, учење и дружење у школи. Била је срећна у својој породици, међу својим пријатељима.

Међутим, њено здравствено стање нагло се погоршало у мају прошле године. Опет је почела да се замара, а биле су приметне и отежине на ногама. Терапија коју је до тада узимала није била довољна, а доктори су посумњавали да Даница има „коксаки“ вирус. Упућена је на болничко лечење у Клинички центар у Крагујевцу и пошто ни после месец и по дана није било побољшања, пребачена је за Београд, у Дечју болницу у Тиршовој, а потом у Клинички центар Србије. Уместо на Економском факултету, Даница је све време проводила у болници, а сада лежи код куће и кроз прозор своје розе собе посматра жи-

МАЈКА МИЉАНА
СТАЛНО ЈЕ УЗ КЋЕРКУДАНИЦА, ПРЕ ГОДИНУ ДАНА,
КАДА ЈОЈ ЈЕ БИЛО БОЉЕ

вот око себе. Поред ње су увек мајка, сестра близнакиња или млађи брат, а свакодневно је обилазе и пријатељи.

- Очекујем да и ја живим исто као и остали, да могу да устанем, да прошетам, да изађем из куће, са пола снаге каже Даница.

Испоставило се да се првобитна болест, задебљање срчаног мишића, знатно погоршала, па су лекари у Београду установили да је Даница једино преостало пресађивање срца.

За два и по месеца, колико је последњи пут провела и КЦ Србије, уграђен јој је пејсмејкер, који треба да је заштити уколико дође до кризе, како би стигла до прве амбуланте. Средином децембра прошле године пуштена је кући да се опорави и чека ново срце.

■ Новац стиже из свих крајева Србије

- Не могу да опишем колико нам је било тешко када су нам лекари рекли за трансплантацију, али морали смо да се помиримо. Објаснили су нам, такође, да се то не ради у Србији и

да здравствени фонд не покрива трошкове. По њиховим проценама, цена овог захвата у земљама у окружењу кошта између 130 и 150 хиљада евра. Препоручили су нам центре у Бечу, Грацу и Берлину са којима, иначе, имају дугогодишњу сарадњу, прича Даничин отац Властимир.

Средином јануара ове године,

приликом редовне контроле, лекари су рекли родитељима да не може да се чека и да је трансплантација хитна, јер Даничино срце ради са свега 15 одсто капацитета. Породица Ђирковић, међутим, тај новац нема јер отац Властимир ради у „Застава возилима“, док је мајка Миљана незапослена. Сестра Ивана и две године млађи брат Небојша су студенти. Почели су да скупљају новац уз помоћ комшија и пријатеља, а онда су обавестили медије, предузећа, синдикате, школе. Даничини другари поставили су кутије за новац током претходног викенда у великим маркетима, а покренуте су и друге хуманитарне акције.

Новац је полако почео да пристиже. Многи грађани су се интересовали за хуманитарни број телефона, како би могли на најједноставнији начин да донирају новац, али то није могуће. Ђирковићима су у „Телекому“ објаснили да је веома компликована процедура за отварање броја и да мора дуго да се чека, па је једино преостало да сви који желе уплате новац преко рачуна у банци.

- Био сам пријатно изненађен када сам видео да новац стиже из свих крајева Србије. Одазвали су се грађани Суботице, Новог Сада, Чачка, а највише их је било из Горњег Милановца. Људи су давали колико су имали и могли. Захваљујемо свакоме ко је дао макар и један динар, каже Властимир. - Свима нама је много тешко, али морамо да будемо јаки. Желимо само да поново будемо срећни као некада, када смо живели само од моје плате, али смо били срећна породица.

Иако из Клиничког центра Србије најављују да ће од средине марта радити трансплантације срца, а из Министарства здравља да ће крајем фебруара потписати уговор о сарадњи са болницом у Бечу, где ће пацијенти на лечење моћи о трошку државе, Даница нема времена да чека да надлежни одрже обећања. Она у овом тренутку води битку за живот и сваки тренутак за њу је и те како значајан. Нада да ће на време добити ново срце и да ће моћи да положи још четири испита, колико јој је остало до дипломе економског факултета, али и да настави са нормалним животом.

Даница и овом приликом жели да пошаље поруку свим људима добре воље и великог срца да јој помогну да добије ново срце и нови живот. И ми наше читаоце молимо да помогну овој младој и храброј девојци.

Горгана БОЖИЋ

УКЉУЧИЛА СЕ И ЛОКАЛНА УПРАВА

Упућен позив јавним предузећима

Градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић упутно је апел директорима свих јавних и комуналних предузећа, као и установа чији је оснивач град Крагујевац, да се у складу са својим могућностима укључе у акцију прикупљања средстава за трансплантацију срца двадесетчетворогодишње Данице Ђирковић. То ће учинити и локална самоуправа.

Иначе, породица Ђирковић је преко лекара који су до сада лечили Даницу у Клиничком центру Србије остварила контакт са центром у Бечу, где је могуће одрадити трансплантацију срца. Због хитности операције већ су учињени одређени уступци према Даници, али да би била стављена на листу чекања за ново срце потребно је да буде прикупљен сав неопходан новац. Због тога је градоначелник Стевановић апеловао на све директоре да реагују у што краћем временском року.

БРОЈЕВИ ДИНАРСКОГ И
ДЕВИЗНОГ РАЧУНА

Уколико можете да помогнете Даници да на време прикупи новац и оде у иностранство на трансплантацију срца, бројеви динарског и девизних жиро рачуна су:

Динарски рачун:
205-9001018424702-77

Девизни рачун:
90-310-1913682.0

Позив на број:
0908988725074

КОЛИКО КОШТА СТУДИРАЊЕ „О ТРОШКУ ДРЖАВЕ“

Драње без обзира и милости

Све се плаћа – од пријаве и полагања пријемног испита до добијања дипломе. У међувремену су одлагања испита, захтеви за полагање пред комисијом, пријава испита у ванредном року, разна уверења. Факултети о томе самостално доносе одлуке, а међу својим студентима налазе најиздашнији извор финансирања

Пише Виолета Глишић

Замислимо једног просечног средњошколца. Он се налази на раскрсници путева - шта студирати и како то платити? У том тренутку родитељи често имају само један захтев за своју децу, да „упадну“ на буџет. Сматрају да ће тако избећи највећи део трошкова везаних за студирање и да ће дете школовати о трошку државе. Али да ли је то баш тако?

Још пре него што на пријемном испиту одлучи о својој судбини,

сваки будући студент мора на рачун факултета да уплати новац као накнаду за пријаву на конкурс. Помислили бисмо на први поглед да је то углавном безначајна сума. Ипак, она може да износи и до 7.000 динара. Већ ту постаје јасно да није све тако ружичасто као што су родитељи замислили на почетку. Ако тај просечни средњошколац добро уради пријемни испит и буде примљен на буџет, њему током четири године студирања постаје јасно да је платио све услуге факултета - од уписа до дипломе.

Ако размотримо гори случај, у коме није примљен на буџет, па још и ако није из Крагујевца, рачун са почетка се многоструко повећава. Не само што мора да плати школарину, већ нема право ни на дом, па су ту стан, храна и уопште трошкови живота у једном великом граду.

У РЕД СЕ НЕ СТАЈЕ БЕЗ ПАРА У ЦЕПУ

Ту нисмо урачунали књиге, скрипте, бројна уверења, семинарске радове.

Углавном, када се говори о трошковима студирања, прво се помисли на висину школарина. Међутим, сада се плаћа и пријава испита, одбрана семинарских радова, одлагање испита, дипломски рад, па чак и израда дипломе, а и то није све. Чак ни најбољи студенти не полагају баш све испите из првог пута, па када се све то помножи са бројем предмета добија се велика цифра.

■ Терет сваљен на студенте

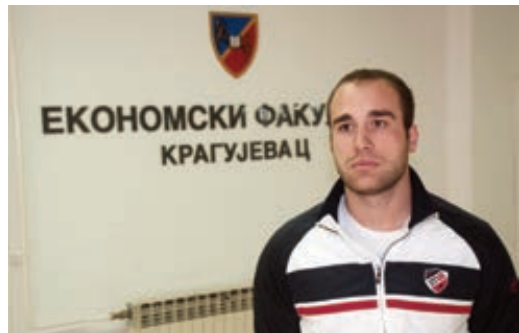
Када је то почело нико не зна, али изгледа да је такав систем наплате тихо ступио на сцену и усталио се

без проблема. Студенти су углавном незадовољни, али сматрају да ништа не може да се промени. Они бирају своје представнике у студентски парламент, који се боре за њихова права. Међутим, то тело чини само десетину чланова већа факултета и лако може бити прегласано. Председник студентског парламента Економског факултета Недељко Мишић каже да разуме потребу факултета за приходима, али да не треба највећи део трошкова да снесу студенти.

- Мишљење свих студената је да су школарине високе и да не треба више да се повећавају. Без обзира колики су материјални трошкови факултета, колико они инвестирају у науку, зграду или своје запо-

слене, студенти нису ти који највише треба да трпе. Ми од услуга факултета користимо вежбе, предавања, простор и испите. Вероватно постоји образложење за школарине и све остале цене које се плаћају. Они сигурно желе да су радијатори топли, да су учионице чисте, да постоји струја, али повећање цена није праћено растом плата наших родитеља. Ми немамо могућност да се запослимо и помогнемо им јер „Болоња“ од нас захтева велику присутност на факултету, каже Мишић.

Чланови студентског парламента су свакодневно у контакту са руководством факултета и већ сада раде на стратегији за следећу годину. На Фејсбуку постоји група студент-

СТУДЕНТИ НАЈВИШЕ ТРПЕ: НЕДЕЉКО МИШИЋ

☎ 0800 111 888
BESPLATAN POZIV

ZA PRAVI KREDIT GODINE NISU VAŽNE

SeniorKeš
krediti za penzionere

- Kredit za penzionere od 55. do 74. godine života
- Bez troškova odobranja kredita
- Bez potrebe prebacivanja penzije u Banca Intesa
- Životno osiguranje je uključeno u cenu i pokriva ostatak duga po kreditu

 DEITA GENERALI
Osiguranje

 BANCA INTESA

Mislino unapred sa Vama.

ната Економског факултета, где се износе проблеми, али за сада није било неке веће акције везане за цене које плаћају студенти.

- Наша прва активност је да се трошкови не повећавају, па тек онда можемо да се боримо за смањење цена. Студенти треба да буду укључени у тај процес, али је тешко кад разговарате са професорима. Они показују планове и анализе и ја верујем да је то тако. Смањено се број студената, приходи факултета су опали, па је рад факултета угрожен и ја као човек то разумем, али као студент не могу да разумем да се све плаћа. Ипак постоје неке ствари из тог ценовника које не морају да се искористе, као што је одлагање испита, да се он полаже више од три пута и друго, па то зависи и од студената, додаје Мишић.

Занимљиво је да је Економски факултет једини на коме студенти да би уписали следећу годину морају да имају потврду о одбрањеним семинарским радовима, која се плаћа хиљаду динара. Такође, једино њиховим ценовником је предвиђен повратак на студије после паузе од две године, који кошта 10.000 динара.

■ За машинце најјефтиније

Највећу школарину иначе има Филолошко уметнички факултет, која у зависности од смера може бити и до 170.000 динара. Међутим, Маја Анђелковић, продекан за финансије на ФИЛУМ-у, каже дана то утиче специфичност факултета.

-Одсек за музичку или примењену уметност захтева много више средстава, али и поред тога ФИЛУМ ни ове ни предходне године није мењао висину школарине. Студентима који су у изузетно лошој материјалној ситуацији, имају великих здравствених проблема или су без родитеља, школарина се сваке године смањује или отписује. Приходи од школарина, између осталог, употребљавају се за организовање културних и других манифестација и финансирање студентске организације.

Факултети самостално доносе одлуке о висини цена и оправдавају их порастом сопствених трошкова и стопе инфлације. Ипак, чињеница је да на факултетима крагујевачког Универзитета школарине нису мењане годинама, па тако Факултет инжењерских наука може да се похвали да је „најјефтинији“ не само у Крагујевцу, већ и у Србији. Он школарином од 30.000 динара покрива предавања, али и лабораторијске вежбе. Ипак, то је једини факултет који у свом ценовнику има накнаду за слушање предмета у износу од 3.000 динара.

Посебан случај представља Факултет медицинских наука. На њему не постоји категорија самофинансирајућих студената, већ су сви на буџету. У ПР служби факултета истичу да се оваква пракса показала изузетно успешно.

- Ми по цену сопствених прихода примамо само буџетске сту-

НЕКЕ ОД УСЛУГА КОЈЕ СЕ ПЛАЋАЈУ НА КРАГУЈЕВАЧКИМ ФАКУЛТЕТИМА

Наличја	Економски факултет	Правни факултет	Факултет медицинских наука	Факултет инжењерских наука	Филолошко уметнички факултет	Природно математички факултет
Пријава испита (буџет)	200	200	Не плаћа се	200	200	200
Пријава испита (самофинансирајући)	450	200	250	200	500 - 1.000	500
Пријава испита после три пута	Увећава се за 700 дин.	600	750 - 1.000	450	-	1.000
Пријава испита у вандредном року	800	600	500	650	-	1.000
Одлагање испита	1.200	Нема одлагања	1.000	Нема одлагања	Нема одлагања	Нема одлагања
Пријава на конкурс за упис	5.000	4.500	7.000	3.000	-	5.000
Полагање испред комисије	1.900	-	1.500	1.000	-	-
Уверење о студирању	Не плаћа се	Не плаћа се	Не плаћа се	Не плаћа се	Не плаћа се	500
Одбрана дипломског рада и израда дипломе	3.500 – 5.000	4.000	Не плаћа се	2.000 по истеклу апсолвентског стажа	13.000	7.000
Упис обновљене године	29.000	-	5.000 – 20.000 плус бодови	4.000 – 30.000	-	1.000 дин по боду
Уверење о положеним испитима	Не плаћа се	2.000	Не плаћа се	Не плаћа се	1.500	1.500
Дупликат дипломе	5.500	-	3.000	-	-	5.000
Издавање докумената на послугу	1.300	500	500	-	500	2.000
Испис са факултета	2.500	7.000	5.000	-	4.000	3.000
Школарина	77.000	66.000	-	30.000	90.000 - 170.000	60.000

денте. Такође, смањили смо број уписаних студената, да би радили у мањим групама и више се посветили студентима. Уместо 250, сада примамо само 96 студената медицине, 24 стоматолозије и 84 студент та фармације. Једини начин да неко постане самофинансирајући студент је да не даје испите у року, али то се дешава у малом броју случајева. Сви заиста вредно раде и стопа успеха је доста порасла од кад смо увели нови систем, кажу на медицини.

Такође, Факултет медицинских наука је једини на коме се не плаћа излазак и одбрана дипломског рада, као ни израда дипломе. Ипак, постоји систем плаћања пренетих бодова. Накнада по боду за класичне видове наставе 1.200,

по боду за консултативне видове наставе 500 и по пропуштеној вежби 1.000 динара. Ту треба напоменути да сваки предмет носи више бодова, тако да ако студент пренесе више испита, сума није баш мала.

■ Инертни студенти

Што се тиче Природно математичког факултета, трошкови карактеристични само за овај факултет везани су за израду радова и реферата, а постоји и могућност слушања предмета за оне који нису студенти по цени од 4.500 динара, ако се ради о једносеместралном и 6.000, ако је реч о двосеместралном предмету. Такође, Факултет не покрива трошкове уписа и овере семестра, па се те услуге наплаћују по 500 динара.

СТУДЕНТИМА НАЈВАЖНИЈЕ ДА „УПАДНУ“ НА БУЏЕТ: ИВАНА ГЛИШИЋ

На Правном факултету не постоји могућност одлагања испита и нема дипломског рада, па су тиме умањени трошкови.

- Ми школарину нисмо мењали три године, а и знатно смо смањили број студената. Сада уписујемо 235 буџетских и 205 самофинансирајућих студената. Сваке године 20 одсто више прелази на буџет, а не наплаћујемо уве-

рења о студирању, као ни уверење о положеним испитима када је студентима потребно из социјалних разлога или због стипендија, објашњава Милош Марковић, секретар факултета.

И док факултети овакве цене оправдавају, студенти, поред парламента, могу помоћ потражити и у разним студентским организацијама. Једна од највећих је „АИЕ-СЕК“, која на територији Србије броји више од 60.000 чланова, а у Крагујевцу је основана 2005. године. Њихов основни циљ је побољшање услова живота студената. ПР ове организације Ивана Глишић сматра да на квалитетан живот студената утичу цене на факултетима, али и да не постоји иницијатива да се против тога бори.

- Јако је тешко за студенте који нису на буџету. Свака услуга коју факултет пружа донекле захтева да студенти нешто плате. Мислим да је то почело са преласком на „Болову“, јер је увођење новог система додело до нових трошкова. Ми смо неправилно организација и зато не можемо да преговарамо са факултетима о ценама, али би могли када би постојала иницијатива студената да покренемо акцију и преговарамо са ректоратом о у свајању и спровођењу једног заједничког плана који би обухватио све факултете.

Она сматра да је највећи проблем у неактивности студената.

- За студенте је најважније да „упадну“ на буџет и то сматрају највећим успехом, па после и ако морају да плате испит 200 динара, то им није много. Нико се не бави проблемом зашто је то тако и зашто све кошта, већ углавном брину о томе како сакупити новац да се то плати. Можда постоји и страх да ће им неко узети за зло ако се ангажују по том питању па настоје без проблема да заврше факултет. Свако повећање цена оправдава се побољшањем услова и програма студирања, али би факултети могли да пораде на увођењу практичне наставе, чиме би донекле оправдали високе цене.

Пошто не постоји било каква акција или иницијатива, цене и даље остају исте, а студенти ће плаћати много „непотребних“ образаца. Овакве цене, за факултете ниске, а за студенте превисоке, ипак важе већ неколико година, тако да у будућности можемо очекивати захтев факултета да се оне повећају. Можда ће то покренути успаване студенте да се боре за своја права, или ће и даље бити незадовољни, без покушаја да то и промене. И, на крају, остаје питање да ли је оваквим системом школовања неко задовољан јер се ствара велики број високообразованих кадрова, који касније чекају на бироу. Добро плаћен посао би им омогућио да веома брзо отплате све студентске трошкове, али мали број њих има срећу да га заиста и пронађе.

ОСНОВАНО НОВО ЛОВАЧКО УДРУЖЕЊЕ

Гружа са великим амбицијама

Пре неколико дана у Етно домаћинству породице Алексић из Губеревца група љубитеља природе и лова, еколога, али и искусних ловаца и проверених ловних радника, основала је ново Ловачко удружење „Гружа“.

Њихова жеља је да на теренима, којима и сада газдују као секције Ловачког удружења „Владан Милошевић“ из Кнића, сачувају дивљач и природу, али и домаћинским газдовањем унапреде бројно стање фазана, зечева, дивљих свиња и срна. У оснивачким актима новоформираног ЛУ „Гружа“ пише да ће се његови чланови бавити и заштитом природе, унапређењем животне средине и одржавањем биолошке равнотеже у природи.

Један од њихових слогана биће следећа реченица: „Природи се за ноћ много тога може узети, али јој се за ноћ ништа не може вратити“.

Ови ентузијастички су, како кажу, спремни на све изазове који су пред њима, на мукотпран рад и одрицање у интересу природе, дивљачи, ловаца, али и свих грађана из њиховог о-

кружења. Оснивање овог удружења потез је који, захваљујући пре свега енергији људи који га оснивају, охрабрује у времену када је српско ловство у највећој кризи у својој историји дужијо од века.

Руководство ЛУ „Гружа“ бавиће се и у савршавањем и едукацијом својих чланова кроз стручне семинаре и праћење савремених стручних и научних достигнућа у ловству, а све кроз сарадњу са образовним и научним институцијама.

Оснивачи ЛУ „Гружа“ истичу да не желе свађе и поделе, већ конструктивно одвајање од Ловачког удружења „Владан Милошевић“ из Кнића. Не крију да нису задовољни радом садашњег руководства. На 15 хиљада хектара којима и сада газдују у блиској сарадњи са

гружанским домаћинима, на чијој имовини, њивама и воћњацима газдују ловним теренима, они желе да унапреде бројно стање свих ловних врста.

Доказ да су на правом путу је велико интересовање људи, и ловаца и оних који то нису, за учлањење у ЛУ „Гружа“. Дакле, то чак је покренут, а пред њима је много тешких битака, од којих ће најтежа бити добијање ловишта. Међутим, знајући да су пред ловцима измене Закона о ловству, уз разумевање ресорног Министарства, стручно направљеног плана газдовања и израду свих правних аката у складу са европским трендовима, ни то неће бити неостварљиво, кажу чланови новог удружења.

ЕРДЕЧАНИ ПАЛИ НА ИСПИТУ ХУМАНОСТИ

Мала помоћ за Митра

У четвртак, 31. јануара, у сали Дома културе у крагујевачком насељу „Ердеч“ одржан је хуманитарни концерт поводом помоћи седамнаестогодишњем Митру Јојићу, оболелом од церебралне парализе. На концерту су учествовали познати певачи попут Ангела Димова, Александра Ристановић, Вернице Недељковић, КУД „Српски јелек“ и других. Организатор ове манифестације је Хуманитарни радио и Удружење грађана „Експрес“, који су професионално организовали овај догађај. Посета је била изузетно слаба и грађанима Ердеча то не служи на част, иако је улазница за нечије здравље и помоћ хендикепираном лицу била само 200 динара. Ово није прича о моралу, али питање се намеће само по себи, јер никад не знате коме ће помоћ затребати.

МОРБИДНА ПРИЧА ИЗ БОРЧА

Мртав дечак у путној торби

Уместо у притвору који јој је одређен, двадесетдогодишња Б. М., чија је мајка у њеној путној торби пронашла мртво дете, тренутно је, због обилног крварења, у болници. Обдукција је показала да није реч о насилној смрти, а тек следи истрага како је беба умрла

Вест да је прошлог четвртка, 31. јануара, мештанка Борча надомак Кнића, у војничкој путној торби коју је донела њена кћерка, по повратку из Новог Пазара, пронашла мртвог дечака од месец дана већ сутрадан осванула је у свим медијима. Детаљи те приче делују заиста шокантно - дете је било спаковано заједно са мајчиним прљавим стварима, које је, после дужег одсуства, донела у родитељску кућу, у коју је стигла још 27. јануара. Мајка Б. М. то је открила сасвим случајно, када је дохватила торбу гурнуту испод стола у старој кући, која је ту стајала неколико дана по кћеркином доласку у Борач. Бебин деда је одмах по том сазнању алармирао полицију, ни сам не могавши да поверује шта их је снашло.

■ Бебу можда убила небрига

Откуд мртва беба у путној торби и како је умрла још увек се не зна, јер осумњичена млада жена, због здравственог стања у коме се налази, још увек није дала изјаву пред судским истражним органима. По речима Биљане Стевановић, истражног судије Вишег суда којој

је додељен предмет, Б.М. је због обилног крварења и других здравствених тегоба смештена на Гинеколошко-акушерску клинику и биће саслушана када се за то буду стекли услови. Сумњичи се за тешко убиство и због тога јој је судија Јелена Вилотијевић, одмах одредила притвор. Пре свега да не би утицала на сведоке, због могућности бекства, али и због особито тешког дела за које се терети и за које је предвиђена дуга затворска казна.

У овом тренутку се зна да је Б. М. због лоших породичних односа, још у октобру отишла из родитељске куће и да је завршила у Новом Пазару, где је извесно време радила као конобарица по кафанама, али се опробала и као певачица. Тамо је живела у изнајмљеном стану. Њени родитељи нису ни имали појма да им је кћерка била трудна, а камоли да се последњег децембарског дана породила у новопазарској болници, доневши на свет здравог дечака.

Претпоставља се да је беба често била сама, с обзиром да је Б. М. морала да ради. Она је у преткривичном поступку изјавила да је, када се вратила кући са посла, дете затекла мртво. Уплашила се, спаковала своје ствари и бебу у во-

РОДИТЕЉИ ДЕВОЈКЕ ИЗ СЕЛА БОРАЧ ВЕЋ ЧУВАЈУ ЈЕДНО ЊЕНО ДЕТЕ

јничку торбу и вратила се својима у Борач. Торбу је ставила под сто, где ју је пронашла њена мајка.

- Отворила сам торбу. На врху је била дечја флашица и кутија с млеком. Испод дечје стварчице и чарапе, па испод нешто тврдо као камен. Помислим - лутка. Ухватим за колено, померим ручицу, кад оно дете. Дечак. Закукала сам из свог гласа, испричала је мајка ове девојке.

Иначе, Б. М. има четворогодишњу ћеркицу о којој су се већ бринули њени родитељи, па кажу да су могли да се старају и о овом детету, само да су знали да је дошло на свет. Просто нису могли да сачекају шта ће да покаже налаз обдукције, молећи се Богу да је дете умрло природним путем.

Судија Јелена Вилотијевић каже да је налаз обдукције већ показао

да на телу малишана нису пронађени трагови насиља.

■ Није реч о насилној смрти

- Наложимо и додатна вештачења, а чекамо и додатна истраге из Новог Пазара, која треба да претресе стан у коме је живела Б. М, изјавила је судија.

На провери се налази и њен мобилни телефон, како би се провериле везе с људима који су на њеној листи позива и у именику.

Мајка Б. М. не може да прежали што јој кћерка није рекла истину, па и то да је у торби донела мртво дете. Чак је и помислила да је она грешком донела кући туђу торбу, или да јој је подметнуто. Тврди да се њена кћерка по доласку понашала сасвим нормално. И на-

редног дана нису могли да закључе да је у неком проблему. Када је отишла у село да купи цигарете, она је отишла до старе куће и у кухињи, испод стола, видела војничку торбу. Планирала је да опере кћеркину гардеробу, знајући да Б.

М. и није бринула баш најбоље о својим стварима. Тада се и сусрела са очајним призором.

- Зар пет дана да живимо са мртвом бебом у кући, питала се бевина баба.

Тврдила је како они као породица нису имали никаквих сазнања да је трудна и да нису приметили велики стомак када је у октобру отишла од куће. Јављала им се у јану-

ру из болнице, али је рекла да је на лечењу због алергије од фарбе за косу. Чак у том тренутку нису ни знали у ком граду се налази, мислили су да је у Убу или Ваљево. Када им се тада јавила имали су утисак да је неко био поред ње и да зато није могла отворено да разговара са њима.

Живот њихове ћерке, како сами кажу, био је буран. Удавала се неколико пута, одлазила од куће у више наврата и изнова се враћала. Пре четири године родила је девојчицу о којој се старају, јер су добили и привремено старатељство. Када је Б.М. дошла у кући донела је и поклоне за кћеркицу. Њих две су биле врло блиске и много се воле, кажу укућани.

Елизабета ЈОВНОВИЋ

ПОЛИЦИЈА

ПУЦЊАВА КОД ВЕЛИКОГ ПАРКА

Свађа у кафићу, обрачун на улици

Полиција још трага за виновницима обрачуна две групе младића из Крагујевца, који је резултирао рањавањем Мира Ј. и Лазара С.

У Улици Александра Првог Карађорђевића у Крагујевцу код броја 174, недалеко од Великог парка, у недељу, 3. фебруара, око девет увече, пуцњима из ватреног оружја, али и убодом ножем, повређена су два младића. Реч о Лазару С. (23) и Миру Ј. (25), обојици из Крагујевца.

Након краће међусобне расправе између више лица у једном од оближњих локала дошло је до туче, а онда се сукоб преселио на улицу. У свештеном метежу одјекујући су и пуцњи на улици, због чега су се многи разбежали. За сада непозната особа је Миру Ј. хицима из пиштоља нанела прострелну и устрелну рану у пределу бутине. Он је задржан на лечењу у Клиничком центру. Након тога Лазару С. оштрицом ножа нанета је убодна рана у пределу стомака, па је и он задржан на лечењу.

Обојица су збринута у Ургентном центру и њихово здравствено стање је стабилно, нису животно угрођени, а опоравак иде у добром смеру, изјавила је Вања Ђорђевић, портпаролка Клиничког центра.

Полиција интензивно ради на утврђивању свих околности и проналажењу актера овог догађаја. Против њих ће бити предузете мере кривичне одговорности, о чему ће јавност благовремено бити обавештена, каже се у саопштењу Полицијске управе. Из полиције за сад званично не наводе друге детаље, а у чаршијским причама помињу се две опције - прва каже да су неки учесници овог инцидента блиски одређеној политичкој странци, а друга да је реч о „обичном“ сукобу две групе жестоких момака који се отео контроли.

За сада се званично не саопштава ни мотив овог сукоба, али се зна да се пуцало само из једног пиштоља, иако је с почетка приче било рече да се пуцало из два различита ватрена оружја.

Е.Ј.

Кради олуке са цркве

Крагујевачка полиција је Ивану М. (34) из Крагујевца одредила меру задржавања у трајању до 48 сати, а потом га и спровела истражном судији основног суда, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело тешка крађа.

Постоје основи сумње да су Иван В. и још двојица извршилаца, за којима полиција интензивно трага, 3. фебруара 2013. године, око 04,30 сати, са цркве „Свети Димитрије“ у насељу Сушица у Крагујевцу скинули три вертикална бакарна олука. Када су их исекли и спаковали у путничко возило паркирано у непосредној близини, наишла је полицијска патрола и Ивана В. ухапсила на лицу места, док су друга двојица побегли.

Обрачун металним шипкама

Због основане сумње да је извршио кривично дело тешка телесна повреда истражном судији Основног суда у Крагујевцу приведен је Младен Р. (34) из Раче, а због сумње да су друге угрозили опасним оружјем при свађи и тучи код судије су завршили и његови земљаци Душан С. (31) Бојан М. (32) и Марко С. (38), као и Београђанин Горан М. (31).

Постоје основи сумње да су наведена лица, са још једном особом за којом полиција трага, 3. фебруара, у селу Сипић код Раче, ушли у породичну кућу Немање П., у којој се он налазио са својим друштвом, и металним шипкама и дрвеним летвама задали им више удараца. Немања П. задобио је тешку телесну повреду, прелом носне кости за коју се сумња да му је нанео Младен Р., док су Д. М., Н. П., Д. М. и Н. Г., сви из Сипића, задобили лаке телесне повреде. Том приликом нападачи су у дневној соби испретурили ствари и поломили телевизор и стакло на витрини.

Овој тучи претходио је међусобни вербални сукоб две групе младића у угоститељском објекту у Рачи, након чега је Немања П. ударио Младена Р. Против Немање П. биће поднета прекршајна пријава због нарушавања јавног реда и мира.

PRISTUPAČNE CENE • GRUPNI POPUSTI • NAJBOLJI PREDAVAČI

fonetika
ŠKOLA STRANIH JEZIKA

034 360 426 | 063 181 314 2
Dragoslava Srejovića 2/3/17, Kragujevac
(preko puta Ultrazvuka) www.fonetika.rs

ENGLJSKI : NEMAČKI : ITALIJANSKI : FRANCUSKI
ŠPANSKI : RUSKI : JAPANSKI : SRPSKI

Захваљујући брзој реакцији малобројних запослених који дежурају у ноћној смени у Заводу „Мале Пчелице“ спречен је пожар већих размера, који је избио у соби психијатријске интензивне неге

У току ноћи, у понедељак 4. фебруара, у Заводу за збрињавање одраслих „Мале Пчелице“ на време је угашен пожар који је избио у соби психијатријске интензивне неге недавно саграђеног четвртог павиљона. Иако су сирене неколико возила „Хитне помоћи“ и ватрогасне екипе за коју, срећом, није било посла, остављале утисак прилично озбиљне несреће, према речима докторке Ксеније Тепић Ристић, руководиоца Здравствене службе у овој установи, избегнуте су теже последице.

Петороштићеника је „Хитна помоћ“ за сваки случај превезла до Ургентног центра, јер су удисали дим. Након два сата, када је утврђено да нема последица, враћени су установу. Смештени су у резервну собу интензивне неге на трећем павиљону.

Пожар није оставио ни велику материјалну штету. Изгорела су два душка, две неонске расвете, оштећена метална конструкција кревета и разбијени су прозори на соби да би дим покуљао ван просторије.

На жалост, наглашава психијатар Ксенија Тепић Ристић, овакви догађаји су очекивани у устано-

УБИСТВО ЗБОГ ХИЉАДУ ДИНАРА

Ортаку забо нож у срце

МЕСТО ГДЕ ЈЕ УБИЈЕН ДРАГИША ЦВЕТКОВИЋ

Драгиша Цветковић из Ђурисела умро је у Клиничком центру од последица задобијених једним убодом оштрице ножа у груди, за шта је осумњичен његов пријатељ Горан Костић, са којим је пре инцидента пио, али и ишао у ортачке крађе и с којим није могао да се договори око поделе плена. Сукоб изазвала - украдена флаута

Последњег јануарског дана двадесетогодишњи Горан Костић је, како се основано сумња, зарио нож у груди Драгиши Цветковићу (42) из Ђурисела, са којим је два сата пре овог инцидента пио у својој кући, са још једним шеснаестогодишњаком и то само зато што је Горан потрошио хиљадарку на кладоници - уместо да купи пиво, по које су га, иначе, послали.

Полицијска патрола је на раскрсници улица др Зорана Ђинђића и Париске комуне, око 22,30 сати, затекла повређеног човека, без свести, како лежи на тротоару. Хитна помоћ је повређеног, за кога је касније утврђен идентитет, превезла у Клинички центар, где је подлегао повредама. Накнадно ухапшени Горан Костић (25), осумњичен за класично убиство, на суду је тврдио да како он са убиством нема никакве везе, већ да иза тога стоји његова ташта.

Он је у истрази рекао да је видео своју будућу ташту, која је у четвртм месецу трудноће, како замахује ножем на Драгишу. Она је, наводно, чула када су се њих двојица по-

свађали, узела нож из кухиње и њиме замахнула ка Драгиши, са којим је, како он тврди, била у вези, али није видео да га је и убола. Након тога Драгиша је, наводно, побегао. Међутим, та прича му није „упалила“ и он се тренутно налази иза решетака притворске јединице Округног затвора, по решењу Вишег суда.

Уз негирање извршења кривичног дела, Горан је тврдио и да до инцидента није дошло на месту где је нађен Драгиша, већ испред његове куће, у Улици Војислава Калановића. Рекао је да му је Драгиша, заједно са једним малолетником, бацио „монтовљев коктел“ на кућу, у тренутку када није био унутра, али је из дворишта видео када је пролетела запаљена пластична флаша са бензином и да су се око тога посвађали.

Истина је да је Драгиша, после свађе са њим, кренуо да бежи. Међутим, пошто је био хром, он га је стигао код споменика др Јована Ристића и ту размењују пар удараца. Претпоставља се да је Горан након тога Драгиши ножем нанео убодну рану у пределу груди, након чега Драгиша пада на земљу, а он бежи,

оставивши га да искрвари. Полиција га је убрзо идентификовала и пронашла, а пронађен је и нож којим је Драгиши нанео смртоносне повреде.

У полицији кажу да су њих двојица стари познаници и да су ишли у заједничке крађе, а да овог пута нису могли да се договоре око поделе плена који је стајао у Горановој кући.

Наиме, када су седели и пили код Горана, заједно са још једним малолетником, Драгиша је дао хиљаду динара Горану да иде да купи пиво. Пошто се дуго времена није вратио, Драгиша га је позвао мобилним телефоном. Тада му овај каже да је новац потрошио у кладоници и да од пива нема ништа, што је Драгишу баш наљутило, па је почео да претурати по његовој кући. Узео је вредну флауту, која му је стајала испод кревета, за коју се претпоставља да је украдена, и пошао напоље. Рекао му да је флаута сада код њега, па ако мисли да му је врати нека одмах донесе хиљаду динара у оближњем кафану у коју је свратио. У супротном - флаута више не кошта хиљаду динара, него ће Горан морати да спреми 350 евра уколико је жели назад.

То је ражестило Горана, уследила је телефонска свађа, а онда је Драгиша с другом поново отишао код Горана. Уз пут су купили боцу бензина и направили „монтовљев коктел“, коју су му бацили на кућу и покушали да побегну. Горан сустиже Драгишу недалеко од своје куће, на мосту, у тренутку када је кренуо ка центру града. Тада су се потукли, али Горан тврди да он Драгишу није убо ножем. Он је пред Јеленом Вилотијевић, истражним судијом Вишег суда, изјавио да се са Драгишом упознао тек пре три дана пре овог догађаја и да му је Драгиша стално претио, те да је због тога у више наврата позивао дежурну службу полиције, али да они ништа нису предузели по његовој пријави.

Е. ЈОВАНОВИЋ

СПРЕЧЕН ВЕЋИ ПОЖАР У ЗАВОДУ „МАЛЕ ПЧЕЛИЦЕ“

Хвала видео-надзору

ма оваквог типа, а инспекција Управе за ванредне ситуације излацила је на терен и за сада се само претпоставља да је узрок пожара упаљена цигарета.

■ Све тежа ноћна смена

- Пожар је одмах регистрован захваљујући видео надзору. Запослени су реаговали најбоље могуће у датој ситуацији и најважније је да нема последица. Претпостављамо да је узрок цигарета, јер иако је пракса да претресемо кориснике који су смештени у интензивној нези, дешава се да им други штићеници дотуре упаљач и цигарете. Све се добро завршило, помогли су запослени са других павиљона. Али, ту наилазимо на суштину проблема, јер у ноћној смени имамо мали број радника, по једног задуженог за павиљон, а било би потребно да по један запослени дежура у собама психијатријске интензивне неге јер је реч о корисницима лошег психичког стања, који захтевају стални надзор, према принципима психијатријске праксе која се спроводи у свим здравственим установама. Заправо, укупно имамо петоро-шесторо запослених преко ноћи, што је свакако недовољно. Не-

СОБА У КОЈОЈ СЕ ПОЈАВИЛА ВАТРА

ЧЕТВРТИ ПАВИЉОН САЧУВАН ОД ВЕЋЕГ ПОЖАРА

достаје нам људи и то је хронични проблем у социјалним установама, каже докторка Тепић Ристић.

Број запослених у социјалним установама овог типа, према одобрењу надлежног министарства, далеко је мањи од броја запослених у здравственим установама, иако раде исти посао, односно, брину о корисницима 24 сата.

- У Малим Пчелицама је здравствена служба постојала и раније, а у другим установама сличног типа широм Србије је накнадно увођена, али делимо исти проблем, недовољан број људи према квотама

министарства. Велики је спектар активности ове службе, почев од превентиве. Бавимо се хигијеном корисника, одржавањем просторија, а у сарадњи са Институтом за заштиту здравља задужени смо за надзор исправности намирница за оброке. Лекари учествују у изради јеловника, такође, ту је и санитарна обрада инструмената, корисника и особља. На све то долази и лечење, подела терапије, рехабилитационе активности, соматска или психо - рехабилитација, наводи докторка Тепић Ристић.

■ Нелогичности министарства

Здравственој служби припада скоро половина запослених у Заводу „Мале Пчелице“. Међутим, ту је 60 неговатељица и 38 спремачица, те је очигледан недостатак здравственог особља које броји 70 људи.

- Управо у собама психијатријске интензивне неге налазе се пацијенти који су свуда лечени и нико

није успео да их залечи. На крају дођу у Мале Пчелице. То је, дакле, најтежа категорија корисника који су углавном агресивни, или према околини или према себи, болују од тешке менталне ретардације, аутизма... Иначе, некада штићенике са одређеним дијагнозама нисмо примали и слали смо их даље, а сада примамо све, каже психијатар Тепић Ристић.

Тако се стигло до броја од близу 900 корисника смештених у Заводу у Малим Пчелицама, па иако тек неколицина припада најтежој дијагностичкој категорији, стални надзор, односно, присуство техничара у соби психијатријске интензивне неге са тренутним бројем запослених могуће је обезбедити само у преподневној смени. Сходно закону, одређени број запослених је и због хроничних болести, али и професионалних обољења која временом настају, ослобођен рада у ноћним сатима. Све их је више, па се намеће само једно реше-

ње, запошљавање нових техничара.

Али, ту није крај проблемима. Различити су аршини за здравствену и социјалну заштиту, два су министарства надлежна за ову установу, Министарство здравља и Министарство рада и социјалне политике. Чак је нејасно дефинисано место здравствене службе у социјалној заштити. Много је проблема и око исплате зарада.

- Неговатеље плаћа Министарство рада и социјалне политике и то је један од показатеља да не треба да припадају здравственој служби. Када већ примамо кориснике са тешком менталном ретардацијом, а има их око стотину, требало би да обезбедимо особље које ће их сменски надзирати 24 сата. Неопходно је и стално пресвлачење, храњење, шетња штићеника, а уколико се министарства не усагласе биће све теже. Иначе, стиже нам све тежа категорија корисника, закључује докторка Ксенија Тепић Ристић.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

ПОТРЕБНО ВИШЕ ОСОБЉА ЗА НАДЗОР ПАЦИЈЕНАТА: ДР КСЕНИЈА ТЕПИЋ РИСТИЋ

ШТА СЕ ДОГАЂА У СПОРТСКОМ ЦЕНТРУ „ПАРК“?

Кључање у затвореном базену

Пливачки клубови од појаве ватерполо „дрим тима“ незадовољни расподелом термина, а тренутно, по речима представника овог клуба, на „тапету“ је ПК „Раднички“. У руководству Спортског центра кажу да не могу сви користити „најповољније“ термине који се ионако издају по неисплативој цени, а да нису спремни на компромис. У решавање настале ситуације укључили се и представници локалне власти

Пише Никола Стевановић

Лодишњицу свечаног пуштања у рад затвореног базена и формирања новог предузећа СЦ „Парк“, како се чини, обележили су и неочекивани проблеми, који су последњих месеци кулминирали, а да је ствар отишла предалеко говори и чињеница да су се у разрешавање настале ситуације укључили и представници градских власти. Како се испоставило, знање у Вашаришту данас се може описати добро познатом - „мала бара, много крокодила“. Наиме, сем грађанства, базен за своје потребе активно користи и неколико пливачких клубова, као и ватерполо клуб „Раднички“ у склопу кога ради и школа ватерполоа, при чему се очекује и скорашње активирање академије прослављеног пливача Милорада Чавића, па се поставља питање хоће ли тек сада бити места за све.

НЕМАЊА ЧАЛИЈА, ЗАМЕНИК ДИРЕКТОРА СЦ „ПАРК“

■ Примедбе ПК „Раднички“

Гложење је практично настало око расподеле оних термина који важе за „најбоље“, у периоду од 18 до 22 часа и то посебно након што је формиран ватерполо тим у новом облику. На лош распоред најпре су се жалили једни пливачки клубови, па након „исправки“, други, али уз истоветан утисак да је затворени базен, заправо, „прђија“ ватерполиста.

После жалби неких пливачких клубова и унетих преправки, сада је у неравноправном положају Пливачки клуб „Раднички“, иако све своје финансијске обавезе према СЦ „Парк“ редовно и коректно испуњава, каже Драгомир Радаковић, потпредседник ПК „Раднички“, а председник клуба Саша Јовановић додаје да је сарадња била изузетно коректна до појаве ватерполо клуба:

- Односи су били заиста пријатељски, чак смо закуп стаза често авансно плаћали. У почетку је и однос са ватерполо клубом био коректан, имали смо разумевања једни за друге, па је дошло до договора да ми тре-

нирамо иза голова, где не сметамо ватерполистима, али сада имају утицај да ће и то доћи у питање. Јовановић и Радаковић кажу и да је клуб који воде желео да узме у закуп једну канцеларију на базену, али им та могућност није дата, док је, с друге стране, ВК „Раднички“ добио бесплатно просторију, као и академија Милорада

Чавића, иако није ни почела са радом. Они тврде да је пре извесног времена ватерполо клуб „присвојио“ и једну свлачионицу (број 3) само за себе, коју нико други није могао да користи и када нису ту. Најзад, када је искрснуо проблем са терминима и када су се поводом тога обратили руководству, приложивши важећи уговор који су имали до 31. јануара 2013. године, приступило се „кројењу“ новог распореда.

СВИ БИ ДА ТРЕНИРАЈУ У „ЕЛИТНИМ“ ТЕРМИНИМА

- Баш на годишњицу отварања базена, 18. децембра, сви пливачки клубови обратили су се градоначелнику Стевановићу, који је обећао да ће бити задржан постојећи режим коришћења стаза и термина. Треба ло је да дође и до састанка са тренером ВК „Раднички“ Дејаном Удовичићем, али се то није догодило, да бисмо већ наредних дана увидели да се притисак за промену термина наставља. Чак је и ватерполо клуб самостално, на своју руку, истакао некакав распоред по ком малтене добијају све најповољније термине за себе сваког дана.

И поред неколико састанака до договора није дошло, те су се у причу укључили и представници града, па се ускоро очекује формирање посебне комисије која ће направити распоред термина, а коју ће чинити, по првим информацијама, троје чланова из градске управе и двоје из СЦ „Парк“.

■ Сви би хтели исти термин

У Пливачком клубу „Раднички“, иначе, закључно са децембром прошле године, активно тренира 421 дете, од тога 200 девојчица, 870 их је укупно прошло кроз клуб у току прошле сезоне, месечно за закуп плаћају СЦ „Парк“ 200.000 динара, а кажу да су спремни да плате и више. У клубу је ангажовано десет тренера, Крагујевчана који су завршили ДИФ, међу њима и Игор Беретић, тренер сениорске репрезентације и бивши олимпијца, а пливачица Ксенија Јовановић члан је кадетске репрезентације. Клуб је основан још 1969. године.

- Све што желимо је равноправан третман и могућност да Крагујевцу подаримо озбиљан и респектабилан пливачки клуб, констатују Јовановић и Радаковић.

Да ли су и колико градски челници упућени у ситуацију на затвореном базену, питали смо помоћника градоначелника за спорт Јована Павловића Бојацића. Он је потврдио да је упознат са проблемом око закупа термина, истакавши да руководство СЦ „Парк“ има неза-

висност у раду и да се градска управа у то не меша. Међутим, након његовог састанка са управом ПК „Раднички“ и челницима СЦ „Парк“ крајем јануара, испоставило се да ће

МИЛОРАД ЧАВИЋ ТРАЖИО САМО ЈЕДНУ СТАЗУ

се представници градских власти, ипак, „умешати“.

А шта кажу у Спортском центру „Парк“? Немања Чалија, заменик директора ове установе, најпре потврђује да су ватерполо клуб и Милорад Чавић добили на коришћење по једну канцеларију, као део уго-

вор ВК „Раднички“ и Милорада Чавића стоји да смо обавезни као град да им обезбедимо просторије у којима ће функционисати њихов клуб, које су они о свом трошку уредили. И пливачки клуб „Раднички“ има једну канцеларију у хали „Парк“ за коју нису уплатили ни динара годину дана. Тачно је да су се пре око месец дана обратили са захтевом за једну канцеларију овде, али због свих ових дешавања око термина и сукоба свих пливачких клубова са СЦ „Парк“ то смо стопирали док комисија не донесе одлуку о терминима, прича Чалија, додајући да је проблем око канцеларија потпуно беспредметан, с обзиром да је реч о суми од три-четири хиљаде динара на месечном нивоу.

Након свих бурних полемика последњих месеци, сада су, по његовим речима, сви почели да се јављају сами и нуде да плаћају закуп, тако и ватерполо клуб, но, коначан расплет ће се знати након заседања комисије. Истовремено, он додаје и да је ово само још једна поновљена ситуација, с обзиром да је нешто раније распоред термина ишао на руку пливачком клубу „Раднички“ због чега су се бунили други клубови, а сада су улоге обрнуле, па осталим клубовима одговара, а „Раднички“ се буну.

- Ми смо том ПК „Раднички“ много помогли да се развије и увећа број деце, због чега су на нас били кивни остали клубови, а сада је и „Раднички“ против нас јер су се појавили ватерполо клуб и Чавић, ваљда сматрајући да смо ми одговорни што су они дошли.

Термине за тренинге и утакмице ватерполо клуб не плаћа Спортском центру, што је такође један од услова који су договорени приликом формирања „дрим тима“, али Чалија тврди да од самог доласка таквих звезда и стварања такве екипе СЦ „Парк“ има корист.

- Захваљујући томе и преносима утакмица на РТС добили смо позиве за захтевом за рекламу на базенима и од доласка ватерполиста само од постављања банера на базену приходовали смо пола милиона ди-

САША ЈОВАНОВИЋ И ДРАГОМИР РАДАКОВИЋ, ЧЕЛНИЦИ ПЛИВАЧКОГ КЛУБА „РАДНИЧКИ“

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати
 Благајна у центру:
 7 – 18 сати – радним данима
 7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:
 Кнић 510 – 197
 Рача 751 – 262
 Баточина 842 – 311
 Лапово 853 – 710

ЕД Електрошумадија Крагујевац
 Централна 307 – 200
 Дежурна служба 335 – 195
 Прикључци 307 – 368
 Пријава стања и рекламације 307 – 233 и 307 – 234

Бесплатан телефонски број за пријаву крађе струје 0800/360-330

ПОСЛЕДЊА ОДЛУКА

Избачени из канцеларије

Непосредно пред закључење овог броја из пливачког клуба „Раднички“ јављено нам је да их је руководство СЦ „Парк“, избацило из канцеларије у хали „Парк“.

Од директора Спортског центра Бориса Радивојевића добили смо потврду да је донета одлука да пливачки клуб „Раднички“ напусти просторије, али да је разлог томе што ово предузеће „нема довољно канцеларија ни за своје службе“. Ситуацију, по његовим речима, додатно отежава и чињеница да је једну од канцеларија у хали „Парк“ Спортски центар уступио фудбалском клубу „Раднички“ док се не заврше радови на стадиону „Чика Дача“. Директор Радивојевић каже да тренутно проблем непотребно ствара само пливачки клуб „Раднички“, док са осталим пливачким клубовима проблема нема.

нара. Школа ватерпола плаћа термине. У суштини, сав проблем је настао око тога што се временом и ватерполо клуб ширио и развијао, па је простор иза голова, који је користио ПК „Раднички“ за време тренинга ватерполиста, ватерполо клуб одлучио да уступи својој школи ватерпола.

Заменик директора СЦ „Парк“ каже и да је актуелна цена за закуп стаза за пливачке клубове од 20.000 динара по стази месечно повољна и један је од показатеља добре воље СЦ „Парк“, с обзиром да је комерцијална цена у поменутих терминима дупло виша.

- Сви би да тренирају баш у периоду од 18-22 часа, а нико неће пре подне, када би цена стазе могла бити и 10.000 динара. При том, није дан пливачки клуб се није запитао шта је са грађанима и колико добијамо захтева и питања зашто не могу да дођу на базен у тим терминима. Од свих пливачких клубова месечно имамо приход од око 450.000 динара. Та сума јесте значајна, али бисмо знатно више приходовали да те термине отворимо за грађанство, па ипак то нисмо урадили.

■ Чавић доноси свој базен

На наводе да су ватерполисти фактички присвојили једну свлачоницу само за себе и да није доступна никоме, Чалија одговара да је то „апсолутна неистина“, а када је реч о Милораду Чавићу, резигнирано констатује да је став свих пливачких клубова према њему безразложно лош.

- Чавић је тражио само једну стазу коју ће платити и да он донесе свој монтажни базен, који ће бити постављен у углу нашег базена, у ком ће радити обуку за непливаче, тако да неће штетити ниједном термину СЦ „Парк“. Никакве друге бенефите неће добити од нас, нити их је тражио. Не знам да ли ће се и он развити и проширити своју школу, али без обзира на то, већ сада је јасно да је Крагујевцу потребно покривање постојећег олимпијског базена.

На питање не мисли ли да се, када је реч о терминима на базену, укључивањем градских функционера, па чак и самог градоначелника, шаље порука да руководство Спортског центра нема способности да уреди оно што спада у основну делатност предузећа, Чалија наводи да су за то заслужни сами пливачки клубови.

- Ми смо имали сијасет предлога и имамо их, али сигурно ће и ватерполо клубу сметати што не могу сваког дана тренирати од 19-21 сат, као што су тражили, него и од 18, пливачком клубу ће сметати што нема десет стаза него девет итд. Но, пошто су сви пливачки клубови ишли у код градских функционера да се жале и траже помоћ, решили смо да и ми у све ово укључимо представнике града - кад је стање већ такво.

АМБАСАДОР ХОЛАНДИЈЕ ПОСЕТИО КУТАК ЗА КВАЛИТЕТНИЈЕ СТАРЕЊЕ

Три месеца успешног рада

Кутак отворен у просторијама Црвеног крста за само три месеца успео је да развије многе секције и активности које помажу старим особама да се друже и забаве

Поводом Дана људских права господин Лоран Стокфис, Амбасадор Холандије у Србији, посетио је Кутак за квалитетније старење у просторијама Црвеног крста у Крагујевцу. У трочасовном дружењу стотинак наших суграђана, међу којима је било и младих, а највише оних старијих од 65 година, приређене су разноврсне активности. Почетак овог пријатног дружења увеличала је изложба фотографија младе уметнице Мине Делић. Након поздравне речи амбасадор је уручио фотоапарат који је испред чланова Кутка примила председница већа клијентата Милка Игњатовић. Она је израдила жељу свих чланова Кутка да овај леп гест буде почетак нове активности - фотографске радионице.

Чланица Градског већа Јасмина Недовић је такође поздравила при-

сутне, а онда је уследило представљање свих досадашњих 12 реализованих активности Кутка. У неколико сегмената енергични млади и стари су представили садржаје кроз разговор о међугенерациској солидарности, значају активног учешћа старијих у локалној заједници и очувања здравља. Теме су представљене кроз креативан радионичарски рад уз подршку чланова Канцеларије за младе, која је такође отворена уз помоћ холандске Амбаскаде.

Физичка активност и њен значај су приказани кроз спортско-креативно такмичење екипа мешовитог састава (два старија и један млађи члан), које је прошло уз бучно навијање присутних гостију. Уследила је песма и игра уз звуке хармонике и фруле чланова музич-

АМБАСАДОР СТОКФИС ПРЕДАЈЕ ПОКЛОН

ке секције. Пред крај дружења чланови секције за израду ручних радова су поклонили амбасадору плетен зимски сет у знак сећања на овај дан.

Кутак за квалитетније старење отворен је 31. октобра прошле године, а резултат је трогодишњег пројекта који је финансијски подржало Министарство спољних послова Владе Холандије, преко НВО „Јанос“, а посредством Црвеног крста Србије и уз подршку Града Крагујевца.

Кутак има за циљ унапређење квалитета живота и задовољење различитих потреба старијих особа, пружајући им целовиту друштвену бригу и заштиту, велики распон садржаја и услуга прилагођених њиховим потребама. Активности «Кутка» се од-

вијају сваког уторка од 10,30 до 14 сати. Реч је о дружењу, успостављању пријатељских контаката, предупредивању негативних последица усамљености, коришћењу штампе, библиотеке, гледању ТВ-а, друштвеним играма.

У Кутку се обележавају годишњице важних датума, организују здравствене трибине, предавања, контрола здравља, спортско-рекреативни и забавни програми. Секције (литерарна, музичка, драмска) и радионице (израда предмета од различитих материјала, ручни радови) раде по утврђеном распореду, док се волонтерске активности (програм "Помоћ телефоном", акција "За сунчану јесен живота", одлазак у кућне посете, дистрибуција помагала и пакета хране, хигијене и пелена за одрасле) одвијају свакодневно.

Активности ће се током времена развити и проширити у складу са интересовањима и финансијским могућностима, сазнала смо у Црвеном крсту Крагујевца.

ДРУЖЕЊЕ ГЕНЕРАЦИЈА И НАСТУП МУЗИЧКЕ СЕКЦИЈЕ

ДОДЕЉЕН ОРДЕН КОНСТАНТИНА ВЕЛИКОГ

Српска круна наградила патријарха

Патријарху српском господину Иринеју недавно је уручен Орден Константина Великог, одлике које сваке године додељује крагујевачки Културно-историјски центар „Српска круна“. Орден, који је дизајнирао дворски јувелир Александар Пријић, уручен је на свечаности која је 29. јануара уприличена у свечаној Сали Српске патријаршије у Београду.

На предлог градоначелника Верољуба Ствановића, одлучили смо да у години када се слави 17 векова Миланског едикта, ово одлике доделимо баш Патријарху српском. Носиоци овог ордена су низ знаменитих лич-

ности, између осталих и председник Русије Владимир Путин, каже Мирјана Раденковић, генерални секретар „Српске круне“.

Иначе, „Српска круна“ ове године слави 13 година рада. Ово удружење настало је на идеји чувања и неговања националне и духовне баштине. Својим активностима у протеклом периоду радило је на промоцији народног стваралаштва, националне културе и традиције. Организовали су на десетине изложби, књижевних вечери, трибина и предавања, а најпознатији су по традиционалној изложби ускршњих јаја и хлебава.

М.О.

OLYMPIC TRAVEL
www.olympic.rs

АТРАКТИВНО I НОВО - U domovini Džingis Kana, SIBIR I MONGOLIJA avion 11 дана - 18. јун

ОГРАНИЧЕН БРОЈ МЕСТА

ПУТУЈТЕ КАО НЕКАДА

dnevne vožnje, укључени излети и улазнице

DVORCI LOARE I DVORCI RAJNE 12 DANA - 13. MAJ

NEMAČKI MEGALOPOLISI 11 DANA - 29. MAJ

ENGLJESKA - ŠKOTSKA - FRANCUSKA 15 DANA - 28. APRIL

ZELENA BAJKA VELIKA IRSKA TURA 10 DANA - 26. APRIL

SKANDINAVIJA avion/autobus/brod 12 дана - 28. јул

ZEMLJE BENELUKSA I NEMAČKA 13 дана - 23. april

ŠVAJCARSKA-LIHTEŃŠTAJN-BAVARSKA 10 дана - 25. april

-АТРАКТИВНО I НОВО- FJORDOVI avion/brod - 21 јун

-ITALIJA-ŠVAJCARSKA-FRANCUSKA -NEMAČKA-AUSTRIJA-MADJARSKA 11 дана-24. mart

EVROPSKE TURE AVIONOM

MADRID I TOLEDO
6 дана - 29. april

TRI ZEMLJE, ŠEST GRADOVA (Nemačka, Francuska, Švajcarska)
6 дана - 25. јун

SJAJ CARSE RUSIJE
7 дана - 13. maj

RIM-DAN I NOĆ U VEČNOM GRADU
5 дана - 13. mart

LETO 2013 U GRČKOJ
PREKO 60 HOTELA
U OLIMPSKOJ REGIJI, HALKIDIKIJU, AGIA TRIADI I TASOSU

DVOJE DECE GRATIS: NAIAS BEACH 3*;
POSSIDI HOLIDAYS 5*;
LAGOMANDRA HOTEL 4*;
PORTO CARRAS RESORT 5*;
THEOXENIA 4*
FLEGRA PALACE 4*
1. DETE GRATIS/ 2. DETE DO 6 GOD GRATIS
KASSANDRA PALACE 4*
1. DETE GRATIS/ 2. DETE DO 7 GOD GRATIS

ODLOŽENO PLAĆANJE ČEKOVIMA

Beograd, Makedonska 30,
Prvi sprat, Tel: 011/655 50 30;
Kragujevac, Karadjordjeva broj 20,
lokal broj 5, Tel: 034/ 61 70 600;
332 422, 332 452

Novi Sad, Kralja Aleksandra 14,
021/66-11-944, 66-21-244
Banja Luka +387 51 340 960,
Brčko +387 8 49 217 047
Podgorica +382 20229-590, 20229-592

РЕВИЈАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ ТАЛЕНТОВАНИХ ОСНОВАЦА ИЗ ФИЗИКЕ

Упознај Гимназију да би је више

ВОЛЕО

Тим за промоцију школе, са професорком Аном Марковић на челу, и ове године организовао је ревијално такмичење из физике, са циљем да привуче будуће ученике Гимназије и покаже им начин рада у овој установи

Као и прошле године, тим за промоцију школе, са професорком физике Аном Марковић на челу, организовао је ревијално такмичење уприличено за ученике шестог, седмог и осмог разреда, а са циљем да им из прве руке прикаже не само изучавање природних предмета, већ и живот, рад и дружење у најстаријој крагујевачкој школи. Прошлогодишње такмичење било је посвећено математици, а овогодишње, одржано 26. јануара, физици.

Прва гимназија је отворила своја врата свим основцима са циљем да се као потенцијални и будући ђаци упознају са радом наше школе. Слоган манифестације био је „Нема теорије, само задаци“, на такмичење се пријавило седамдесетак ученика из готово свих крагујевачких основних школа, каже професорка Ана Марковић, додајући да су након успешне израде теста малишани прешетали школом и уз помоћ старијих другова, чланова Ђачког парламента и Сопчета, упознали се са читавом Гимназијом и њеним бројним активностима.

УНИКАТНЕ ТАШНЕ КРАГУЈЕВЧАНКЕ МИЛЕНЕ СТЕВАНОВИЋ

Кад сине идеја и зајреје се столица

Свега неколико испита Милену Стевановић дели од дипломе педагога. До пре неколико година радила је у школи, али је остала без посла. Кроз смех прича да јој је до недавно оно мало слободног времена, које је успевала да „украде“ између старања о синчићу, супругу и дому, пролазило на интернету. Али, може се рећи да није било узалуд. Управо је захваљујући интернету добила идеју да почне са новим послом. Милена дизајнира и израђује уникатне ташне од еко коже.

Шиваћу машину купила је пре три месеца и одмах почела да ради. Прва серија је, такође захваљујући интернету, већ распродата.

Увек сам волела и интересовала се за ручни рад. Извесно време сам са мајком радила торте и колаче по поруџбини. Уживам да радим рукама, да цртам, креирам, израђујем разне стварчице. Идеју за израду ташни „украла“ сам на интернету. Почела сам са једноставним писмо ташнама пошто сам самоука шнајдерка. Показало се да сам овај модел одабрала у правом тренутку, пошто сам почела пред Нову годину. Наиме, уз новогодишње тоалете ташне израђене у облику писма се најбоље и најлакше уклапају. Фотографије својих радова поставила сам на фејсбук страници и убрзо су стигле прве поруџбине, прича Милена.

ПРОФЕСОРКА АНА МАРКОВИЋ СА ДЕЛОМ НАГРАЂЕНИХ УЧЕНИКА ИСПРЕД БУДУЋЕ ШКОЛЕ

За ту прилику, ученици седмог и осмог разреда, као и треће године специјализованих математичких (СМ) одељења приредили су им разне радионице које су за теме имале природне науке, презентацију експеримената под називом „Физика у свакодневном животу“ и представу „Физика кроз историју“, коју су заједнички осмислили ученици седмог СМ одељења уз помоћ професора Ане Марковић и Марија Бадјука. Свим победницима такмичења уручене су „слатке награде“ – торте и чоколаде.

■ Презадовољни одзивом

Презадовољни смо одзивом и пријемом деце, као и њиховом природном и искреном радозналешћу да се упознају са начином рада и изучавањем природних наука у нашој школи, каже организаторка манифестације професорка Марковић.

Ни сами учесници ревијалног такмичења не крију своје одушевљење како организацијом и атрактивно осмишљеним програмом, тако и самом школом.

Дванаестогодишња одлична ученица шестог разреда школе „Вук Стефановић Караџић“ Андријана Миковић већ је, у неку руку, „стара гимназијалка“ јер у овој школи две године похађа математичку радионцу уприличену за талентовану децу која желе да прошире своја знања из природних наука.

Задаци на такмичењу били су баш за размишљање, каже она, додајући да је посебан утисак на њу оставила представа и начин на који су је гимназијалци извели.

Задовољна је свим садржајима са којима је имала прилике да се упозна и размишља се да касније заиста и упише Гимназију.

Њен вршњак из школе „Мома Станојловић“ Вељко Јеленковић такође „вага“ ту могућност. За такмичење је сазнао преко флајера који су подељени у његовој школи, а пошто воли природне науке смотра му је деловала више него занимљиво. И оправдала је његова очекивања.

Желео сам само да проверим

како је и нисам се разочарао. Све је било супер, од самог такмичења, преко експериментата, па до представе, тврди он.

И Дуња Прокић, ученица седмог разреда „Светозара Марковића“, већ три године похађа математичку радионицу.

Свидела ми се замисао и могућност да разгледам како је школа опремљена за изучавање природних наука. Допали су ми се и огледи, односно начин на који су нам приближили физику, каже Дуња, која још похађа и музичку школу и свира клавир.

■ Искрено одушевљени школом

Годину дана старији Димитрије Јеремић, ученик школе „Јован Поповић“, за такмичење је сазнао од наставнице Vere Јовановић и помислио - зашто да не.

Уопште, волим физику јер она на неки начин објашњава све што се дешава у природи, па и универзум сам. Она је мост свих природних наука и повезује математику и хемију, сасвим зрело размишља овај тринаестогодишњак из Вашаришта, по чијем мишљењу су задаци на тесту „баш били таман“ – ни претерано лаки, али ни превисше тешки.

Манифестација је оправдала његова очекивања, а Димитрије не крије да је одушевљен опремљеношћу гимназијских кабинета као специфичним, по његовом мишљењу, супер односом, између тамошњих ученика и професора.

Готово је сигуран да ће се уписати у ову школу.

Вишеструко обдарена његова вршњакиња из „Трећег крагујевачког батаљона“ (енглески, фолклор у СКЦ-у...) Весна Јовановић физику ставља на прво место.

Наставница нам је предложила да дођемо и да се опробамо. Нисам се посебно припремала, чисто да видим шта ћу да урадим, каже Весна, која је била друга у конкуренцији седмака.

И на њу је добар утисак оставио обилазак школе.

Ученици који су нам показивали Гимназију били су баш добро расположени, дружељубиви и предусретљиви. Лепо и тачно су нам описали школу у коју ћемо се вероватно уписати. Лепа субота, сјајан почетак викенда, поетски је надахнута она.

Ученик осмог разреда „Станислава Сремчевића“, четрнаестогодишњи Стеван Марковић, суверено је освојио прво место у својој категорији.

Све је било лепо испланирано и добро осмишљено. Експерименти су били приказани на занимљив начин, тврди он доказујући да је већ „расни“ и (урођени физичар, као и вероватно будући ученик ове школе.

Сви заједно имају само речи хвале за награде – торте и чоколаде.

Наша искрена жеља је да их позовемо да постану ђаци наше школе. Драго нам је ако су се лепо провели и схватили да се физика у Гимназији ради на један другачији, инвентивнији начин него у њиховим школама, као и други предмети из области природних наука. Они могу да упишу и седми и осми разред у СМ одељењима или да крену у редовно школовање од прве године и то на било којем смеру, али би као надарене ученике највише волели да их видимо на смеровима природних наука, закључује организаторка манифестације професорка Марковић.

И сами млади таленти углавном потврђују њено мишљење.

З. МИШИЋ

ПРВИ ПУТ ЗА МАШИНОМ – И ТО УСПЕШНО

Идеју за израду уникатних ташни добила на интернету. Шиваћу машину купила је пре три месеца и одмах почела, а прва серија је, такође захваљујући интернету, већ распродата

Миленина креативност, међутим, није могла да се задовољно израдом једноставних модела и убрзо је почела да експериментира. Тако је настала друга, шаренија и много занимљивија серија њених креација.

Технику декупажа такође сам видела на интернету. Она се најчешће користи за украшавање дрвених и стаклених предмета, али сам видела да се користи и на другим материјалима, па сам решила да експериментирам са еко кожом. Проблем је био материјал. Лакови и лепкови за декупаж технику могу се набавити у Крагујевцу, али само за дрво и стакло, па сам морала да их наручујем преко специјализованих сајтова, прича даље наша саговорница.

Експеримент даровите Крагујевчанке показао се успешним и тако је настала серија ташни украшених специјалним салветама за декупаж које на први поглед изгледају као да су руком осликане. Мотиви и боје салвета савршено су уклопљени са основним бојама еко коже од које су Миле-

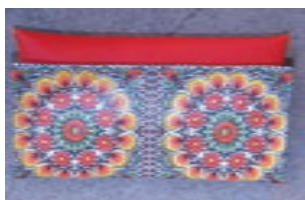
нине ташне направљене, а техника израде је толико доведена до савршенства да је тешко поверовати да нису фабрички направљене.

Већ сам почела да размишљам о новим моделима, иако се, да кућнем у дрво, и ове једноставне писмо ташне добро продају. Ипак, желим да испробам нове моделе. Размишљам о класичним ташнама са дршком, које ће, такође, бити „осликане“ декупаж техником. Ову технику могуће је применити и на другим облицима, али и материјалима. Идеја имам пуно, али не и довољно времена пошто због синчића, који само што није проходао, углавном радим ноћу, прича тридесетпегодишња мама.

Миленине моделе за сада је могуће погледати на њеној фејсбук страници „Свет ташни“, преко које прима и поруџбине. Убрзо ће, међутим, Крагујевчанке и „уживо“ моћи да их виде на изложби уникатних ручних радова која ће уочи Осмог матра бити приређена у „Плаза центру“. Није искључено да се прелепи модели ускорно нађу и у изложима крагујевачких бутика који су такође заинтересовани за њене ташне.

М.ОБРЕНОВИЋ

МИЛЕНИНИ МОДЕЛИ БРЗО НАШЛИ КУПЦЕ

ПРИЛОЗИ ЗА ИСТОРИЈУ ЗАВОДА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ
У КРАГУЈЕВЦУ (7)

Златно доба струке

Пише: примаријус др Раденко Петронијевић, стоматолог у пензији

У времену између почетка седамдесетих до почетка деведесетих година прошлог века када су политичка, догађања у држави била врло турбулентна, у приликама бујања нескривених национализма до отворене сесеције и сепаратизма, Југославија се тресла и на крају распала. Зачудо, у тих двадесетак година као неком историјском инверзијом, обрнутом судбином, крагујевачка стоматологија бележи своје златно доба.

Повратком специјалиста из Београда, почетком седамдесетих, стручни рад у установи знатно одскаче у односу на раније стање. У свим службама, а нарочито у службама ортопедије вилица и протетике.

Амбициозни др Миладин Мачужић тражи да се, пре свега, за ортодонцију набаве савременија средства дијагностике. Уместо серије од неколико потребних појединачних снимака који су код ранијих старих апарата имали знатну дозу радиоактивности, а пацијенти су поготово била деца, набављени су телерентген и ортопантомограф, који су са дистанце, такорећи без зрачења, обезбеђивали прецизан снимак истовремено комплетне горње и доње вилице и свих зуба. Први у Србији ван седишта стоматолошких факултета започиње мало поетски рекао, већ се наређује за које време треба да дођу на предвиђено место. Што је врло значајно, дужина третмана се знатно скраћује и, још значајније, време могуће интервенције од раног школског доба продужено је до студентског узраста. Дути низ година, скоро до данашњих дана, др Мачужић је био сарадник, саветник у примени те методе у Краљеву, Крушевцу, Врњачкој Бањи, чак и у Рашкој.

И на протетици се догађају темељне промене. По повратку из Београда др Јанковића, функционални отисак, као најважнији захват у изради тоталних протеза, више се не ради на базис плочи, већ се индивидуална кашика ради од много чвршћег аутополимеризирејућег акрилата, што знатно подиже квалитет тих радова. Нешто касније, дошло је до примене Герберовог кондилатора и прихватања нових ставова о поставци горњих предњих зуба према биогеној методи.

Фиксна протетика, крунице и мостови такође доживљавају потпуни заокрет. Скоро ништа се не ради као раније. На моје инсисте-

Почетком седамдесетих година прошлог века, нарочито након повратка стоматолога који су били на специјализацији у Београду, у Крагујевцу је осетно унапређен рад стоматолошке службе, па се с правом може рећи да је то њено „златно доба“

рање, куповином једне покретне КаВо турбине препаратације зуба носача протетског рада постале су брже, безболније и неупоредиво прецизније. Ранија средства, брусне плочице и монтирани камени колотови, у потпуности су одбачени. Престаје узимање отисака механичким розе гипсом, већ се то ради новим материјалима (оптозил плус ксантопрен) такозваним дуплим или постављеним отиском.

■ Ниво европске протетике

Права, тотална револуција била је у ливењу металних радова у

Тек после тога следила је компликована процедура, нарочито код мостова са више зуба носача и чланова. У ординацији је испробавана тачност изливених круница, понекад пасовањем са додатним стругуцањем круне или зуба носача и узети отисак вилице пацијента са крунама одлазио је поново у технику за моделирање чланова који су чинили тело моста. Затим, поново ручно ливење тела моста и све се завршавало лотовањем, опет бензинским пламеником. Ти, не превише велики мостови, највише до половине вилице садржавали су по три металне компоненте, крунице носачи од злата, тело моста од легуре паладора, међусобно залемљени металним лотом са нижом тачком топљења, што је практично значило и три различита електрохемијска потенцијала у устима пацијената.

Ове процедуре људима из струке су познате, написао сам их крајње сажето и што је могуће једноставнијим речима да би наши пацијенти који ово читају, таглетал време (када су куповали содалет папир у Бугарској) и кроз какве је Спиле и Харибде пролазила наша струка. И зашто сам то време назвао златним годинама стоматологије у Крагујевцу, а звезданим тренутком сматрам онај репрезента-

ДР МИОДРАГ ЂИРИЋ, ДР РАДЕНКО ПЕТРОНИЈЕВИЋ, СЕКРЕТАР КОМИТЕТА ЉУБИША ДАМЊАНОВИЋ И ДР МИЛИЈА ЂУРИЋ

зубној техници. До тада се радило, бог зна откак, примитивно, ручно ливење. Објекат за ливење (да скратим опис целе процедуре моделирања, улагања у ливну масу и жарења до белог усијања) стављао се у „шлајдер“ (уствари праћку), обично се левом руком држао пламеник из кога је излазио танушни млаз бензина под притиском, у десној руци је била праћка са ливним објектом у чији су се ливни ливак стављали комадићи зубарског злата или легуре паладора. За то време се једним кожним мехом ногом пумпао бензин и у моменту топљења метала праћка се енергично окретала поред тела и по закону центрифугалне силе растопљени метал кроз ливне каналиће је испуњавао шупљину будуће крунице или моста. Опасно, ризично!

То је тражило изузетну спретност, снагу, концентрисаност и најчешће женске руке то нису ни покушавале. У најпажљивијем раду то није обезбеђивало успех, врло често се добијао некомплетно изливен објекат или просипање истопљеног метала.

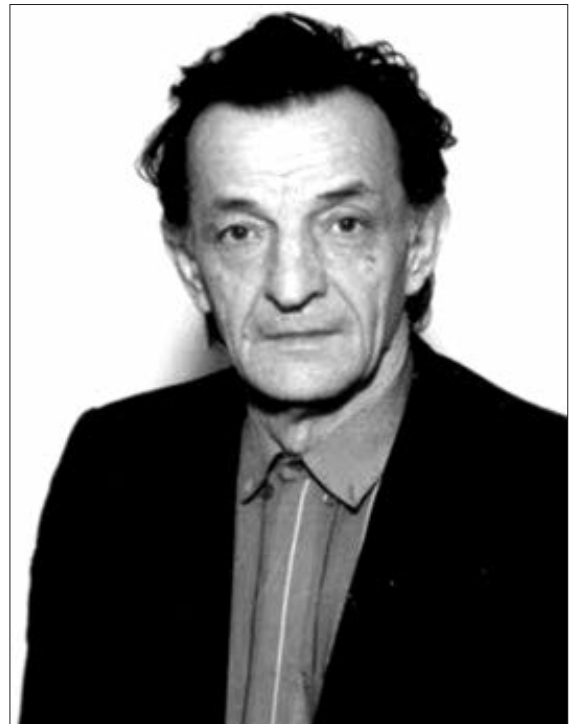
ДР ДЕСА МИЛОСАВЉЕВИЋ, ПРОФ. ДР МИОДРАГ КОСОВЧЕВИЋ И ДР ПЕТРОНИЈЕВИЋ

тивни састав на састанку Републичке стручне комисије коме је председавао декан Стоматолошког факултета проф. др Миодраг Косовчевић (Радојев син из Страгара). Зар није звездани тренутак кад градоначелник Милутин Милојевић са сарадницима чује похвале о раду Завода од најмеродавних.

Одахнуло се куповином вакуумског апарата за ливење са електронским командом. Ручне манипулације и бензински пламеник су постали историја. Најделикатнији захват у фиксној протетици био је код поремећених међувилних односа, као последица велике абразије. У тим приликама правдали смо се говорећи да је то случај за клинику и да смо ми немоћни. Ту се подразумевала ресторација крунирањем свих преосталих зуба и надградња чланова моста оних зуба који су раније извађени. Када је уведена металкерамика (порцелан) циркуларни мост од 14 чланова, цео вилични лук изливен у једном комаду постао је уобичајена рутинна. Колега који је у то време радио у Немачкој у кратком коментару рекао је да је то европска протетика и да нешто од тога још није дошло до њега.

■ Сарадња са оснивачима и финансијерима

У сложеним политичким приликама тог времена, када су политичари били заокупљени кампањама против либерализма, технонацистичтва, национализма и појединим ренегатима (та реч је била у моди, значила би отпадници), „највећи син“ проповеда као Исус, а живи као император Калигула и свеје апостоле јавно саветује да се „не држе закона као пијан плота“. Баш у то време ми смо у граду имали изванредну политичку климу,

ИЗУЗЕТАН ПРАВНИК И ЧОВЕК: МИЛУТИН ЛАЛЕ ЈАНКОВИЋ

бар са мојег личног гледишта и искуства. Нарочито када је на челу комитета био секретар Љубиша Дамњановић. Директори болнице били су др Милан Јанковић, најпознатији хирург до њега др Милија Ђурић, такође познати гинеколог, а у стоматологији др Миладин Мачужић и моја маленкост. Четворка Гужана, а ниједан члан партије. За разлику од садашњег времена, такозване демократије, у људима су препознани прави квалитети, а не партијска припадност. Додуше, та клима је трајала до оснивања социјалиста, када су неки часни људи престали да се баве политиком. Новопродошли су све преокренули тумбе, са изразитим политичким екстремизмом и секташтвом, њихов главни производ били су грађани првог и другог реда. Тај партизам још увек траје, додуше, у нешто блажој форми.

Са месном самоуправом сарадња је била врло коректна, нарочито док се друштвеним делатностима бавио Пера Петровић, пообразовању просветар, родом из Добраче. За девет година док сам био директор Завода за стоматологију и још три као заменик генералног директора Здравственог центра (у чијем саставу је била комплетна служба свих шумедијских општина), ни од месне управе ни од политичких челника нисам добио ни једну наредбу, претњу или налог да нешто морам. Никада нисам код њих одлазио ни „за своје мишљење“. Било је договора и помоћи, из тог разлога сам из претходног документа навео ко је присуствовао састанку Републичке стручне комисије (1983.) у Заводу за стоматологију.

Срећним стицајем околности, секретар Републичког СИЗ-а здравства у то време био је Милан Ђоковић, негдашњи градоначелник Крагујевца, што није било без значаја. Ту функцију на нивоу Регионалног СИЗ-а Шумадије и Поморавља обављао је Милутин Лале Јанковић. Изузетни правник и ерудита. Први државни чиновник, за њега је закон стварно био закон. Жилав, али коректан преговарач, врло доследан за оно што је договорено. Најчешће је било код отварања нових радних места и пријема кадрова. У шали је говорио да ми у стоматологији желимо амбуланте на сваком хошку. Међутим, позивајући се на законски цензус и усвојени план развоја, успевали смо. Посеђем податак да се од бројке од 44 терапеута средином 1979. дошло до броја 66, када сам 1991. напустио место директора Завода за стоматологију. У свим тим догађањима била је изузетна улога и помоћ прим. др Бранивоја Тимотића, специјалисте социјалне медицине, тадашњег саветника у регионалном СИЗ-у здравства у Крагујевцу.

Насијавиће се

ГОЗБА ПОСЛЕ КРИТИКА

Свадбарски купус Боре Петровића

Састанци здравствених руководстава са градским оцима и политичарима били су уобичајени. Разуме се, уз присуство синдикалаца и партијских секретара, чешће су дељене „пацке“ но похвале.

На једном таквом састанку Бора Петровић, насумњиво најуспешнији градоначелник, окомио се на раширену праксу нелегалних „зубних ординација“.

Осећао сам се прозван и јавио сам се за реч. Све исто мислим о дивљој пракси као и председник, али су ту ипак побркани лончићи и ако ту има нечије кривице, моја је неупоредиво мања од градоначелникове. Видео сам запреташићена лица присутних око себе. Бора је са места челника полиције постао председник и стартовао са неким врло радикалним захватима.

На почетку мандата на збору колектива обећао сам неопозиву оставку ако се установи било какво присвајање стоматолошког материјала или приватни рад у установи, с тим да ће дотични, пре моје оставке, одмах летети с посла. Не треба очекивати да ћу ја јурити першиоце по гаражама, шупама или по нечијим купатилима, па макар то били моји лекари или техничари.

Зачуђујуће је да неко из Дулена или Каменице са лакоћом нађе капију и кућу где се праве протезе, а да из градских служби, управе прихода и разних инспекција то никако не успевају.

После састанка пришао ми је председник рекавши да га још нико до тада није с правом тако жестоко „оплео“ и позвао нас неколицину на ручак у Хотел „Шумарице“. То није била репрезентација по протоколу градоначелника, већ Борин овећи земљани лонац у коме је, по сопственом рецепту и садржају, био сложен гурмански свадбарски купус.

КЊИЖЕВНИК СЛОБОДАН ПАВИЋЕВИЋ (1942 – 2013)

Одлазак Институције града и све

Крагујевац се опростио од песника, уредника и издавача Слободана Павићевића, човека чије је име деценијама било синоним за културни живот Крагујевца и Шумадије. Посвећен граду и „зеленом мору Шумадије”, био је искрен космополита, успешан песник васколиког светског бола и страдања невиних, аутор стихова за децу и одрасле

Пише Зоран Мишић

Иако се знало да је тешко болестан, са неверицом је у предвечерје прошле среде одјекнула вест – преминуо је Слободан Павићевић. Човек који је био не само признат и познат песник (подједанко добар аутор и поезије за децу и одрасле), уредник издавачких кућа и часописа, издавач, али и деценијама синоним за културни живот и збивања не само у Крагујевцу и Шумадији, већ и много шире. О томе колико су га Крагујевчани уважавали јасно сведочи и огроман број поштовалаца његовог лика и дела на комеморацији која је у Павићевићеву част одржана у Народној библиотеци „Вук Караџић”, чији је он, по надахнутим речима директора ове установе Мирка Демића, био „истински и велики пријатељ”.

Демић је, као Павићевићев колега, рекао да је он о смрти говорио и писао без патетике, оштро, иронично, цинично и брутално, баш како она и заслужује, како се и она поanela према њему и према нама.

Цитирао је и речи преминулог песника о свом завичају:

„У Крагујевцу највише волим људе који воле свој град. За 50 година очекујем да ће Крагујевац бити мера Шумадије. То значи да Шумадија буде најуређеније домаћинство Србије – а Крагујевац његова гостинска соба”.

Разликовао издаваштво од издаје

Такође колега писац и пријатељ, песник Александар Лаковић, опростио се говорећи о бројним, а ипак

само неким аспектима Павићевићеве личности:

– Од 1980. године, када сам се доселио у Крагујевац, до данас сам фасциниран Слободаном човеком, песником и уредником, Слободаном Крагујевчанином, Србином, али и космополитом. Између свих ових одредница постоји знак једнакости, што је предуслов бити уметник и хуманиста, рекао је он, додавши да није упознао бољег уредника часописа или уредничке куће, који никада није прихватио компромисе који би угрозили квалитет књижевности и који је правио јасну разлику између „издаваштва и издаје”.

Изнад свега је чињеница да је међу нама живео и стварао – велики песник:

– Слободан је ушао у књижевност сам, својим стиховима, препознатим не само од Оскара Давича. Слободан је певао о машинама и радницама у радничким халама следећи свој авангардизам који је из књиге у књигу настављао. Слободанова истраживачка надахнутост и радозналост учинила га је зачетником сигнализма, научнофантастичне књижевности, мејларта у стиховима, чак и такозваног историјског хаика, што је било препознато и уврштено у антологије српског песништва. По-

себан допринос Слободан је дао у књижевности која слави и критикује завичај, народ којем припада. Написао је и три поеме о шумадрским великомученицима, навео је Лаковић.

За њега Павићевић је певао као који је осећао и мислио, а то значи – слободно, асоцијативно, осмишљено и одговорно, с безброј идеја и промишљања.

– И када се бавио дечијом поезијом, Слободан није попут бројних, данас хваљених дечијих песника, удворички омаловажавао и потцењивао децу, већ је као и његов пријатељ Милован Данојлић писао за људе у деци, за мале људе, а што смо ми одрасли присвајали као књижевност за одрасле, рекао је Лаковић.

Посебан значај Слободана Павићевића био је у његовом познавању свих историјских легенди везаних за Крагујевац и Шумадију.

– Није било никаквог податка за који сам могао чути или прочитати, а да га Слободан већ није познавао и унакрсно проверавао. Ја сам схватао Слободана Павићевића као Институцију овога града и хтео сам да предлозим ауторима водича кроз Крагујевац и Шумадију да обавезно као дестинацију коју треба посетити уврсте и Слободана Павићевића. Зато, данас, сигуран сам, није отишао само велики човек и књижевник, него и део овога града и овога народа, речи су Александра Лаковића

Путник на „зеленом мору Шумадије”

У име Скупштине града од песника се опростио Саша Миленић, такође песник:

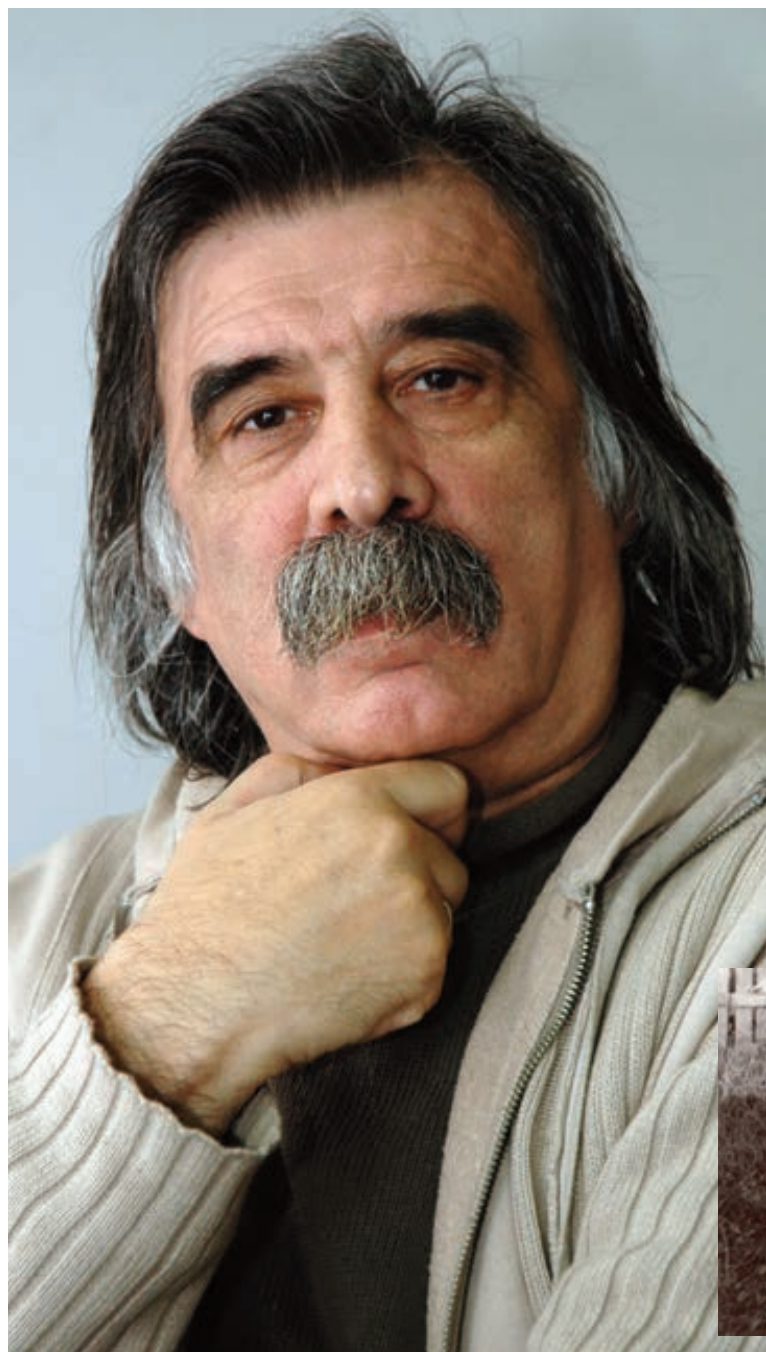
– Дело Слободана Павићевића остаје наш трајни посед и културни ослонац који ће нераслабљеним значењем да зрачи и осмишљава наш живот и након његове смрти. Изван штива, литературе и песничког текста, његова се поезика изливала на наш простор, на град, на

СА ДЕСАНКОМ МАКСИМОВИЋ НА БЕОГРАДСКОМ САЈМУ КЊИГА

КАО УРЕДНИК ИЗДАВАЧКЕ ДЕЛТНОСТИ „СВЕТЛОСТИ” СЕДАМДЕСЕТИХ ГОДИНА

КАО МАЛИ СА СЕСТРОМ ЉИЉОМ

КЊИЖЕВНО УРЕДНИЧКИ ОПУС СЛОБОДАНА ПАВИЋЕВИЋА

Спона светова деце и одраслих

Слободан Павићевић рођен је 6. децембра 1942. године у Новом Милановцу, где је и завршио основну школу док је гимназију и Машински факултет завршио у Крагујевцу.

Свет одраслих, теме заједничког страдања и дечији светови означили су поезику Слободана Павићевића. За пола века књижевног и културног рада објавио је више од 30 књига. Поред позоришних драма „Људска кожа” (1975.), „Светозар” (1976.), написао је и поеме „Крагујевац, 21. степен источно од Гринича”, „Јесен”, аутор је више ТВ сценарија, радио-драма, радио-емисија и сценарија значајних културних манифестација. Издао је више

књига песама: „Октобарски сонети”, „Камичак за камен”, књиге песама за децу „300 на навијање”, „Јесен у машинском парку”, „Љубав друга десила се прво”, „Мир нека је име века”, „Отворен прелом”, „Радови на путу”, „Паун пасе, трава расте”, „Ваздушни напад и одбрана сећања”, „Кочије вилиног коњица”... Песме Слободана Павићевића штампане су у бројним антологијама и зборницима песама, а многе од њих преведене су на стране језике.

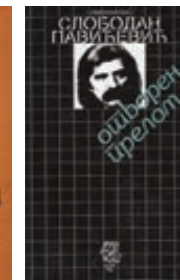
Као главни уредник часописа за књижевност, уметност и културу „Кораци”, радио је две деценије, од 1973. до 1993. године, утемељивач је и дугогодишњи уредник издавачке делатности „Светлост”, власник издавачке куће „Јефимија” од 1993. године.

У периоду од 2004. до 2008. године био је члан

Градског већа за културу града, члан Савета Филолошког уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу, као и члан Управног одбора Књажевско-српског театра.

Добитник је великог броја награда и признања, међу којима је награда Златна значка Културно просветне заједнице Србије, награда листа „Младост” за драму, „Стражилово”, „Невен”, награда „Одзиви Филипу Вишњићу”, Вукова награда, Повеља Капетан Миша Анастасијевић, „Бурђевданске награде” града Крагујевца (2011.), почасне награде „Змајевих дечијих игара – „Змајев песнички штап” (2012.) и награде „Златни грб”.

Последња професионална сатисфакција Слободана Павићевића била је одлука Републичке комисије да му додели националну пензију, коју, на жалост није дочекао.

ЗНАЛЦА КЊИГЕ

СА ПЕРОМ ЗУПЦЕМ НА ЗМАЈЕВИМ ДЕЧИЈИМ ИГРАМА

Шумадију и Србију, она је истраживањима подупирала и креацијама оснивала оријентацију града и нараштаја, рекао је Миленић, додавши да је Павићевић био један од креатора слогана који је данас постао „општеномодно добро“ – „Крагујевац – завичај модерне Србије!“.

- Нема сумње, остали смо без једног од последњих свезналаца књиге као медијума. Он је био један од последњих путника истраживача на матићевском, унутрашњем, „зеленом мору Шумадије“. Путовање је завршено, бродови су улповили у луку. На нама је да очувамо не тек сећање на личност Слободана Павићевића. Умето то ми, нарочито у почетном постхумном периоду великана. На нама је да потврдимо да смо способни за нешто више: да сачувамо и негујемо знање о његовом делу. Оно

СА ПЕСНИКОМ МИОДРАГОМ ПАВЛОВИЋЕМ

нам је важно јер је у основи оно крагујевачка свест о себи и саморазумевање, рекао је Саша Миленић.

Један од Павићевићевих пријатеља и сарадника још из младалачких дана и времена покретања оmlадинских и студентских листова у којима су се „калиле“ читаве генерације будућих крагујевачких културњака је и новинар и публициста Миодраг Стојиљковић.

- Текстови о деветнаестовековној историји Крагујевца прерасли су у

ПАВИЋЕВИЋ СА ЕТНОЛОГОМ МИЛЕТОМ НЕДЕЉКОВИЋЕМ И ПИСЦЕМ ДАНКОМ ПОПОВИЋЕМ

МИОДРАГ СТОЈИЛОВИЋ: АЛФА И ОМЕГА „МЛАДОГ МАШИЊА“

Остваривање немогућих мисија

Позна јесен 68. Касно поподне. У подруму-сутурену Машинског факултета, у просторијама Факултетског одбора Савеза студената, нас неколико – редакција „Младог машинца“, студентског месечника и студентских активиста – Андра Савић, Зоран Ерак, Предраг Радовановић Шоле, Димитрије Гомилановић, Слободан Бабић, Добривоје Браца Нинковић, Михаило Миша Заљевски, биће да сам некога и прескочио, необавезно ћаскамо. Шест сати, термин заказаног састанка, већ је прошао. Неке од окупљених почиње да хвата нервоза. Нема нам главног уредника, песника Слободана Павићевића, Слобе, Павке, покретача и алфе и омеге новина. У неко доба, биће да је било седам сати, Слободан Бабић, технички уредник, ваљда најнервознији, хвата се за телефон и окреће Слобин број. После краћег разговора обавештава нас да се Слоба извињава, разболела му се ћерка Александра Сашка: температура висока, расте и даље, мора да је води код лекара, али ће после доћи. Није могао да нам јави јер позиви иду преко централе, а у то доба на централу нема никога.

Неки гунђају, неки ваде шпил и ударају у преферанс. Ми остали или кибичујемо или покушавамо да се бавимо темом окупљања. За нама је бурно пролеће студентских протеста. Чини се да се све смирило, али испод површине још подрхтавају одједи бунта, студенти су под примотром.

Слоба стиже око девет. Инсистира да се прекине преферанс и, као да је јутро, почиње да износи идеје за нови број „Машинца“. На предлог Гомилановића да направим интервју са професором С. Ј., Слоба пита: „Јеси ли ти положио испит код њега?“

На столу су цртежи Љубомира Милојевића Љупца, чисте графичке вишеслојне тематике. Слоба предлаже да на насловну страну ставимо два која асоцирају на средњовековне ратне секире, а уз њих ће ићи уводник. О студентском покрету, протестима, ефектима. Већ смо догурали до поноћи. Вади Слоба и текстове које смо му раније предали. На сваком од њих исправке, преваходно језичке, граматичке, стилске. Јесмо ми машинци, али ухватили смо се посла у коме то не сме да се препозна, инсистира Сло-

бодан Павићевић. У редакцији ФАКК-а никла је и идеја да се за Дан студената организује поетско-музичко вече протестне поезије, па је са балкона зграде „Москвa“ наступао Ивица Перци. И програм „Крагујевчани Крагујевчанима“. У препуној градској дворани „Шумадија“ програми су трајали и по три сата, а све захваљујући страствености са којом је Слоба улазио у остварење сваке идеје. Узбуђење и дрхтавица са којом је започињао изношење наизглед немогуће мисије преносили су се

СА ПОРОДИЦОМ НА ЛОВЉЕНУ 1985. ГОДИНЕ – СУПРУГА АНЂЕЛКА, ЋЕРКЕ АЛЕКСАНДРА И ЈОВАНА

брзо на све у тиму, почињала је да нараста вера у остваривост и на крају су настајали увек нови и јединствени програми, увек нова дела. Слобина посвећеност је била значајан, често пресудан залог за то. Имао је готово библијску веру да понекад може да се хода по води или да се небо обори у црвено, сећа се Стојиљковић, истакавши и његову преданост у истраживању историје Крагу-

НА ФЕСТИВАЛУ МЛАДИХ ПИСАЦА У АРАНЂЕЛОВЦУ 1965. ГОДИНЕ

ба. Потом вади поезију, прозу, већ познатих књижевних стваралаца, посебно оних пореклом из Крагујевца, али и првенце оvdашњих младих песника. Предлаже да се у следећем броју објави песма Велимира Обрадовића Веше, студента Више педагошке школе, песнички зрела, каже.

Овај део приче сведочи о неколико карактерних, људских и професионалних Слобиних особина: посвећености породици упркос томе да је у послу могао да остане и по двадесет сати; професионалном поштењу – не сме новинарски текст да доноси лични бенефит; професионалној одговорности – сваки зарез, свака тачка, сваки везник, морају бити на свом месту; искреној подршци младима – објављени су и Љупчеви цртежи и Вешина песма; храбрости – оне Љупчеве секире натовариле су нам на врат полицијска пропитивања и касније стално завиривање у оно што радимо.

Слоба је својим талентом брзо освојио шири српски књижевни простор, па је уз знатижељу и комуникативност, био у стању да нам касније у ФАКК-у, листу студената Крагујевца у који је прерастао „Млади машинац“, као уредник културе, обезбеди прилоге најзначајнијих стваралаца, од Драгише Витошевића до Оскара Давича, од Божицара Шујице до Душана Матића.

Код Слобе ни један текст, ни једна идеја, нису остајали сами, није им био крај са објављивањем у новини, нису имали судбину воденог цвета, како се говорило за новинске прилоге. Они су били повод, шлагворт, асоцијација за шири контекст, за могућу мисију. Иначе, ако су већ сутра за заборав, шта ће у новинама?

СА УНУКОМ ДАНИЛОМ КОЈЕГ ЈЕ ОБОЖАВАО

јевца и Шумадије. Такође, и рад на бројним монографијама из свих области завичаја, али и скрени космополитизам, о којем на најбољи начин сведочи његова тројезична poema „Мир нека је име века“, објављена 2010. године на Међународни дан мира.

Песник Слободан Павићевић, сахрањен је 1. фебруара на гробљу

у родном Новом Милановцу. Иза њега је остала породица: супруга Анђелка, ћерке Александра и Јована и унук Данило.

По обећању директора Народне библиотеке Мирка Демића, ускоро би требао да буде одржан округли сто о његовој литератури и реализован пројекат издавања сабраних дела.

ЗОРАН ПЕТРОВИЋ: ДОЖИВОТНО ПРИЈАТЕЉСТВО СА ПОРОДИЦОМ МАКСИМОВИЋ ПЕТАНИ

Мајсторство је у уважавању другог

Пријатељство још из школских дана са прерано преминулим сликаром Мишом Максимовићем и касније са његовом мајком, песникињом Дором Пилковић Петани и њеним другим супругом професором Петром Петанијем, нешто је што је било познато свима који су бар и површно познавали Слободана Павићевића.

Почетком деведесетих, као уредник „Коракa“, Павићевић ће исправити вишедеценијску неправду нанету крагујевачком професору и песнику Светиславу Максимовићу, Мишином оцу и првом Дорином супругу, објавивши његово 45 година забрањивано дело „Они су нас убијали“. Овај Максимовићев документарни запис, један од првих и најпотреснијих о трагедији у Шумарицама, који је илегалним каналима „обишао“ читаву окупирану Европу и сведочи о немачким злочинима у Шумарицама, био је проскириван за време једнопартијског система, а Света Максимовић, иако истакнути уметник, педагог и патриота, после говора на гробу једног његовог ученика који је страдао на Сремском фронту, погубљен је од стране тадашњих „ослободилаца“. Без суђења и дан данас му се не зна гроб.

Павићевићев колега, познати крагујевачки писац Зоран Петровић, годинама је сарађивао са

њим у издавачкој делатности „Светлости“. Наводимо део његових сећања на рад са Павићевићем и његово доживотно пријатељство са овом непоновљивом крагујевачком уметничком породицом:

„Некролози су нешто што нисам никада умео да пишем. Никако нисам знао човека да сажим у неколико редова, а посебно оне који су као Слободан Павићевић имали потпуно ренесансне биографије. А можда ми некролози нису ишли од руке и зато што сам ја чињеницу одласка неких блиских људи врло брзо заборављао и наставио да их третирам и памтим као да су још увек где живи. А они су ми се отуда у сећању јављали неким својом ведром и шаљивом страном и враћали ми то што њихове телефоне и адресе у својим именицима нисам прецртавао.

Тако је и са Слобом, човеком великог књижевног опуса, о којем се мање зна као о некоме ко је био супериоран мајстор комуникације (читај – дружења) и пре него што се читаво наше доба по њој почело називати. Када је други човек био у питању ништа му није било тешко, ни једна идеја далека. Отуда није случајно да се бавио новинарством и то као оснивач два легендарна студентска листа Младог машинца и ФАКК-а. А и као писац није пропустио прилику да буде зачетник покрета мејл арта, што је поједностављено речено – уметност дописивања.

Сећам се једне анегдоте која показује сву Слобину рафинираност у односима са другим људи-

СА ПЕСНИКИЊОМ ДОРОМ ПИЛКОВИЋ ПЕТАНИ

ма. Наиме, ја сам средином осамдесетих дошао у његову редакцију као млад писац, спреман да учи од њега издавачки занат. А Слоба је у тим пословима, по тврђењу Душана Матића, које сам лично имао прилике да чујем, био један међу најбољим издавачима у Југи.

У то време књиге нам је лекторисала књижевница Дора Пилковић Петани, а понекад помагао и њен супруг Пера Петани, обоје пензионисани професори факултета, о којима је Слоба бринуо као о својим родитељима. Ја сам, наравно, као најмлађи био задужен да им носим рукописе и стари социолог Петани брзо је

прозрео моја занимања за његову науку, али и склоност ка доброј капљици. А Пера је, будући Сплићанин пореклом, правио најлепшу вишњевачу према неком италијанском рецепту. И моји одласци код њих су се претворили у праве мале семинаре на којима је било дупло више предавача него полазника. Најзад ме је Пера Петани позивао и онда када није било пословног повода и ја сам, уз Слобину сагласност, одлазио. Стари Петани ме је сачекивао на вратима са спремном боцом вишњеваче у руци.

Тек ми је неко много касније открио како му је супруга Дора због здравља забрањивала да пије, а он користио прилику да се поред мене очеше о неку чашицу.

Када сам рекао Слоби да сам прозрео његов лукави план у којем смо се сви добро проводили, само се насмејао.

Никад ме није грдио што волим да цутнем. Напротив, нашао ми је друштво у којем ће то да ми направи најмање штете, старом Петанију часове лишене самоће и добро расположење, а Дору због тога ослободи бриге.

Е, такав је био Слободан Павићевић.

УКРАТКО

Оквир за замку

У СКЦ-у представљена је нова књига Славише Миловановића „Оквир за замку”. Ова збирка песама представља својеврсну игру речи, метафору, којима обилују стихови ове књиге, а они се могу приметити већ у сликовитим називима четири циклуса на које је збирка подељена. О књизи су говорили Голуб Јашовић и Ненад Глишић.

Славиша Миловановић рођен је у Гораждевцу, гимназију је завршио у Пећи, а економски факултет у Нишу. Објавио је књигу поезије „Мој оквир за слику”. Заступљен је у зборницима поезије: „Поезија младих” (1977), „Чувар светлости” (1988), „Хвостански круг” (1996) и „Свитац над Лепеницом” (2012).

Металци у Дому

Након краће паузе музички програм Дома омладине наставља се концертом овадашње групе „Арумски”. Реч је о метал бенду, свирка почиње у суботу, 9. фебруара, у 22 часа, а карте по цени од 150 динара продају се у кафићу Дома омладине.

Најбољи Клип

Дебитантски филм „Клип” Маје Милош тријумфовао је на додели награда ФИПРЕСЦИ Србија за 2012. годину, једином признању те врсте које сумира годишње резултате српске филмске продукције.

Оштар приказ данашње Србије и безнађа младих, „Клип” је добио четири награде жирија ФИПРЕСЦИ Србија, укључујући за најбољи филм 2012. године, режију Маје Милош, главну женску улогу Исидоре Симијонович, као и за монтажу Стевана Филиповића.

По неколико награда домаћих филмских критичара, које су свечано уручене у Музеју Југословенске кинотеке, однели су и политички трилер „Устаничка улица” Мирослава Терзића и „Смрт човека на Балкану” Мирослава Момчиловића.

Музички мозаик

У оквиру концертне сезоне Универзитетске библиотеке одржан је концерт „Музички мозаик”, а наступили су Љупка Рац, сопран, Бојан Булатовић, контраenor и Јована Радовановић, клавиер.

Улазнице за ФЕСТ

Улазнице за 41. ФЕСТ у Београду у продаји су, по цени од 200 до 350 динара, на благајнама дворана Сава центра, Дома омладине, Дворане Културног центра Београда и биоскопа „Фонтана”.

Ове године на ФЕСТ-у премијерно биће приказано 75 остварења, почев од награђиване драме „Љубав” Михаела Ханекеа, до новог филма Горана Марковића „Фалсификатор” на затварању.

Цена улазнице за свечано отварање је 500 динара, а том приликом публика ће имати прилику да упозна америчког глумца Мајкла Медсена.

Свако ко буде заинтересован, од 11. до 14. фебруара, у термину од 17 до 21 час, моћи ће да сними инструмент или само глас на четвороканалном снимачу касета

Винили се полако враћају у моду, све је више и бендова да објављују на плочама, али су зато касете потпуно заборављене. За све оне који су се ужелели овог носача звука СКЦ организује презентацију и касетни концерт пројекта „Блајнд тејп квинтет”. Реч је о занимљивом пројекту Луке Ивановића, ака Лукатојбој, који ће се одржати 14. фебруара, у 21 час, у Арт-кафеу СКЦ-а, а од 11. фебруара сви заинтересовани Крагујевчани моћи ће да учествују у снимању овог касетног серијала. Наиме, циљ пројекта је да покаже како звучи квинтет чији се чланови никада нису ни упознали, а камоли имали заједничку пробу.

Касетни серијал омогућује свим заинтересованим музичарима, али

МУЗИЧКИ ПРОЈЕКАТ ЛУКЕ ИВАНОВИЋА

Квартети на касетама

ДОВОЉНО
ЈЕ ПОНЕТИ
ИНСТРУМЕНТ,
ИЛИ САМО
ПРИПРЕМИТИ
ГЛАС

и испутним пролазницима, да на специфичан начин буду објављени у форми снимљеног, а заправо неоствареног музичког сусрета. Тачније, неко од њих ће се и упознати на презентацију снимљених и измиксованих квинтета.

Свако ко буде заинтересован, од 11. до 14. фебруара, у термину од 17 до 21 час, моћи ће да сними инструмент или само глас на четвороканалном снимачу касета.

Снимање, односно наступ уживо, трајаће десет минута, а занимљиво је да музичари неће знати ни ко је, нити шта снимио пре њега, објашњава Ивана Мараш, уредница музичког програма СКЦ-а.

Према њеним речима, довољно је понети инструмент, или само припремити глас – биће постављен микрофон и линијски улаз, а ваља и замислити да је реч о квинтету, али и да се не могу чути други

музичари, док се свира своја деоница. Зато ваља водити рачуна о динамици.

Касета са снимљеним квинтетом биће у продаји дан касније у ограниченом тиражу, а свако ко буде учествовао добиће свој примерак касете, наводи Ивана Мараш.

Иначе, до сада је снимљено већ 25 ових касетних издања, у Србији, Хрватској, Црној Гори, Мађарској, Немачкој, Холандији, а све је потписао Лука Ивановић, који ће након снимања невидљивих квинтета, и у Крагујевцу измиксовати у спојити овадашње музичаре.

Лука Ивановић рођен је у Београду, 1981. године. Поред снимања звукова околине, продуцирања експерименталне електронске музике, пише и музичке рецензије. Наступа „лајв”, соло или у бенду, а до сада је неколико пута наступао на „Егзиту” и „Диспечу”.

М. ЧЕР

ШТЕТИЋ У „ГРАФИЧКОМ КОЛЕКТИВУ”

Разуздана игра

Изложба позоришних плаката професора графичког дизајна на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу Слободана Штетића отворена је ове недеље у београдској галерији „Графичког колектива”. У контексту ове презентације уметника и афирмације његовог доприноса графичком дизајну, у галерији „Графичког колектива” истичу да је Штетић од 2000. године редовно излаже на „Грифону” - националном бијеналном конкурс за најбољи графички дизајн који се реализује у овој галерији. Штетић се представља београдској публици и самосталном изложбом радова на тему позоришних плаката.

Будући да се поред графичког дизајна упоредо бави фотографијом и илустрацијом, аутор приликом рада на идејним решењима за позоришне плакате зналачки интегрише своја искуства и знања из ових области визуелних уметности. Као средство пропаганде, чија улога јесте да привуче пажњу посматрача, ове плакате карактерише снажан колорит и разуздана игра темпераментног укрштања фигура.

На тај начин, наводи се у каталогу изложбе, идеализоване фигуралне представе измештају се из свог „ушуканог света” у један нови простор, сучелних значења и конфузне семиотике који персонификује савремено доба. Слојевито градећи свој уметнички концепт Штетић укршта традицију са иновацијом, дела класичне лепоте са ликовним језиком поп-арта и типографијом, при чему као коначни резултат настаје уравнотежена и складна композиција додатно оснажена експресивним колоритом.

Између сталог, наводи се да плакате овог уметника одликује и својеврсна критичка рецепција славних узора из историје уметности. Таква дела створена, пре свега, зарад своје естетике, а без конкретне употребне функције, он модификује и надрађује дајући им ново значење и функцију у модерном свету експлоатације некада резервисаних вредности. Слободан Штетић рођен је у Јагодини, 1958. године, а дипломирао је на Факултету примењених уметности у Београду, у класи проф. Богдана Кршића. Учествовао је на самосталним и групним изложбама у земљи и иностранству. Добитник је бројних награда из области графичког дизајна, фотографије и илустрације, а члан је УЛУПУДС-а од 1986. године.

НОВИ ФИЛМ У „СИНЕПЛЕКСУ”

Црна комедија Мартина Мекдоне

Нови филм познатог ирског драматурга Мартина Мекдоне, кога крагујевачка публика зна по позоришном комаду „Лепотица Линејна”, од ове недеље налази се на репертоару биоскопа „Синеплекс”. То је урнебесна црна комедија, прича о сценаристи без инспирације, отмици пса и бесном мафијашу.

Марти је надарени писац, који никако да заврши нови сценарио. Били је његов најбољи пријатељ, незапослени глумац и ситни преварант, који жели да му помогне у писању по сваку цену. Све што Марти жели јесте само још мало концентрације и инспирације.

Били ставља оглас у новине и тражи од свих психопата света да волонтирају, односно да разговарају са Мартијем како би га инспирисали да створи ликове за свој последњи пројекат под називом „Седам психопата”. Материјал за сценарио почиње да расте неслушеном брзином. На вратима се појављује чудак (Том Вејтс) са белом зецом у рукама. Тврди да је некада са вољеном женом ишао земљом и убијао серијске убице. Са тугом у очима моли да га Марти стави у сценарио како би некако ступио у контакт са женом коју је волио, али морао је да је остави када је поста-

ла превише сурова у њиховом „послу”.

Ханс је Билијев партнер у лововуцима. Чарли је гангстер-психопата, чијег пса-љубимца отимају Били и Ханс. Он неће много да размишља пре него што неког убије. У свој тој гунгули Марти мора да остане довољно дуго жив да би могао да исприча причу.

Филм је написао и режирао славни ирски драматичар Мартин Мекдона који је познат по свом „поганом” језику, а као филмски режисер дебитовао је са још једном црном гангстерском комедијом, одличним

ИЗЛОЖБА ЦРТЕЖА И СКУЛПТУРА

Почетак и крај

У галерији СКЦ, у уторак, 12. фебруара, биће отворена изложба цртежа и скулптура младе уметнице Оље Нонковић, под називом „Органски простори”.

Овај циклус почео је наивним експериментом са колажима, а наставило се кроз многобројна истраживања у цртежу и поигравањем са формом у скулптури.

Кроз те експерименте дошла сам до концепта који је негде кроз форму, цепања форме и празне просторе опет негде постао прича о органском и телесности. Та телесност у мојим радовима се провлачи кроз апстракцију и нема ту очигледну препознатљивост, али је свакако присутна. Донекле, та органска форма ме није успела одвести потпуно у апстракцију, иако је апстракција овог пута била главна тема мог истраживања, објашњава ова уметница.

Бавећи се различитим ликовним техникама и елементима у цртежу одржала је јединство у разноврсности, јер као цртач никада није била склона минимализму, иако је у овој серији присутно свођење форме на једноставне облике.

Центрифуга цикличних облика, која се појављује на неколицини цртежа, има одређену дозу експресије коју сам после преводила у скулптуру. Круг представља велики извор инспирације за мене, симболише почетак и крај, а из

ОЉА НОНКОВИЋ,
„БЕЛИ ВЕНЧАЦ”

њена често произилази прстен који представља вечност, наводи сликарка.

Оља Нонковић је рођена 1987. године, у Книну, а завршила је Техноарт - школу за машинство и уметничке занате, смер за конзервацију и рестаурацију културних добара.

Пре две године дипломирала је на Високој школи ликовних и примењених уметности у Београду, одсек наставник ликовне културе, а потом и завршила основне академске студије на Факултету ликовних уметности у Београду, одсек вајарство. Тренутно је на другој години мастер академских студија вајарства у класи професора Мрђана Бајића.

СЦЕНА ИЗ ФИЛМА „СЕДАМ ПСИХОПАТА”

„Криминалцима на одмору”, у којем такође игра Колин Фарел.

„Седам психопата” проглашен је комбинацијом Квентина Тарантина и Арона Соркина - самосвесним филмом на граници аутопародије који је енормно забаван и пун цитата за памћење.

ПРОМОЦИЈА И ФЕНОМЕН КЊИЖЕВНЕ ВЕЧЕРИ

У бардовом шеширу

У СКЦ-у представљен „спев о лету и паду“
Миљурка Вукадиновића – Шкр gut

У суд малих средина је да се вечито бречају. Пре неколико година прописно нас је избречала ујдурма некаквих Зелотића са крајама и волшебним „проналасцима“ бисте Ђуре Јакшића по неким ђубриштима, као и укидање, пре тога, одомаћеног Народског славља на Липару; а прошли петак нас је бречнуло гостовање Првог лаурата Књижевне награде „Ђурин шешир“ – Миљурка Вукадиновића (1953). Док београчићи установљавају нове ми гасимо проверене традиције. Они нас бречају, а ми се бречамо.

Да се манем језиво-тужних феномена наше пребогате прошлости, књижевна представа Шкр gut је мелем на рану Ђуринцима. Познати српски песник, преводилац са и на румунски, професор матерњег језика, краткопричац, есеиста, антологичар, а, богами, и бард Миљурко Вукадиновић приредио је перформанс раг еxcellence у Арт кафе галерији СКЦ-а. Годинама, које

се сад могу означити са „преко четрдесетак“, посећујем и на посредан или непосредан начин учествујем на књижевним вечерима, али овакву бих сврстао у најужи избор десетак изу-зетних!

И ако се целовечерње дешавање свело на one man show (не умењујући тихи допринос водитеља Ненада Глишића) многострукост талената песника (драмских, реторичких, глумачких, хумористичких), непосредност, сугестивност и инсистирање на атмосфери „ај се добро зезамо са озбиљним стварима“ измамљивали су честе и боковне аплаузе и уздахтице дивљења са назнакама смехотреса. Маг са Ђуриним шеширом је с ретко виђеном лакоћом и аутентичношћу казивао свој судар са смртчелима: смртчицама, смртчицама, смртчицама, смртчицама, смртчицама, смртчицама, смртчицама итд. Свеукупно, шмекерски неодољиво и непојмљиво брзих сат и по.

Одличан интерактивни драматуршки гаф је био и бирање песама од стране, ипак малобројних, присутних.

Иначе, књига је настајала пре, за време и по операцији песниковог срца и говори о болничким и унутрашњим постоперативним данима.

После Шкр gut књижевне вечери наметнула су ми се питања о свим оним, силним, К. вечерима које сам истрпео уз вербално и остало духовно малтретирање разноврзних уштољених професорчића, незајажљивих егзегета, промотера неописиве писане речи, разноврзних дилетаната и гласноговорница домаћичке књижевности, надривербалиста логорејске провинујенције и лаурата осталих посрћућих језичарских Удружења. Да ли сам осуђеник вербо-воковизуелних књижевновечерњих сензација? Колико сам времена протрајио одлазећи у промашене књижевне вечери?

Можда све и није било залуд само због тога што сам набасоа и на једну овакву – Са Шеширом. Скидам капку.

Р. ШАРЕНАЦ

УСКОРО НА СЦЕНИ „303“
Чај од јасмина

Урнебесна комедија, кабаретска представа „Чај од јасмина“, крајем фебруара одиграће се на вечерњој сцени „303“, најавили су у Позоришту за децу. То је духовита и шармантна прича о енерготерапеуту Милоју Стојићу. Овај урбани „гуру“, доктор за стрес, своје таленте и знање користи да женском роду омогући да савлада проблеме и кризне ситуације са којима се већина њих среће у савременом свету. Уз јединствену терапију (чај од јасмина) он прелази из једне у другу сеансу са женама различитих профила, са свакидашњим проблемима и несвакидашњим фрустрацијама.

У представи играју Бода Нинковић, Весна Станковић и Милена Васић.

ГУСАРЕ ИГРАЈУ ЈАСМИНА

ДИМИТРИЈЕВИЋ, МИЛОШ КРСТОВИЋ,
АЛЕКСАНДАР МИЛОЈЕВИЋ И ЧЕДОМИР
ШТАЈН

ДВЕ ПРЕДСТАВЕ ЗА ДЕЦУ
Гусари и Кнегињица
Крагујевачки малишани ће ове недеље бити у прилици да погледају представе у оба овдашња позоришта. Наиме, након дуже паузе, представа за децу „Гусари“ поново ће се наћи на реперотару Књижевско-српског театра, данас, 7. фебруара, од 12 часова. Овај комад по тексту словачког писца Милоша Јаноушека режирао је Јан Чани, а играју Јасмина Димитријевић, Милош Крстовић, Александар Милојевић и Чедомир Штајн. То је бајковита прича о два најпознатија гусара: Едварду Тичу, познатијем као Црнобради и Бартоломеју Робертсу, чувеном велшком гусару.

Већ у суботу, 9. фебруара, од 12 часова, у Позоришту за децу, на реперотару је нова представа „Кнегињица и загонетка“, по тексту крагујевачког писца Зорана Петровића, а у режији Драгослава Тодоровића.

Кнегињица, Тројанова кћи, заклела се да ће се удати само за онога који ће јој поставити загонетку на коју неће знати одговор. Момци из целог краљевства, али и из суседних царевина и краљевина, покушавају да задобију њену руку, али без успеха. Кнегињица зна све одговоре, бројни просци „падају на овом задатку“, све док се мистериозни пастир не заљуби на први поглед.

У овој бајци Кнегињицу тумачи Дубравка Ђорђевић, њену слушкињу и најбољу дружбеницу Милица Реић Вулевић, просца и гласника Миломир Ракић, а мистериозног пастира Владимир Ђоковић.

Иначе, сценографију и костиме за ову представу потписује Јелена Милић Златковић, реализацију сценографије Раде Крстић, а сликарске радове изводи Алина Љићковић.

„ВУЛКАН
ИЗДАВАШТВО“
НАГРАЂУЈЕ

Љубав на дар

Поводом Дана заљубљених „Вулкан издаваштво“ обрадоваће читаоце слатким поклоном. У акцији „Љубав на дар“ уз један од одабраних наслова у књижама „Вулкан“, добијате на поклон „Лове уоу“ бомбоњеру. Наслови на акцији су „Врела срца“, „Лавиринт уздаха“ и „Троугао-роман о љубави“. Акција траје од 8. фебруара до 8. марта, односно док трају залехе. „Вулкан издаваштво“ и „Крагујевачке“ за двоје најбржих поклањају књигу и бомбоњеру, а потребно је да у петак, 8. фебруара, позовете 034 333 111, после 10 часова и добићете роман „Лавиринт уздаха“, ауторке Џејн Џонсон. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“ у Рода центру.

Иза величанствених зидина палате у Мекнесу живи Нус Нус, заробљени син поглавице једног афричког племена, а сада тек бедни писар. Као жртва опаке завере, Нус Нус ће се наћи разаплет између три најмоћније фигуре на двору: хировитог султана Муле Исмаила, једног од најсуровијих владара у историји, његове окупне жене Зи-

ДВОДНЕВНИ ЗИМСКИ СЕМИНАР

Занимљиве вежбе глуме

Млада крагујевачка глумица Невена Ристић одржаће дводневни семинар, у Другој крагујевачкој гимназији, који ће бити намењен свим средњошколцима које привлачи глума, позориште и филмови. Млада глумица широј јавности позната је из телевизијских серија „Цват лиле на Балкану“ и „Војна академија“. 9. и 10. фебруара. Овај дводневни семинар глуме биће 9. и 10. фебруара. Како је најављено, полазници ће проћи занимљиве вежбе кроз које ће се пре свега забавити, а затим и научити основама глуме. За овај семинар није неопходно никакво предзнање и искуство, а могу доћи и они који се никада пре тога нису сусрели са глумом, а желе да спознају чари ове уметности. Све вежбе су базирани по радионицама Чехова и Станиславског, које су сконцентрисане на освећивању себе на сцени, концентрацији, партнерској игри и размени енергије од сцене према гледалишту.

Овај семинар није бесплатан, па тако радионица првог дана кошта 2.000, а оба дана 3.000 динара.

Пријаве слати до 7. фебруара на адресу seminarglume@gmail.com.

дане, чувене по томе што користи отрове и црну магију и немилосрдног великог везира, султанове десне руке. У међувремену, млада Енглескиња Алис Свон заробљена је и доведена на двор. Пред њом је једноставан избор - да се одрекне своје вере и прикључи се султановом харему - или да умре.

Док се боре да преживе, Алис и Нус Нус склопиће необичан савез, који ће постати дубока и дирљива веза из које ће црпети снагу и храброст како би се изборили са најопаснијим ситуацијама.

Од раскошне палате у Мекнесу до прљавих сокака Лондона и декадентног двора Чарлса II, ова књига оживљава неке од најјучатљивијих личности историје кроз напету причу о сплеткама, оданости и жудњи.

„ЛАГУНА“ НАГРАЂУЈЕ

Најмрачније тајне

Два читаоца „Крагујевачких“, добиће роман „Пантеон“ Сема Борна, а потребно је да у петак, 8. фебруара, позовете 333 111, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи“ у пешачкој зони.

Сем Борн, аутор бројних бестселера враћа се са својом најексплозивнијом књигом досад. „Пантеон“ у издању „Лагуне“, је роман који се бави тематиком заснованом на историјским чињеницама.

Европа је у ратном пламену, Америка се двоуми да ли да се укључи у борбу против нацизма, а Џејмс Зенор, бриљантан оксфордски научник проглашен неспособним за војну службу у рату против

Немачке, ужаснут је. Кад се једног јутра врати с веслања, открива да је његова жена нестала, заједно с њиховим малим сином, оставивши само цедуљу на којој је написала да га воли.

Грозничава потрага кроз Енглеску у ратном стању одводи Џејмса преко Атлантике, до једаног од највећих америчких универзитета и његових елитних клубова и тајних друштва. Ту ће равно у срцу америчког естаблишмента и интелектуалне елите открити прљаву малу тајну неких од највећих англоамеричких умова двадесетог века. У овом лову на своју породицу, Џејмс открива једну од најмрачнијих и најсмртоноснијих тајни ратом захваћеног света.

Аутор је на крају дела дао текст који образлаже своје мотиве и објашњава чињенице на основу којих је написао и надоградио овај роман. Сем Борн је најуспешнији британски писац трилера који се појавио током последњих неколико година. Његов први роман, „Праведници“, био је на првом месту топ-листе бестселера „Сандеј тајмса“, а и сви наредни романи су се нашли међу првих пет на том списку. Сем Борн је псеудоним новинара и радијског уредника Џонатана Фридланда.

КОНКУРСИ

Фејсбук песнички фестивал

Европски Фејсбук песнички фестивал биће одржан 2. и 3. марта у хали „Мастер“ Новосадског сајма, у оквиру 19. међународног Салона књига, у организацији Банатског културног центра и Новосадског сајма.

Организатори желе да тим фестивалом покажу да је поезија универзална творевина људског духа која не признаје границе и баријере између песника, нација, држава и језика. Циљ Европског Фејсбук песничког фестивала је да се песници који сарађују на Фејсбуку (објављују своје песме, читају и коментаришу једни другима поезију) сретну, лично упознају, чују једни друге док говоре стихове и претворе своју виртуелну комуникацију, у области књижевности, у стварну.

Песници који не буду у могућности да присуствују моћи ће да учествују виртуелним путем преко Фејсбука постављањем своје песме на зиду странице Фестивала која гласи: Европски Фејсбук песнички фестивал.

За учешће је потребно послати једну необјављену песму на матерњем језику и личне податке (име, презиме, адреса, телефон) до 14. фебруара 2013. године на имејл фејсбукфестивал@гмаил.цом (песници би у пријави требало да наведу да ли ће присуствовати Фестивалу или ће учествовати преко Фејсбука). Распоред учешћа песника за 2. и 3. март, као и тачан програм Фестивала, биће благовремено објављен.

Салон графике

Удружење ликовних и примењених уметника Краљева расписало је конкурс за први интернационални Салон графике, који је планиран за април. Позвани су да се пријаве сви домаћи и уметници из иностранства, као и студенти завршних година уметничких факултета. Према пропозицијама конкурса, уметник може да учествује највише једном графиком. Формат графике треба да буде максималне величине 100x70cm. Неће се уважавати монотипичне, фотокопије и фотографије.

Котизација се плаћа 1.000 динара, а треба је уплатити на жиро рачун Удружења. Уметници из иностранства не плаћају котизацију. Изложба ће бити селектована и жирана, а уметницима који не прођу селекцију котизација се не враћа.

Конкурс је отворен до 1. априла, а адреса за слање радова је: Удружење ликовних и примењених уметника Краљева, Цара Лазара 51/1, 36 000 Краљево.

Фотографски конкурс

Сајт Пиксит расписао је међународни наградни фотографски конкурс на тему „Тачка погледа“, а рок за пријављивање је 15. фебруар. Аутори могу пријавити максимално три фотографије на тему конкурса, чиме стичу могућност да добију вредне награде и успоставе сарадњу са професионалцима у фото индустрији.

Више о начину пријављивања и учешћу могуће је наћи на сајту <http://pixyt.com/contest>.

ШУМАДИЈА И КРАГУЈЕВАЦ ОД 1914. ДО 1944. ГОДИНЕ (9)

КРАГУЈЕВАЦ И ДУНАВСКА БАНОВИНА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ (2)

Критичне тридесете године

Велика светска економска криза (1929-1931) погодила је и Краљевину Југославију, а у Крагујевцу је најтежи удар трпео Војни артиљеријско-технички завод. Средства из државног буџета била су знатно смањена, а то је довело и до смањења надница радника. Криза је захватила и друга приватна индустријска предузећа, занатство, трговину...

Пише: Живојин Р. Андрејић,
историчар

Крагујевац је до Првог светског рата постао један од највећих привредних, управних, просветних и културних центара Србије. Био је окружно седиште до 1923. године, а потом је добио већи значај по новој територијално-административној подели као седиште Шумадијске области. Уз то, Крагујевац је и даље био седиште два среза: Гружанског и Крагујевачког. Шумадијску област су сачињавали: Округ крагујевачки, са срезима Лепеничким, Гружанским, Крагујевачким и Јасеничким и Округ руднички са срезима Таковским, Качерским и Моравским. Међутим, после дужег времена, од 1929. до 1941. године, Крагујевац више није седиште највеће административно-територијалне државне јединице, већ само седиште Крагујевачког и Гружанског среза.

■ Војна индустрија покретач развоја

После премештања престонице Србије у Београд 1841. године, напредак Крагујевца је „нагло прекинут“, иако је и даље био средиште округа и срезова Гружанског и Крагујевачког. Дошло је до пресељења административно-управних институција, као и чиновништва које је у њима радило. Ситуација се нешто изменила оснивањем Тополивнице 1851. Године, када је постао „друга престоница“ државе. Град је 1847. године имао само 2.800 становника. Али, и поред тога у Крагујевцу заседа Народна скупштина.

У 1876. години у Крагујевцу је Окружно начелство, Окружни суд, седиште начелника срезова Гружанског и Крагујевачког, команда Крагујевачке бригаде, артиљеријска управа, штаб и половина једног пешадијског и један артиљеријски пук стајаће војске, штедионица, пошта и телеграф, Гимназија, Народна библиотека, Војно-техничко занатлијска школа, Учитељска школа и око 130 трговачких радњи. До краја века у граду је повећан број војних јединица: Штаб команде шумадијске дивизијске области, Шумадијски пешадијски пук, Шумадијски возарски ескадрон, Шумадијска болничарска чета, Стална гарнизонска управа, Стална војна болница, Стална марвена болница, Стално провијантско складиште, Штаб пуковске окружне команде, Трећи коњички пук и Управа Војно-техничког завода. Једно од најзначајнијих надлежстава била је и железничка станица.

Поред Војно-техничког завода, у Крагујевцу су до 1910. године основано је још седам предузећа: Прва југословенска повлашћена фабрика за производњу поврћа, воћа и меса, фабрика пекмеза, бурди и бомбона - Свезара Стефановића (1897), Млин Браће Бојацића (1890), Први парни акционарски млин (1895), Фабрика кожа - В. Фиале и брата (1875), Фабрика кожа - Михајла Савића и синова (1906), Циглана - Љубе

Ранђеловића и Парни млин - Аризовића и Буњака (1902-1911). Од деведесетих година 19. века наступа време највећег напретка Крагујевца.

На основу закона о унапређењу пољопривреде и сточарства, крајем 19. века Крагујевац је добио значајне пољопривредне установе: Расадишник Крагујевачког среза (1898), Расадишник Гружанског среза (1901), Окружни расадишник „Илијина вода“ (1902) и Окружна економија (1904). Оснивају се Пољопривредна школа (1927), подружница Српског пољопривредног друштва (1928) и Општинска економија (1930).

Највећи и најзначајнији привредни комплекс и стални покретач развоја Крагујевца представља војна индустрија Крагујевца која је „постала град у граду... забрањени град“. Овај велики комплекс није био у надлежности ни бановине ни града. Његов развој је планиран и подржаван на државном нивоу. Инвестирање у Крагујевац са нивоа бановине било је занемарљиво.

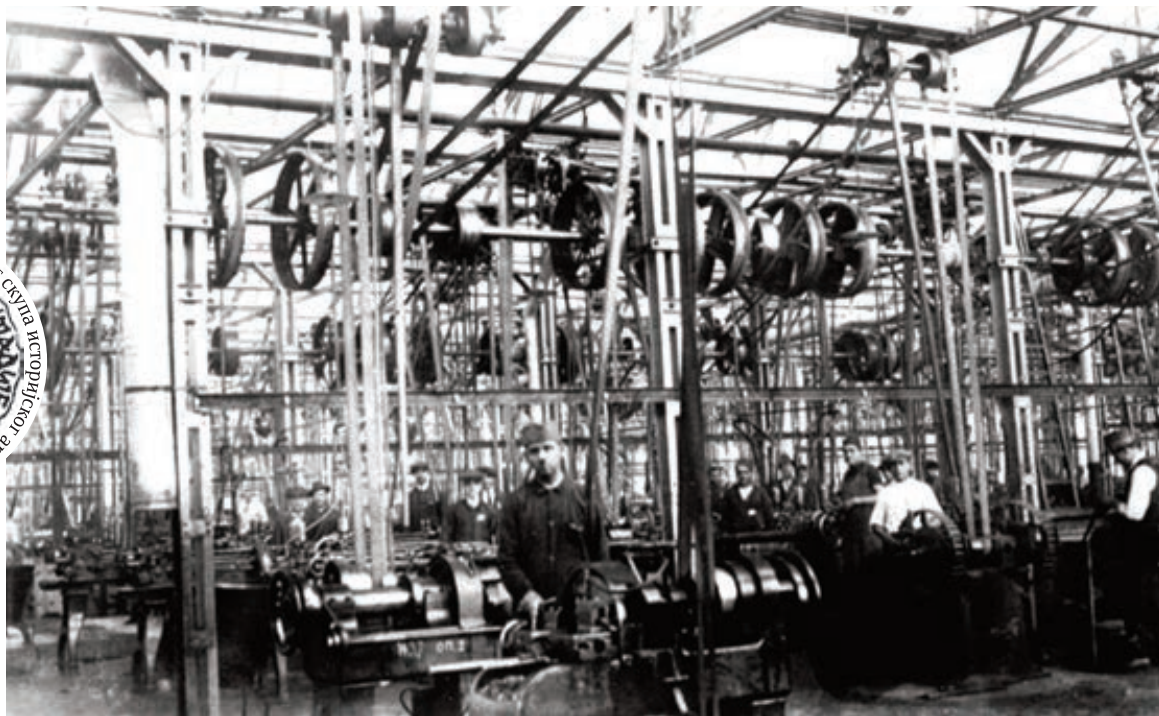
У новом циклусу инвестиција Војно-техничког завода подигнути су нова зграда Лабораторије (1925-1927.), артиљеријска радионица (1926.), фабрика пушака и фабрика пешадијске муниције (1927.), електрична централа; фабричка амбуланта и деље обданиште, регулисана је Лепеница и саграђена брана са уставом, Управна зграда са парком (1928.), пруга за Медну, нова ковачница и котларница (1929-1930.), Упаљачница (1933.), нове радионице: алатнице, столарнице, за оправку моторних возила, Ваљаоница (1938.), интернат Војнозанатлијске школе, официрски станова, радничка Колонија и водовод из Грошнице.

Војнотехнички Завод је израстао у највеће предузеће војне индустрије у Краљевини Југославији и на Балкану, а као такав био је највећа полуга развоја Крагујевца. Упркос смањеној административној улози, после прикључења Шумадије Дунавској бановини Војнотехнички завод је „давао надрегионални значај граду“.

Међутим, велика економска криза 1929-1933. године имала је велики одјек у развоју ВТЗ-а и на сам развој града. Буџетска средства су смањена, радно време од осам смањено је на шест сати, а самим тим и вредност дневница радника. Нова инвестициона улагања за проширење производње била су остављена.

Захваљујући великом проширењу Војно-техничког завода у Крагујевцу су подигнуте Весина колонија на Пиварском брду (1920.), Стара колонија на Становљанском пољу (1928.) и Нова колонија (1937-1938).

У Крагујевцу су постојала и бројна већа и мања приватна предузећа: Циглана и црепана Браће Павловић-Бојацић (основана 1905.), Цигларско-црепарска индустрија „Рекорд“ Љубе Ранђеловића (основана 1907.), Ливница Браће

ПОГОН ВОЈНОТЕХНИЧКОГ ЗАВОДА БИО ЈЕ У НАДЛЕЖНОСТИ ДРЖАВЕ, БЕЗ ИКАКВОГ УТИЦАЈА БАНОВИНЕ (1929. Г.)

Павловић-Бојацић (1920.), Прва шумадијска ткачка радионица српског платна - Андрије Ђукића (1922.), Крагујевачка фабрика кеса Милана Голубовића (1923.), Опанчарско-прерађивачка задруга (1923.), Машинска радионица и ливница Недељка Неше Петровића (1924.), нови модерни капацитети Бојацића млина изграђени су 1929. године, млин Милана Јовановића-Смедеревца (1930.) са ваљарицом и ледаром, Фабрика леда и сода-воде Секуле Кнежевића (1930.), Радионица за производњу сода-воде и клакера Косте Мишића (1934.) и Радионица за производњу сода-воде и крахера Милутина Вељковића, Фабрика дугмади „Шумадија“ (1934.) је прешла у руке привредника Ђока Савића, 1936. године, Млин Николе Николића (1935.), Механичка ткачница Душана М. Стојановића (1936.) је радила за потребе Војно-техничког завода, Фабрика макарона Браће Павловић-Бојацић (1937.), Циглана и црепана Браће Ранђеловић (1936.).

■ Опадање привредне моћи

Од 1929. до 1941. године у Крагујевцу се налазе следеће установе и надлежства: Окружни суд, Државно тужилаштво, Срески суд, Суд општине, Начелства срезова крагујевачког и гружанског, Пореска управа, Окружни финансијски инспекторат, Техничко одељење краљевске банке управе, Окружни одељак контроле мера, Шумска управа, Пошта, телеграф и телефон, Окружни уред за осигурање радника, Дом народног здравља, Бановинска болница, Шумадијска стална војна болница, Штаб Шумадијске дивизијске области, Крагујевачки војни округ, Команда места, Касарна 19. пешадијског пука „Војвода Путник“, Артиљеријски пук „Танаско Рајић“ и Управа артиљеријско-техничког завода.

У Крагујевцу постоје бројне просветне и културне установе: Државна мушка и женска Гимназија (основана 1835.), Виша женска школа (основана 1891.), Државна женска учитељска школа (1904.), Трговачка школа (1890.), Општа занатска школа (1898.), Војна занатска школа, Државни девојачки дом, Народна библиотека (1835.), Народни универзитет (1922.), Градско народно позориште - Академско позориште (1923.), Позориште соколског друштва (1929.), Позориште питумаца Војно-занатлијске школе (1930.), Културно омладинско

друштво „Шумадија“, Коло српских сестара, Крагујевачко женско друштво, Радничко-просветно друштво „Абрашевић“, Друштво „Милосрђе“, Друштво за сузбијање туберкулозе „Потпора“, Друштво „Књегиње Зорке“, Месни одбор Црвеног крста, Пододбор Удружења резервних официра и ратника, Шумадијско обласно коло јахача „Кнез Михаило“, Аеро клуб, Јадранска стража, Девојачки дом, Соколско друштво...

Пуштањем у саобраћај железничке пруге Крагујевац - Краљево 22. децембра 1929. град је постао велики транзитни центар. Од 1930. до 1940. године у Крагујевцу је саобраћај вршило пет ауто-такси предузећа, 14 фијакерских предузећа и три шпедитера. У овом периоду је регулисана река Лепеница бетонским кејом кроз град, изграђена три бетонска моста и водоводна у Грошници за снабдевање града водом.

Нова градска тржница изграђена је 1929. године, палата Уреда за осигурање радника и зграда Р.А.С. 1931. Изградња зграде Ловачког дома у Шумарицама почела је 3. октобра 1933. Године, а завршена и освећење извршено 30. септембра 1934. године. Дом Пожарне дружине је саграђен 1933-1934. године у самом центру града, од средстава Јелене Радојковић као задужбинара. Основна школа „Краљ Петар“ („Б. Јакшић“) саграђена 1934. Године, обданиште „Књегиња Зорка“ на Вашаришту и Хируршки павиљон Опште болнице 1936. Општинске привредне зграде (1938.), Занатски дом завршен 1939. године.

Споменик палим Шумадинцима подигнут је у Малом парку, 1932. године, а у јесен 1933. краљ Александар је под други пут посетио Шумадију и Крагујевац поводом прославе стогодишњице Гимназије. Био је то израз жеље да се изрази захвалност Шумадији за њен допринос националном и културном напретку целог српског народа: „У боју први, они и ван боја показаше да су увек на висини своје мисионарске и водитељске улоге, коју им је историја наменила“.

После убиства краља Александра у Марсеју, испред Управе зграде Војнотехничког завода подигнут је и осветан споменик, на Видовдан, 28. јуна 1936. године. Краљ у војној униформи стоји са искуком сабљом на високом постаменту на коме је натпис „Чувајте Југославију“.

Под утицајем сталне кризе и конкуренције у граду између два

светска рата један број занатлија се одселио у села где су отварали мале занатске радионице. Једино предузеће које је на овај начин основала Крагујевачка окружна банка била је мала електрична централа у Лапову са млином и стругаром. Осим тога, извозним пословима почели су да се баве и сеоски трговци, па и сељаци. Капитал који је на овај начин оствариван увећавао је давањем под зеленашки интерес, што је довело до стварања малих сеоских банака. Оне су биле повезане и под утицајем локалних политичких лидера, а под ударцима кризе нису могле да се одрже тако да су се угасиле током тридесетих година.

Такође, скоро свако село у околини града имало је набавно-продајну задругу. Оне су сматране од стране крагујевачких трговаца великом сметњом развоју. Револт трговаца је био још израженији када је и у самом Крагујевцу 1937. године отворен магацин Главног савеза земљорадничких задруга који је имао и одређене повластице од државе.

Велика светска економска криза (1929-1933) погодила је и Краљевину Југославију. Већег одјека имала је и у Крагујевцу, а поготово је био погођен Војни артиљеријско-технички завод. Средства из државног буџета била су знатно смањена, а то је довело до смањења надница радника. Криза је захватила више индустријских предузећа у градовима и варошицама округа као и друге привредне гране. Обим промета у трговини Краљевине био је смањен за 50 посто у односу на 1929. годину. Зараде запослених у Крагујевцу смањене су за 60-70 посто, У годинама велике кризе затворен је велики број трговачких радњи. У 1929. години под стечај је пало пет, а у 1930. четири трговачке фирме. Заложена сеоска имања брзо су прелазила у руке банака.

Између два светска рата Крагујевац више није био привредни центар какав је био крајем претходног века. Економска криза, слаб регионални положај у Дунавској бановини и развој варошица у Шумадији (Аранђеловац, Младеновац, Топола, Рача, Велика Плана, Лапово, Баточина и Наталинци) допринели су опадању привредне моћи Крагујевца. Свођењем на средиште мање административно-територијалне јединице у оквиру Дунавске бановине допринело је значајно смањење области која му гувернира и опадању привредне снаге.

ШУМАДИЈСКЕ ПРИЧЕ

Владимир Јаглички

Љубавна тактика

Навлака нових	4 комада
Навлака криљених	2 комада
Пешкира нових	2 комада
Пешкира криљених	3 комада
Чаршава сјалних	3 комада
Куварица (за зиг)	2 комада
Цейних марамица	6 комада
Билима	4 комада
Бебеша	3 комада

Колико пута смо под тим ћебадима лежали загрљени? Колико пута смо згазили онај пиротски ћилим и не слутећи да ће нас надживети? Ручали под зидном куварицом: куварице, мање збори, да ши ручак не затори...

ВАРОШ ми се баш и не допада. Три улице унакрст. Али, није време за цифрање и биркање. Рекли су да ту има Завод и да су потребни мајстори. И били су у праву.

Још док сам био момак од двадесет две године, са другом Борисом Удинцевим, који је студирао медицину, отишао сам код једне жене која је гледала у карте. У Петрограду је тада било неколико таквих жена, а за ову су говорили да је најбоља јер *иојања шачно у саш*. Шта је рекла Борису, више се не сећам. Мени је прорекла да ћу отићи далеко, у туђу земљу, да ћу се оженим удовицом која има децу из претходног брака. Побунио сам се, поцрвенео, Борис се насмејао и ја сам хтео гатару да одвалим шамар и да претурим сточић за којим је бацала карте. Она је рекла да останем миран и да не треба да се буним. Та жена, вели гатара, биће ми добар и веран друг, а стећићемо лепу имовину. Тако ћемо сложено живети да ће нам многи завидети, али ће нас ожалостити смрт женског детета. Ожалостиће вас и мушко дете, које ће страдати од неке војне струке. Треће дете ће вас обрадовати, да вам буде утеха у старости. А кад напуним шездесет година живота, догодиће ми се нека несрећа, можда болест, или, далеко било, затвор. Ако ту муку преживим, живећу дуго.

Тада сам се смејао пророштву. Сада, кад је касно да се било шта промени, питам се: зашто се нисам одупро судбини, него сам само чекао да се испуни? Можда зато што ми је, са Драгом било добро? Али, живети на неко време добро, не значи избећи оно што неумитно следи. Не постоји срећан живот, постоји само узалудно избегавање несреће. Можеш на неко време развлачити њено приспеће, као шифон.

ДРАГА ми је причала да је и њој једна жена, Влахиња, жена Николе Ђевапције, рекла да ће јој из друге државе доћи оплаци момак и да ће с њим бити срећна. Драга је у то време тек остала без првог мужа Милорада, који је погинуо деветсто петнаесте. Остала је са троје ситне деце, Ружицом, Захаријем и Божом. Захарије је умро од шпанског грипа, а Ружица и Божу су претекли. Наљутила се на Влахињу и истерала је из куће, јер је помислила да јој она, како се то тада говорило, "приговара" за неког Швабу, зато што је Србија живела под окупацијом.

За тог њеног Швабу, станара, ја сам знао из чаршијских прича. Никада није хтела да призна да је живела с њим, увек би рекла да је код ње Ханс само становао и да је према њој и деци био фин.

- Хоћеш да кажеш да за ових девет година, од мужевљеве погибије, ниси имала ниједног мушкарца?

Ја сам тада говорио српски са неподношљивим руским нагласком, као да сам Шиптар.

- Ја сам поштена жена - сукнула би и отишла у куњу, тараући сузе чистом крпом за судове. Али сам видео да се, кроз сузе, смеши, да глумата. Можда јој је било драго што сам љубоморан, а најпре ће бити да се смејала мом слабом српском изговору. Љутила се, али никад не

би одговорила на питање је ли имала љубавнике или не. Вероватно да јесте. Али жене те бивше, озбиљне, или не, али свакако неостварене љубави, затрпавају иза себе као кучак тек исрану балегу. Уз услов да нађу онога ко им одговара, за њих су то посмрчад љубавних побачаја. Уосталом - није ме било брига. Ни моја љубавна историја није била сјајна.

ПОСМАТРАО сам фотографију њеног покојног мужа Милорада. Типична из оног времена - Срби су се фотографисали кад крену у војску и кад се жене. Код нас у Петрограду имали смо десетак фотографских салона и део градске културе - као што се, рецимо, ишло у биоскоп - био је и породични (са женом и децом), или љубавни (с девојком) одлазак код фотографа. Зато сам имао, чак и овде у избеглиштву, прегршт интимних фотографија, својих личних и неких својих девојака и другова. Код Срба је друкчије: углавном се сви сакупе, на неком имендану, на излету, уз полски ручак - сјате се сви колико их се тамо нађе, блесаво се насамијуље, машу, а неки који су први пут пред апаратом намргоде се као да вежбају за стрељање. Фотографишу се сви који се затекну, што би овде рекли, *џумле, на помилу*, или како су то говорили у европејско-америчке дане, *сври бади на ливади!*

Ни такву фотографију није имао Милорад, него само ту једну, за буквицу. Типичан војнички портрет: фотограф му је мало ископио главу, да погледа у страну, пре него што ће рећи: *птичица!* Са финим танким брчићима, које Срби пуштају кад се ожене и постану озбиљни људи, лица чистог као млеко и с густом косом која се ни под војничком капом не може сакрити - био је то леп човек. Нисам према њему осећао љубомору: не само зато што је био мртав: нешто нас је зближавало - не само Драга. У свету који је ценио само оно што може да се поједе и попије, он се, ето, запутио на Цер, да тамо, у некој незнаној јарузи, остави кости за своју Србију, остављајући јој на милост и немилост троје деце.

Сигурно није отишао у рат певајући. Али је отишао и погинуо, док сам ја за цара и Русију - богме, и за Србију - јер је Русија у рат ушла због Србије - кренуо у рат имајући среће да не погинем. Заволео сам тог мртвог човека, тражио од Драге да му урамимо фотографију и да је држимо у предсобљу. А на онај дан кад је Драги јављено да је погинуо, палили смо му у цркви свећу.

Ханс је био нешто друго. Кад год бих попио чашу винца више, умео сам с Драгом гадно да се посвађам око Ханса. Тада би пале и тешке речи (*издала си и Милорада и мене, умео бих да подвикнем*), али бисмо се, ипак, касније мирили. И сам сам знао: лако се љутити на жену која није имала чиме да храни децу, до од станарине коју је плаћао швапски окупаторски војник. Најпре ти убије мужа, онда ти се накачи у кућу, па живи...

Од Драгиног и Милорадовог синчића Захарија није остала чак ни фотографија: уграбила га грозница. Ни од Милорадових родитеља - никакав папирнати траг. Они су били сељаци из Пајазитова, дали су сина на занат и поносили се тиме што је постао обућар. То је онда био цењен занат, а нарочито су за обућарима лудовале госпођице - јер су се надале да ће увек имати нове,

добро штуцоване, ципелице. У неку руку, обућар или кројач су остваривали људи девојачки сан да ће имати и личног модисту. Све су оне имале некакав духовити план, који се испостављао, на крају, непоправљивом маном непознавања живота. Милорадови родитељи су продали пола имања да сину купе кућу у центру, да га ту скуће и ожене, а испало је све бадава: однела га аустријска бомба. Они су помагали Драгу и децу, али кад је Драга примила Ханса на стан, дошло је до чарки и свађа - о чему сам имао само мутну представу. Милорадову мајку је однео тифус, а отац му се обесио у шупи, деветсто седамнаесте. Тешко је живети у непрестаном поразу и губитку. Имање је преузео Милорадов млађи брат Веља, кога мобилизација није закачила и који такође с Драгом није био у dobrим односима. Наводно јој је замерео због тог истог станара Ханса, а у ствари, трудни се да нађе изговор и остане што даље од хранитељских рођачких обавеза. Мислим да сам га видео само два или три пута. И тада је избегао да ми се јави, али сам познавао његову децу која су долазила код нас, касније, док су се школовала у средњој школи.

Милорадов брат је читавог живота страховао да ће му Милорадова деца, наследством, одцепити четврт имања. Ако се то деси, говорио је, ни он неће жалити градску кућу покојног брата: па ком опанци, ком обожји. Али, није имао чега да се плаши: Драгиној и Милорадовој деци није суђено да дуго остану жива. И тек после њихове смрти покушао је да се досети да је с Драгом, ипак, некакав род. Не бринући више за наследство, сада је слао поздраве и позиве да га посетимо, али Драга никада на те позиве није одговорила. Само би презриво фркнула и плунула у земљани патос.

КАО СТАНАР добио сам засебну собу и врата, док је Драга спавала са децом у другој соби, кад је хладно, или сама, у ходнику, кад би вечери биле топлите. Увек бих понешто, враћајући се с посла, купио деци, трудећи се, да се с њима зближим, нарочито са старијом Ружицом, на шта је Драга радо гледала. Кад бих приметио да оскудевају у шећеру или брашну, донео бих, говорећи да и мени треба, да ћу да их трошим заједно с њима. Једаред сам купио велики тигањ. Драга и деца су мислили, због паковања, да сам купио тамбуру, па смо се после сви смејали.

Већ после петнаест дана предложих Драги да се костирам код њих. Драга је рекла да јој је драго што имам поверења у њу као куварицу, али да страхује да њихов јеловник за мене можда није добар, јер сам ја јео по кафанама, где је избор хране већи. Драга, велим ја, све што ви будете јели, јешћу и ја! Сутрадан ме је, кад сам се вратио с посла, чекала топла супица, изванредан пасуљ с ребарцима, а после пасуља - топле крофне. Облизивао сам се, а кад су деца изашла напоље, рекао сам Драги да ми се чини да је наше пријатељство сад већ скоро успостављено. Она је поцрвенела и сложила се, па смо попили по чашу домаћег вина. Учинио ми се да бих смео да је дотакнем, али нисам хтео, да не помисли како сам нападам, и после сам то стално одлагао. Са сваким даном осећао сам све јачу везаност за њих и њихове бриге. Крпио сам деци ципеле и постављао гумене чизмице, ушивао јастуке, табао ступом земљани патос, поправљао даске на шупи и ударио дрвену тарабу, да пијанци не запишава-

ју двориште. Увече бих се пре но што се по-молим, питао:

- Да ли ти то, Степане, радиш само зато да би се увукао Драги у постељу?

И био сам довољно поштен да признам да је баш то у питању. Али, мени је већ увелико текла тридесета година. Осећао сам да је један читав живот готово иза мене. Руски куплераји, смрт вољене девојке, фронт, избеглиштво у Цариграду, Биса Перутка, губитак веза с руском породицом која је остала у Совјетском Савезу - па ја сам, скоро, олупина, иако млад човек. Према Драги ме вукла не само жеља да зароним у њене груди, већ и чињеница да ми је овде било лепо, да сам се одомаћио и да бих ту могао да проведем остатак живота.

Једне од наредних вечери, кад сам се осмелио да загрлим Драгу и примакнем своје лице њеном, кад је отворила своја уста и пустила ме да осетим њене зубе, њен дах и језик, кад је прешла у моју собу, скинула се бешумно и легла поред мене, затим под мене, кад је, напокон, села на мене, кад се опустила после грча и, сва узнојена, скљокала се крај мене, милујући ме и даље свуда по телу - прво што ми је рекла било је:

- Не тражим ништа од тебе, Степане. Баш ништа.

Ја сам се пренуо.

- Како то мислиш, Драга?

Схватио сам да то значи: све или ништа. - Са моје стране - слободан си. Ти си момак, а ја имам двоје деце. Тражим само једну ствар: о овоме што се десило нико не сме да зна. Иначе сам пропала.

Обећао сам да никоме нећу зуцнути ни реч, али сам, већ сутрадан схватио да такве ствари не могу да се крију. Није ми се допадало да живим као швалераш. Него, или да то растурамо одмах, или да се венчавамо. Ако је до јахања, јахали смо се. Заскачу се кучићи, а ми смо људи, и људи не треба да живе као пашчад. То сам Драги и рекао. Ако је тако, рекла је Драга, да се закунемо једно другоме на верност до гроба. Нисам увиђао вредност те заклетве, али сам пристао. Јер сам схватио њену тактику и јер сам је, као човек, оправдавао. То је тактика сигурности у несигурном свету. То је тактика безбедности у опасном свету. То је тактика тоpline у хладном свету. То је тактика ублажавања очаја кроз који смо сви прошли. Рекао сам да ће бити тако, али да за мене више од заклетви, које су непотребне, вреди реч. Ако ми не верује, узалуд ћу се клети. Но, ипак сам пристао, да јој учиним по вољи.

Завеса прозорских	4 комада
Чараја Стейанових	6 ѧари
Чараја Драјиних	2 ѧара
Пуловер Драјин	1 комад
Одело Стейаново (ново)	3 ѧара
Одело Стейаново (половно)	1 ѧар
Панталоне лејтне	1 комад
Кайуш кожни (полован)	1 комад
Кайуш тромби (Драјин)	1 комад

САТИРА

Сава Савановић је први српски вампир. Последњима ни име не смемо да поменемо!

Милан ТОДОРОВ

Уз годишњицу буне на дахије

Као аматер историчар предано копам по архивама и тако натрапах на тајни записник са народног сабора у Орашцу, сачињеног у ноћи између 20-ог и 21-ог јануара 1804. године (по старом календару) на коме је господин Ђорђе Петровић звани Црни или Кара изабран за вођу.

Елем, по овом записнику збор је отворио г-дин Станоје Главаш, као један од сазивача збора, рекавши између осталог да можемо са пуно поуздања и поверења да гледамо у Европу. Утолико пре што нас је она у својој племенитој тежњи да одржи мир на Балкану преко својих представника убедила да тиме што нас убијају и натичу на кочеве нису никаква наша национална права повређена јер ми остајемо Срби и на кочевима.

- Но, браћо, ја мислим да треба да донесемо једну резолуцију у којој би ипак изјавили гнушање према звер-

ствима која се чине према нама. (Дуготрајно: „Тако је!“)

Онда се јавио г-дин Ђуша Вулићевић и изнео свој предлог да не смемо због нас пет-шест стотина набијених на колац, реметити мир на Балкану и дизати буну, те наша резолуција да не буде написана распљивим тоном већ достојанствено, како би собом казивала да је то израз људи који пристају да седе на кочевима и висе обешени за љубав општег мира. („Тако је! Тако је!“)

Онада г-дин Јанићије Ђурић чита нацрт резолуције: „Грађани српски, окупљени на збору, најодлучније дижу свој глас противу насилног и систематског истребљења српског народа, а нарочито после последњег

покоља који је извршио дахија Агантија у београдском округу“.

Резолуција је једногласно усвојена. - Е, сада - проговорио је Црни Ђорђе - којекуда, позивам вас да се мирно и достојанствено разиђете, а ми ћемо ову резолуцију ставити у архиву манастира Благовештење како би била сачувана за потомство. (Дуготрајно одобравање).

После су спин мајстори све ово другачије представили и само захваљујући истраживачком новинарству младог публицисте Бранислава Нушића који је дошао до овог записника, исти је објављен у часопису „Звезда“ уз његов коментар: „Ето, тако би тај збор изгледао да је тада рађено као данас“. (Ово је објављено 1912. године). И онда се упитао: „А како бисмо ми данас изгледали да је такав збор био тада?“.

П.С.

Свака сличност са данашњим резолуцијама је сасвим случајна и међу њима је огромна разлика. Данас се оне не остављају у архиви манастира већ Скупштине Србије.

Истина о нама је отишла у свет. Нисмо успели да сакријемо срамоту!

Александар ЧОТРИЋ

Александар БАБИЋ

Живимо од дедине пензије. Код Срба се тај обичај преноси с колена на колена!

Раге ЈОВАНОВИЋ

- Из информативног програма избацили смо најважније вести. Због реклама!
- Прислушкујемо и наше. Знамо да и њима свашта пада на памет!
- Да нема демократије, не бисмо ни знали шта нас је снашло!

Милан Р. СИМИЋ

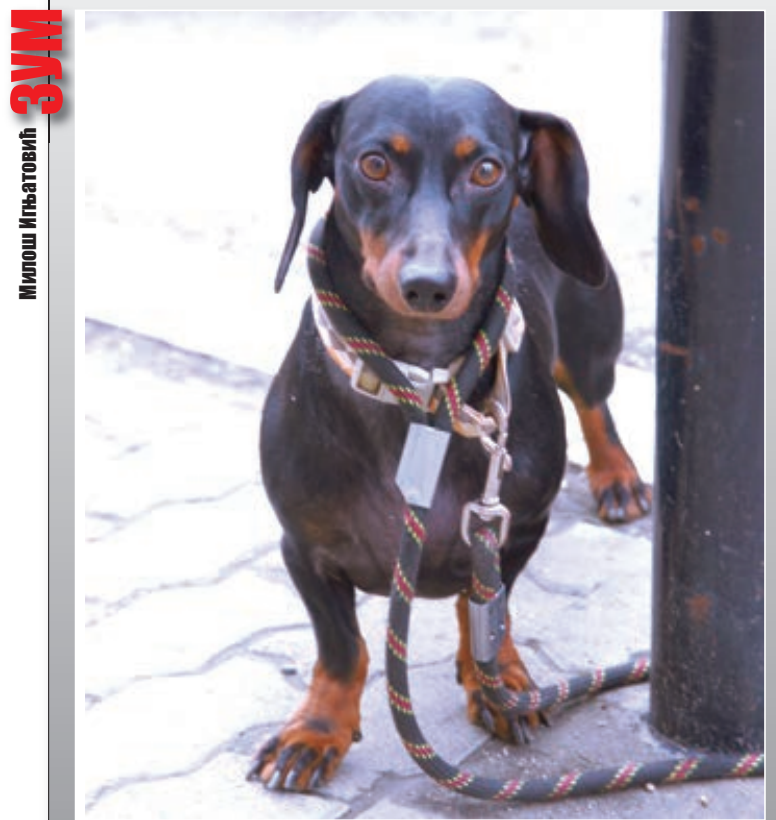
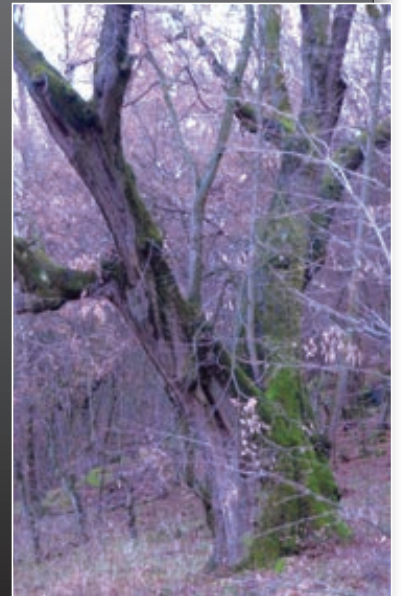
Превазишли смо демократију. Нама је потребно нешто жешће!

Милан Р. СИМИЋ

- - Шта ми препоручујете из жанра фантастике?
- Устав Србије!
- Овде лежи наш народ. Чекамо да устане.
- Они без компаса су заузели најбоље позиције.

Александар ЧОТРИЋ

Природа је чудо

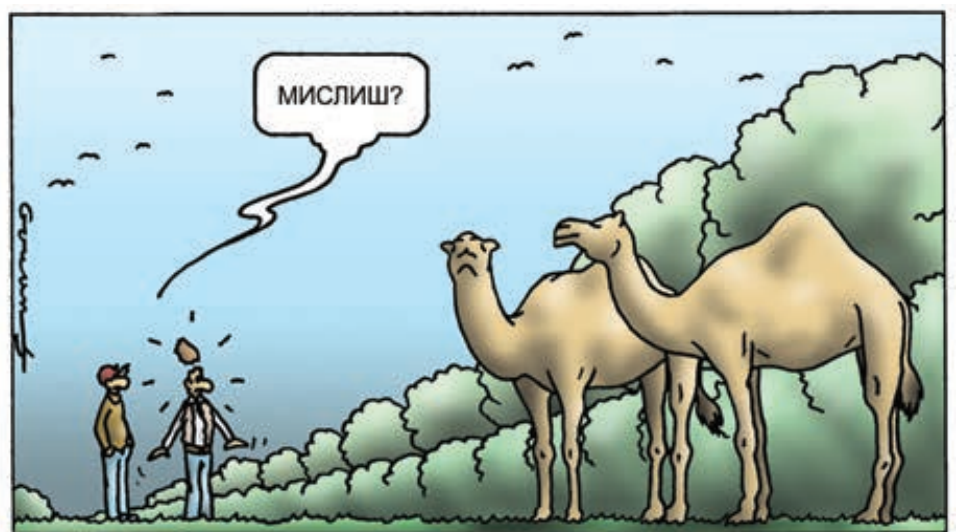
Чекам газдарицу, ено је код фризера

Правна ствар, на правом месту

Горан Миленковић

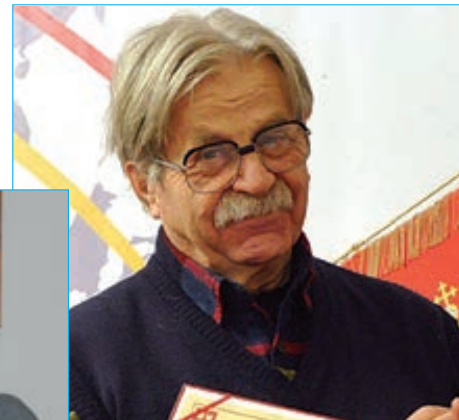
АНА БЕКУТА, певачица:
- Своју нову песму „Хвала љубави“ посвећујем Милутину Мркоњићу. Стихови гласе: „Хвала љубави за овај осмех од јутра, за руку на рамену, љубави...“.

БОРА ЂОРЂЕВИЋ, музичар:
- После свега што сам радио, одбијам да певам песму „Баба Јула“ о Мири Марковић, и Слободану Милошевићу, мада знам да су мог најбољег пријатеља ангажовали да ме рокне.

НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ, председник Скупштине Србије:
- Удар на сваку породиљу је удар на државу.

ЉУБИВОЈЕ РШУМОВИЋ, песник:
- Очекујем да се Ивица Дачић и Хашим Тачи најзад договоре да отерају Американце и остале стране трупе са Косова, да обнове споменик Бори и Рамизу и одиграју шоту и бећарац на Газиместану у славу новог братства и јединства.

МАЈА НИКОЛИЋ, певачица:
- Заљубљена сам, мој изабраник не живи у Србији, али је нашег порекла. Не бих могла да се забављам са неким ко није православне вероисповести, јер само љубав и православље могу спасити свет.

НЕДА АРНЕРИЋ, глумица и бивша народна посланица ДС:
- Нисам ходала земљом, већ мало изнад. И као Исус који је препешачио море, ја сам препешачила Србију, надајући се да доносим добро.

ЗОРИЦА БРУНЦЛИК, певачица и Кемишова супруга:
- Нас старије је срамота да купимо помагала за секс, као што су вијагра или цијалис, па се трудимо једно око другог, што доводи до веће блискости.

СУЗАНА МАНЧИЋ, водитељка:
- Уписала сам групни програм у једној словеначкој кући и за три месеца планирам да смршам седам килограма. До лета ћу постићи топ форму, а онда заказујем дружење на плажи.

СУЛЕЈМАН УГЉАНИН, министар без портфеља:
- Бог нам је дао плодну земљу, у пролеће посејеш дугме, у јесен убереш капут.

CityVision
MESTO OGLAŠAVANJA USPEŠNIH!
LED EKRAN U CENTRU GRADA

NOVA ERA
SPOLJAŠNJEG OGLAŠAVANJA

Bilbordi kakve ste oduvek želeli!

TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVCA
Najprometnija raskršnica i početak pešačke zone

POZOVITE 302-852 i uz nagradni kod: "kgnovine" dobićete 10% popusta za reklamu

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта "Телеком Србија" а.д., донето Решење број: ИИИ-06-501-399/12 и спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину Пројекта – базе станице мобилне телефоније, чија се реализација планира на локацији "КГ - Плаза, КГ 64, КГХ64, КГУ64, КГ 65, КГУ 65" – тржни центар Плаза, на кп.бр. 5374/3 КО Крагујевац 3, у Булевару Краљице Марије бб, Град Крагујевац.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за изградњу, коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току извођења и коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи ИИ Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) и Стручне оцене оптерећења животне средине у локалној зони базе станице мобилне телефоније, односно прорачуна нивоа електромагнетне емисије, коју је израдио овлашћено правно лице - Лабораторија „Њ- ЛИНЕ“, Аутопут за Загреб 41 и, 11077 Београд.

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству животне средине, рударства и просторног планирања, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину («Службени гласник Републике Србије», бр.135/04, 36/2009)

УСТАНОВА ДОМ ОМЛАДИНЕ "КРАГУЈЕВАЦ", на основу Одлуке Управног одбора о расписивању Огласа за давање у закуп пословног простора бр.01-58 од 04.02.2013. године, директор доноси

РЕШЕЊЕ

Расписује се оглас за давање у закуп пословне просторије у Крагујевцу у Улици Краља Александра I Карађорђевића, бр. 26 (у оквиру Биоскопа „Пионир“)

Даје се у закуп путем јавног надметања

1. **Пословна просторија у Улици Краља Александра I Карађорђевића, бр.26 (у оквиру Биоскопа „Пионир“)**, која се налази у екстра зони, укупне површине 21 м².

У пословној просторији може се обављати правна, административна, банкарска, производна, књиговодствена, агенцијска, угоститељска и трговинска делатност.

2. Почетна цена за лицитацију закупнине износи 15 евра по 1м².

Лицитациони корак износи 1 евро по 1 м², све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан јавног надметања.

3. Пословна просторија даје се у закуп у виђеном стању и то на период од 5 (пет) година. Разгледање пословне просторије обавиће се дана 08.02.2013. године у периоду од 10 до 14 часова, сва заинтересована лица могу се јавити Установи Дом омладине „Крагујевац“ у ул.Бранка Радичевића бр.1 или на тел. 301-480.

4. Јавно надметање одржаће се дана, 13.02.2013. године са почетком у 14 часова у Градској дворани „Шумадија“ (службени улаз из ул.Саве Ковачевића 5) у канцеларији број 6.

5. Учесници јавног надметања могу бити сва физичка и правна лица која су код надлежног органа регистрована за обављање пословне делатности која се може обављати у пословној просторији која се даје у закуп.

6. Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-455668-48, назив рачуна: Установа Дом омладине „Крагујевац“ - сопствени приходи, уплате на име депозита 15 евра по 1м², у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате.

7. Учесници јавног надметања дужни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број 840-455668-48, назив рачуна: Установа Дом омладине „Крагујевац“ - сопствени приходи, уплате „средства обезбеђења“ у висини три месечне закупнине утврђене по почетној лицитационој цени из тачке 2. овог Решења. Уплата се врши у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате. Неблаговремена уплата депозита и средстава обезбеђења, као и недолазак на јавно надметање сматрају се одустанком од истог.

8. Учесници јавног надметања обавезни су да доставе рачун и назив банке на који се средства уплаћена на име депозита, односно средства обезбеђења, могу вратити оним учесницима који не излицитирају пословни простор.

9. Учесницима јавног надметања који излицитирају пословни простор враћа се само депозит, а средства обезбеђења остају на рачуну закуподавца до истека Уговора о закупу када се враћају закупцу.

10. На јавном надметању не могу учествовати чланови Комисије из чл.13 овог Решења, њихови заменици, крвни сродници у правој линији без обзира на степен сродства, а у побочној линији закључно са другим степеном сродства, бивши закупци који нису измирили своја дуговања за закуп према Дому омладине, односно дуговања за комуналне услуге.

11. Образац пријаве за учешће на јавном надметању сви заинтересовани могу преузети у Градској дворани „Шумадија“ (службени улаз из ул.Саве Ковачевића 5) канцеларија број 1.

12. Најповољни понуђач дужан је да приликом закључења Уговора о закупу плати закупнину унапред за период од шест месеци.

13. Јавно надметање спроводи Комисија за спровођење поступка давања у закуп пословних просторија, образована одлуком Управног одбора Установе Дом омладине "Крагујевац" бр.01-59 од 04.02.2013. године.

14. Пословна просторија даје се у закуп учеснику лицитације који понуди највиши износ закупнине.

15. По завршеном јавном надметању, Комисија јавно утврђује који је од учесника понудио највишу цену.

16. Комисија је обавезна да одмах по окончању поступка јавног надметања изради Одлуку о избору најповољнијег понуђача, исту уручи учесницима јавног надметања и достави је Управном одбору.

17. Ближе информације о јавном надметању могу се добити у Дому омладине, Улица Бранка Радичевића бр.1 или на тел: 301-480

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА“ а.д., спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину Пројекта – базе станице мобилне телефоније, чија се реализација планира на локацији "КГ57, КГУ57 – Грошничка река", на кп.бр. 1258 КО Крагујевац 2, у Какањској улици бб, на територији града Крагујевца.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објект није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину, будући да се за планирани пројекат, применом одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи ИИ Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08).

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству животне средине, рударства и просторног планирања, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину («Службени гласник Републике Србије», бр.135/04, 36/2009)

Република Србија
Град Крагујевац
Крагујевац
Градско веће

КОНКУРС

за доделу средстава из буџета Града која су предвиђена за дотације удружењима грађана и НВО које обављају активности из области ПРИВРЕДЕ за организацију манифестација из области привреде од значаја за Град

1. Позивају се сва удружења и невладине организације са територије града Крагујевца да конкуришу за дотације града Крагујевца, у циљу добијања финансијске подршке у организацији манифестација из области привреде од значаја за Град.

2. За учешће на конкурс потребно је доставити следећу документацију:

- Писани захтев,
- Програм активности за 2013. годину,
- Посебно исказати манифестацију за коју се тражи финансијска подршка Града са прецизно исказаним средствима са којима учествује организатор манифестације и колико се очекује као дотација Града,
- За манифестацију за коју се тражи финансијска подршка Града, треба доставити доказ, која је асоцијација или савез одобрио ту манифестацију,
- Доказ о регистрацији организације, удружења или друштва (решење).

3. Захтеви се подносе закључно са **22. фебруаром 2013. године.**

Они захтеви који буду предати након овог рока неће бити разматрани.

4. На конкурс се **не могу** пријавити организације и удружења која се баве делатношћу у области спорта, културе, уметности, социјалне заштите, заштите животне средине.

5. Потребна документација предаје се у пријемној канцеларији у холу зграде Градске управе града Крагујевца.

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (јануар – 2013.). Пријемни (више и високе школе, факултети и војна академија – посебни програм). Велика матура. Такмичења. Телефон: 034 360 202, 063 77 11 002, Арсић.

ПРОДАЈЕМ кућу, Маршић, 250 квм, 5 ари плаца, струја, вода, канализација, телефон, асфалт. Повољно. Телефон: 064 956 3 926.

ИЗДАЈЕМ, намештену гарсоњеру у Београду на Црвеном крсту. Звати од 19 – 22 сата. Телефон: 063 220 474

ИЗДАЈЕМ лепо намештен једноипособан стан са терасом, 46 квм, код Позоришта. Интернет, кабловска. Телефон: 064 665 739 8

ОГЛАШАВАМ неважећим студентски индекс број

170/02 на име Урошевић Никола

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанства и диплому ОШ „Радоје Домановић“, на име Дејана Ивковића.

СЕЋАЊЕ

Кокерић Драган
2010 – 2013.

Био си наш понос, вид, чувар среће, а шта сад?

Супруга Станика и мајка Марија

СЕЋАЊЕ

Кокерић Драган

2010 – 2013.

Са нама ће увек бити твој осмех, нежна реч, топли загрљај.

Знао си себе да прилагодиш сваком, зато си био омиљен и цењен као човек.

Породице Кокерић и Радевић

СЕЋАЊЕ

Јефа Минић
1994 – 2013.

Заувек ћеш остати у нашим срцима и нашим мислима.

Твоји најмилији

СЕЃАЊЕ

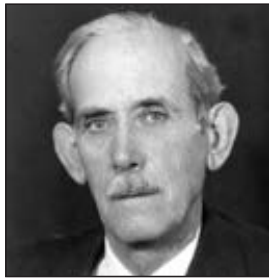
**Павловић
Драган Паки**
3.10.1971 – 7.2.2010.

Били смо и бићемо
поносни на тебе. Само
велики живе вечно...

Твој Мали
са породицом

СЕЃАЊЕ

Александровић

Радомир

1994 – 2013.

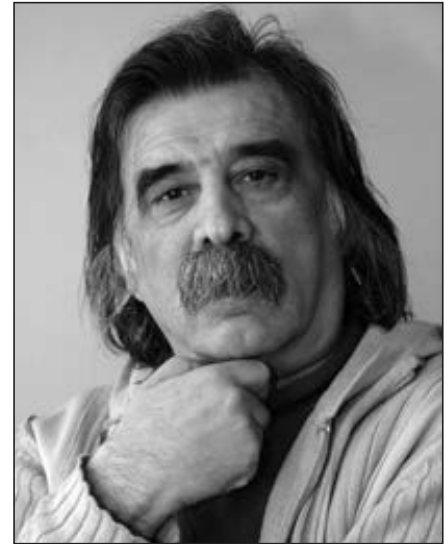
Милица

2011 -2013.

Непрекидно сте у нашим причама и молитви.

Ваша захвална породица Александровић

Последњи поздрав

Боби Павићевићу

великом Крагујевчанину, интелекту-
алцу, искреном пријатељу и сараднику.

Удружење Крагујевчана
у Београду

У четвртак, 7. фебруара,
навршава се три године
како није са нама наш во-
љени

Павловић Драган Паки

из Пајсијевића
3.10.1971 – 7.2.2010.

Драги сине мој, ништа није као пре. Сваки дан
почиње и завршава се са твојим ликом. За бол у
души не постоје речи, за љубав у срцу не постоји
заборав. Где год да сам, ти си увек уз мене. Про-
лазе године, остају бол и туга у души.

Твоја мама

СЕЃАЊЕ

Благојевић Михаило

адвокат у пензији

5.2.1993 – 5.2.2013.

Двадесет година је прошло од твоје изненадне и
преране смрти. Сећамо те се као дивног супруга,
оца, деке и таста.

Супруга Милка и ћерка Весна са породицом

Дана 9. фебруара навршава се две го-
дине од када је преминула моја мајка

Радмила Перовић Рада Рускиња

Време које пролази не умањује бол.
Много ми недостајеш.

Суза

СЕЃАЊЕ

Јовановић Радица

12.2.1996 – 12.2.2013.

Мила моја, године прођоше, а бол, сузе и туга за
тобом никада неће престати.

Твоји мама Мара, брат Рако, снаја Дана,
братанац Стефан и ујак Љуба са породицом

Драгој мајци

Здравки Савовић

1930 – 2013.

Даваћемо четрдесетодневни помен, у суботу, 9.
фебруара 2013. у 11 сати, на гробљу у Рамаћи.
Позивамо родбину, пријатеље и комшије да
присуствују помени.

Породица Савовић

Дана 15. фебруара 2013. године навршава се го-
дина од како није са нама наш драги

Зоран Зоњић

2012 – 2013.

Помен ће се одржати 9. фебруара 2013. године,
у 12 часова, на гробљу Бозман.

Породица

У суботу, 9. фебруара, у 12 сати, на гробљу у Гор-
њим Комарицама, даваћемо годишњи помен на-
шем драгом

Срећковић Горану Гици

Драги наш Гицо, време пролази, али не и туга.
Живиш све наше дане, баш као да си ту.

Твоји најмилији: мајка Ваја, синови Бобан и
Никола, супруга Сандра и остала родбина

IN MEMORIAM

Оливера Ђурић

проф. Прве крагујевачке гимназије

Последњи поздрав вољеној разредној
Њено IV 5

166	СТРЕСАТИ ПРАШИНУ СА СЕБЕ	ГРУПА ХЕМИЈСКИХ ЈЕДЊЕЊА	ГРАД НА СЛИЦИ	СТАРАТЕЉ	УБРИВАЧИ ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ	ОДЕКЕ-ВАТИ	ДЕТЕКТИВ ЕЛИОТ	ПОЧЕТНО СЛОВО
ОДАВНО, ОТПОЧЕТКА								
ГЛАВЕ, ГЛАВУРДЕ (ПОГРД.)								УЖИЧАНИИ
ДОЛАЗИТИ НА СВЕТ, ПОСТАЈАТИ								
ОБЛАСТ ПОД УПРАВОМ ЕМИРА							РИЗМА ЦЕНТАР ЗА ТРЖИШТЕ РАДА (СКР.)	
ВЕШТАЧКИ ИЗВОР СВЕЛОСТИ, ЖАРУЉА								
ПИСАЦ ЛЕТОПИСА								КВАРНО, ПОКВА-РЕНО
ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			НАРОД АЗЕРБЕЈ-ШАНА НАПАДАЧ					
ИСТОК	ПЕВАЧ ЛУКАС ВРСТА ТРОПСКИХ ГУШТЕРА				ЕПСКИ ПЕСНИЦИ		СУМПОР ДЕВЕТОУ-ТАОНИК	
ЧАСОВНИК				БОРНА КОЛА БРОЈ КОЈИ ОЗНАЧАВА СТРАНУ КИ				
НАША ФOLK-ПЕВАЧИЦА								
	ДУВАЧКИ ИНСТРУ-МЕНТ ЈОКАСТИН СИН (МИТ.)							
ПИСАЦ ЕЛЕГИЈА								
ЦЕЗ ПЕВАЧ БЛАСОМ					ТУРСКИ ПЛЕМИЊИ ИМЕ ГЛУМНИЦЕ ХАТАВЕЈ			
ИСЛАНД			РИМСКИ ЦАР ПИРОМАН ЈУТ					
МУЗИЧКИ ИНСТРУ-МЕНТ, КЛАВИР								

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: пдв, лел, оба, трс, ет, оци, рим, ени, о, ривали, ласкарис, италиот, инокосно, г, јантар, уживаоци, маљ, ф, ч, арконада, н, о онор, ирвас, ми, динара, пећинари, ас, киник.

БЕЛА УКРШТЕНИЦА: сленг, меркјурн, п, камелеон, лешинар, оверат, сал, лети, нан, застарело, ок, т, таг, марина, алу, одано, ивана мишић, оливера јежина, а, арес, женетина, гк, порто, навигатор, ит, осморо, отакар, сигнал, и, ен, ноци.

МАГИЧНИ ЛИК: мирковић, вртети се, скелетон, потегача, а витамин, височица.

СУДОКУ: а) 941-852-637, 835-967-412, 762-341-985, 183-296-574, 429-573-168, 657-418-329, 578-134-296, 214-689-753, 396-725-841. б) 138-745-296, 964-213-857, 752-968-314, 317-826-549, 685-439-721, 249-571-638, 573-694-182, 896-152-473, 421-387-965.

ОСМОСМЕРКА

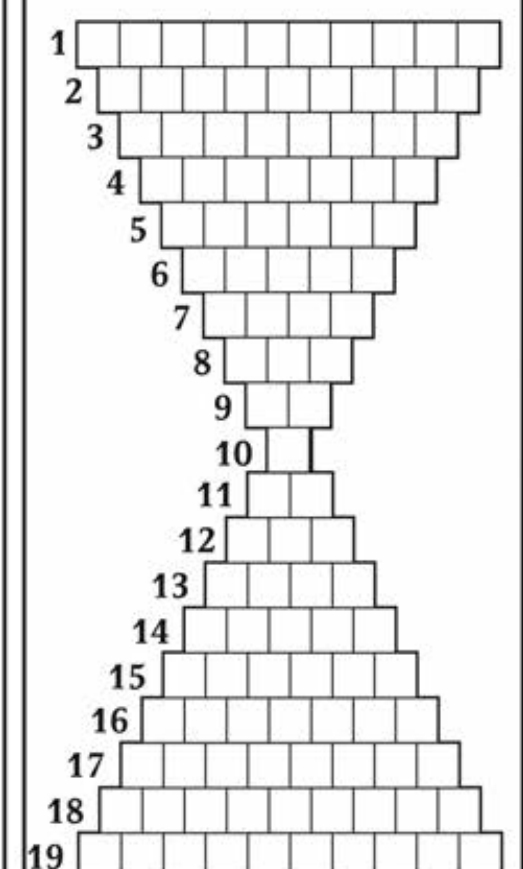
Попис садржи појмове везане за разне напитке. Шест слова која преостану дају коначно решење осмосмерке.

А	К	И	Л	Т	Е	В	С
К	М	О	Р	Г	К	У	М
Н	П	Б	Р	Ј	В	Е	А
О	Р	А	Е	А	А	О	С
С	П	Е	Р	Р	Н	В	Т
А	Ч	А	Г	Н	И	Д	И
Н	К	А	Г	Н	Л	Ј	К
А	Р	З	К	Ш	И	Р	А
Ш	У	О	П	У	Н	Ч	Т
Љ	Т	Б	Д	Р	К	Р	Е
И	А	К	О	Т	А	П	З
В	В	Е	Р	М	У	Т	И
О	И	Т	И	Е	Б	Г	Н
В	К	Н	З	П	Ђ	О	А
И	А	О	О	О	И	Љ	Т
Ц	Р	Р	Н	К	Р	В	К
А	А	К	Г	Б	Е	Л	О
Ц	А	Н	У	К	И	Л	К

АМБЕРИЈА	ЕПОК
АНАСОНКА	КЛИКУНАЦ
АНИЗЕТА	КОКТА
АРАК	МАСТИКА
БЕЛО	ОПОЛ
БОЗА	ПАТОКА
БОМБО	ПИВО
БРЉА	ПУНЧ
ВАНИЛИНКА	РОЗЕ
ВЕРМУТ	СВЕТЛИКА
ВИНКОТ	СЕКТ
ВИНО	СУВАРАК
ГРАБ	ТРАМИНАЦ
ГРАПА	ЧИНГЕР
ГРОМ	ШИРА
ГУТ Д'ОР	ШЉИВОВИЦА
ДИНГАЧ	
ЂОНКА	

ПЕШЧАНИ САТ

Нова реч добија се одузимањем једног слова претходној речи и премећањем преосталих слова у горњем делу пешчаног сата, а у доњем додавањем једног слова претходној речи и премећањем свих слова.

1. Привлачити несрећу,
2. Оса симетрије,
3. Хладан морски ветар,
4. Комунални радник, ђубретар,
5. Шипка за оштрим врхом за гађање из лука,
6. Птице селице,
7. Туга, жалост,
8. Део тениског меча,
9. Повратна заменица,
10. Електрон (скр.),
11. Симбол ербијума,
12. Магарећи глас,
13. Живац,
14. Врста птица певачица,
15. Планета Сунчевог система, друга по удаљености од Сунца
16. Река у Херцеговини,
17. Наука о лечењу животиња,
18. Места заклоњена од ветра,
19. Учинити црвеним.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: ●●○○○						НИВО ТЕЖИНЕ ●●●●●					
4		8		1	5				3		
9				7							8
						3					
3					7						
		2								6	
	1						8				
	6	1									
8	5				2			1			
			6						9		
		7						8			
	5		8	4		3					
			7	5	9					4	
		1		9					8		
	7		4								
6									3		
7								1			
4	6		1	5							
		5			2						

САД БАЗА У АНТАЛИЈИ

Тамо
далеко...

У НЕДЕЉУ су фудбалери Радничког отпутовали за турску Анталију, где ће до 17. фебруара спровести завршне припреме пред пролећни део сезоне. Поред сталних тренинга, наравно, у плану је и одигравање неколико пријатељских сусрета. Први је био већ јуче, са казахстанским Таразом, чији је тренер Љупко Петровић. Потом иду корејски Даеву, Слован из Бистрице...

Иначе, тренер "црвених" Дејан Бурђевић на припреме у Турску повео је: голмане - Огњена Чанчаревића, Марка Кнежевића и Жарка Трифуновића; одбрамбену линију - Славка Марића, Милоша Тинтора, Лазара Росића, Срђана Симоновића, Владимира Оташевића, Дарка Фејсу, Петра Павловића и Николу Ковачевића; средњаке - Ивана Петровића, Стефана Петровића, Станимира Милошковића, Александра Варјачића, Марка Мирића, Бојана Бељића, Милана Својића, Душана Петронијевића, Стефана Недовића, Комнена Андрића, Петра Ђуричковића и Владимира Бубању; док напад чине - Драган Миловановић и Бојан Зорановић.

Свакако, све се ово чини у сврху побољшања јесењег пласмана "црвених", који су, подсећамо, трепутно претпоследњи, 15. на табели Супер лиге са освојених 12 бодова. А да ли ће дати резултат, показаше се већ на пролећној премијери, 27. фебруара, када на "Чика Даку" стиже београдски Рад.

В. У. К.

ПЕТО ПОЈАЧАЊЕ

И Марић у
строју

УГОВОР на годину и по дана са Радничким 1923 током прошле недеље потписао је и досадашњи дефанзивац ујачке Слободе, Славко Марић. Реч је о 29-годишњем левом беку, који је још

током каријере наступао и за Борац из Чачка, Хајдук са Лиона и Златар из Нове Вароши.

Тиме су Крагујевчани на најбољи начин "преболели" недолазак, односно повратак из Црвене звезде траженог Љуба Ненадића, који се, као и Мутавић, преселио се у Нови Пазар, екипу коју од сада води доскорашњи први стратег "црвених" Славенко Кузељевић.

В. У. К.

МИЛЕНКО НАМЕРАН ДА ВРАТИ РАДНИЧКИ У ВРХ СРПСКОГ ФУДБАЛА

ФУДБАЛ

СКУПШТИНА "ЦРВЕНИХ" ИЗАБРАЛА

Марјановића за новог
председника

У СУБОТУ је, најзад, после два месеца већања изабран нови председник Фудбалског клуба Раднички 1923, трећи у последњих годину дана. Скупштина, одржана у ресторани "Језеро", са 39 гласова "за", два гласа "против" и осам "уздржаних" челну позицију у клубу доделила је познатом крагујевачком угоститељу Миленку Марјановићу, једином од четворце потенцијалних кандидата са којима је трочлана комисија разговарала, који је прихватио да се лаги тог посла. Њему ово није сефте искуство, јер се на тој функцији налазио давне 1994/95. године, када су "црвени" играли у Српској лиги.

Наравно, пре тога морала је да буде усвојена давно поднета оставка Небојше Васиљевића на исто место, као и оставка Владе Вучковића, досадашњег

председника Скупштине, па је сада изабран је и нови председник тог тела, проф. Др Добрица Миловановић, члан Градског већа задужен за међународну сарадњу. Такође, на седници су формиран и Надзорни одбор, Дисциплинска комисија и Комисија за жалбе, како је, уосталом, предвиђено статутом клуба.

Договорено је и да Управни одбор и даље чини 11 чланова, па је сада задатак председника да накнадно предложи још три недостајућа члана. За сада их има осам, које су чланови Скупштине једногласно изабрали. То су: Миленко Марјановић, Дража Матић, Петар Веселиновић, Живадин Јовановић, Томислав Стоилковић, Живорад Нешић, Радашин Костић и Горан Којовић.

В. У. К.

ОТВОРЕНИ "РАТ" СА
СПАЛЕВИЋЕМНекад беше
миљеник

КАД се није појавио на списку за пут у Анталију, постало је јасно да досадашњи први стрелац "црвених" и клупски миљеник Дарко Спалевић неће више предводити навалу крагујевачког суперлигаша. Прво је саопштено да ће са припрема у иностранству изостати због здравствених тегоба, да би само дан касније новоустоличени председник Миленко Марјановић по њему, али и Фудбалском савезу, као и још коме, неименованом, преко Спортског журнала оплео јуначки.

Тачније, Марјановић је навео да је у питању марифетлук фудбалског подземља, где ће посла имати и државни органи. За Спале-

вића је рекао да је напрасно, преко факса, послао нечитак налаз да се разболео, да се не јавља на телефон, нити да му се може ући у траг где је, те да претходно није предао пасош клубу за одлазак у Анталију.

Такође, челни човек Радничког каже да се навелико говори да би Спалевић требало да пређе у Чукарчици, те да зна да је заказана хитна седница Арбитражне комисије која би Спалевића требало да ослободи садашњег уговора, важе-

НЕКАД МОЛИО ДА ОСТАНЕ, А САД БИ ДА ИДЕ

ћег до лета 2014. године, а на штету "црвених". То, по њему, ипак неће тако лако проћи, јер је наш клуб спреман да се бори са неправдом, и у случају неповољне арбитраже ићи ће, ако устреба, и до жалбе УЕФА.

Како год да се заврши овај двобој, тробој ил' чак вишебој, с обзиром да је већ предат Дисциплинској комисији клуба, највероватније је да ће се Спалевић на крају придружити нисци играча који су већ напустили Крагујевац, попут Миљана Мутавића, Александра Косорића, Предрага Сикимића и Драгана Радосављевића. Уз то, ни судбина некадашњег капитана и стуба одбране Жељка Милошевића, те скорашњег појачања Ивана Пејчића није коначно разрешена, али је њихов статус, самим неопходним на припреме, макар што се такмичарског удела тиче, више него јасан. На њих се не рачуна у пролећном делу првенства.

В. У. К.

УСПЕЛА ПРОБА

Савладан
Младеновац

ПРЕД пут на припреме у турску Анталију, Раднички је имао и прву проверу до сада увежбаног, као и кратак увид у могућности и сналажење у новој средини тек придонелих играча. Састали су се са прволигашем Младеновцем на "Царевој Ђуприји" и славили са 2:0.

У два полувремена практично су за "црвене" наступила два тима, и оба су имала исти учинак, по гол у мрежи ривала. Од првог звиждук у саставу су се нашли: Чанчаревић, Симоновић, Ковачевић, Оташевић, Варјачић, Недовић, С. Петровић, Бељић, Милошковић, Андрић и Миловановић, да би у другом полувремену играли: Трифуновић, Својић, Бубања, Росић, Ђуричковић, Петронијевић, Мирић, Зорановић, Спалевић и Поповић.

Први погодак, у 15. минути, био је дело двојице тазе првотимаца, извођача корнера Бељића и стрелца Миловановића. У наставку је Зорановић лоб ударцем матирао противничког голмана, завршивши успело акцију коју су креирали Спалевић и Поповић.

В. У. К.

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

Још један
Амер

ПОСЛЕ Стена Бедвела, главног и тренера офанзивне линије, уједно и квотербека на терену, Дивљим Вепровима приступио је још један стручњак „преко баре“. Реч је о дефанзивном координатору Лонију Хершију, тридесетчетворогодишњаку, који је од 2007. боравио у европским клубовима. Тренирао је екипе у Шведској, Данској и Норвешкој, а као главни тренер има титулу шампиона Шпаније.

Американац је у Крагујевац стигао у суботу и одмах се придружити тренинзима прве екипе.

М. М.

СКИЈАЊЕ

Солидно

ТРИ слаломске трке возила је српска репрезентативка Невена Игњатовић протекле недеље, а у две забележила пласман. У пољским Закопанима, у Европа купу, била је 19, што је вредело 20,02 поена, а у ФИС трци у аустријском Кракаумену остварила је пласман на осмо место са 24,97 поена.

Иначе, у понедељак је у аустријском Шладмингу отворено Светско првенство у алпским дисциплинама, на коме је пријављено 609 такмичара из 72 земље. Игњатовићева ће, како је за сада планирано, учествовати у велеслалому и слалому, који су заказани за 14. односно 16. фебруар.

М. М.

ВАТЕРПОЛО

КУП ЕВРОПЕ

Одлука - јуче

РЕВАНШ меч у полуфиналу Купа Европе, Раднички је одиграо јуче у Дебрецину, против тамошњег истоименог тима. Као што се зна, "црвени" су први сусрет добили у Крагујевцу са 9:6, па им је за даљи пролаз и борбу за трофеј неопходно да макар изгубе са истом разликом, али уз више датих погодака од шест.

У финалу, победника овог сусрета очекује

бољи из дуела италијанских представника, Савоне и Флоренције.

НАСТАВАК ПРВЕНСТВА

Београд за ужину

ПРЕДСТОЈЕЋЕГ суботе наставља се такмичење у ватерполо шампионату Србије. Тог дана Раднички, од 18 и 30, уз бесплатан улаз уколико прибавите карту на инфо пулту затворених базена, дочекује слабању екипу Београда, те се очекује сигурна победа и наставак трке са водећом Црвеном звездом за челну позицију на табели.

Иначе, у питању је дуел 12. кола, од укупно 18 колико их има, а затим, од средине априла

следи плеј оф и одлука коме ће припасти титула за 2013. годину.

НА ГОЛУ САД

Енди Стивенс

ГОЛМАН Радничког, Американац Енди Стивенс, брани гол своје репрезентације САД на квалификационом турниру за Светско првенство у Канади. Поред његове и селекције домаћина, борбу ће водити и изабрани тимови Бразила и Аргентине.

По правилима, два првопласирана тима избориће наступ на Светском првенству у Барселони, наредног лета.

В. У. К.

НОВО МЕСТО - Хала: СД „Леон Штукел“. Гледалаца: 2.200. Судије: Радовић, Мухвић и Хордов (Хрватска). Резултат по четвртинама: 18:21, 15:17, 11:15, 8:24.

КРКА: Лорбек 2, Владовић, Ројц 4, Лалић 13, Павић 5, Зашежић, Лучић 10, Касирајчић 6, Крамљевић, Болчина, Клубучар 7, Смодиш 5.

РАДНИЧКИ: Миљеновић, Ђајин 12, Јовић, Марковић 13, Еменинг 13, Бирчевић, Борисов 8, Димић, Крстовић 10, Мијалковић, Вајт 17, Визер 4.

НИЈЕ све изгледало најбоље пред пут у Ново Место. Повреда Варде, болест Синовеца, те стање недовољне спреме Визера, Еменинга и Вајта, преполовило је шансе за победу „црвених“. Но, то као да је улило додатну енергију и догодило се сасвим супротно. Како је и најављивао тренер Николић, у Словенију су отпутовали „ратници“, а управо на такав начин је утакмица и добијена. У ротацији је било свега девет играча, што је, показало се, довољно када су они прави. Терико Вајт је после дуге времена показао партију каква се од њега очекује, а прикључили су му се такође дуже „успавани“ Стивен Марковић и Брајан Еменинг. Уз неизбежног Ђапина, Крка није имала шта да тражи.

КОШАРКА

КРКА - РАДНИЧКИ 52:77

Пробудио се Терико

ВАЈТ У ПРЕПОЗНАТЉИВОЈ ПОЗИ КОШГЕТЕРА И ШОУМЕНА

Током целе утакмице, изузев половином друге деонице, Ра-

нички је био супериоран. Играло се прецизно, корисно, без непо-

требне „јурњава“ и личне промоције, већ за екипу. Домаћин је смогао снаге да у једном тренутку поведе (32:28), али после тога следи Териков шоу. Врцала су његова закуцавања, контре, шутеви, одбране, „банане“... што је, наравно уз помоћ саиграча, довело до серије од 23:5 и коначне одлуке. До краја видела се надмоћ гостију и одлична екипна игра.

Шта рећи? Веома важна победа, нарочито у светлу резултата осталих конкурената за места у врху табеле. Везане су четири победе, још значајније две на гостовању, тако да екипа стиче неопходну психолошку стабилност пред завршницу АБА лиге. Ипак, сада им ту следи пауза, условљена терминима за одржавање завршнице националних купова, а потом у „Језеро“ долази Цибона.

М. М.

КУП СРБИЈЕ

Празник кошарке у Крагујевцу

СПОРТСКА хала „Језеро“, Кошаркашки клуб Раднички и град Крагујевац биће по други пут домаћин завршнице Купа „Радивоја Кораћа“. Све утакмице играју се на наведеном месту од данас па до недеље.

Данас се састају: Мег Визура (Београд) - Вршац и Партизан - Слобода (Ужице), ривали другог четвртфиналног дана Раднички - Металац (Ваљево) и Црвена звезда - Војводина (Нови Сад), а термини у оба случаја су 18.30 и 21 сат. У суботу, од 18.30, у полуфиналу играју победници првог, а од 21 сат другог дана четвртфинала. За пехар „Жућкове левице“, где славиеник по први пут добија оригиналну апликацију трофеја који се додељивао у међународном такмичењу од 1971. до 2002. године, игра се у недељу од 21 сат.

Иначе, карте за овај кошаркашки празник купују се искључиво у хали „Језеро“ од 14 до 21 сат, заштићене су холограмима, а једно лице, уз обавезну копију личне карте, може да купи највише четири улазнице. За прва два дана улазнице за оба меча коштају 300 динара, за полуфинале је цена иста, али само за један меч, док за финале треба издвојити 600 динара. ВИП карта поред терена за цео турнир износи 3.000 динара. М. М.

Датум	Време	Тимови
07. фебруар	18.30	MEGA VIZURA - VRŠAC
07. фебруар	21.00	PARTIZAN MIS - SLOBODA
08. фебруар	18.30	RADNIČKI KC - METALAC
08. фебруар	21.00	CRVENA ZVEZDA - VOJVODINA
09. фебруар	17.00 - I	POLOUFINALI (od 07.02)
09. фебруар	21.00 - II	POLOUFINALI (od 08.02)
09. фебруар	21.00	FINALE

ПРВА „А“ ЛИГА - Ж

Црвене никад горе

КОШАРКАШИЦЕ Радничког изненадиле су своје навијаче прошлонедељним поразом на свом терену од Старе Пазове резултатом 48:71.

Све је одлично кренуло, добиле су „црвене“ прву четвртину са 19:11, али су већ у другој почеле да поустају. Током тог дела игре резултат је константно био егал,

М. М.

од 21:21 у 14. минуту, до 27:27 у 18, да би Николина Милић, иначе најбољи појединац сусрета са 19 постигнутих кошева, донела предност свом тиму на полувремену - 28:27. Од тог момента Крагујевчанке су препустиле иницијативу гошћима, које су то паметно искористиле и забележиле нову првенствену победу.

Истовремен су поражене и играчице Шумадије, у Београду од Црвене звезде, али су пружиле достојан отпор лидеру првенства - 63:73, чак су последњу четвртину успеле да реше у своју корист са 20:19. Одлично су одиграле Мариана Марковић, која је постигла 15 кошева и имала девет скокова, Кристина Остојић са кошом мање, али и скоком више, а 14 пута у стелце уписала се и Милана Живадиновић.

Јуче је, поново, на програму био ванредно коло. Раднички је играо у Нишу против Студента, док су Шумадинке угостиле Шапчанке.

МУТА, ПО ОБИЧАЈУ, ОПТИМИСТА

Јуриш на пехар, па како нам буде

ПРИЛИКА је велика, мада тренутно ништа не иде на рачун Радничког. Помисао да се по први пут у не баш богатој и резултатски успешној историји крагујевачке кошарке може доћи до великог трофеја разгаљује страсти, али све говори у контра смеру. Најпре је озбиљан проблем „црвених“ велики број играча који, по мишљењу и тумачењу правилника о наступу кошаркаша у националним такмичењима, немају право да играју јер су били или су чланови других репрезентација, а на то су се надовезале силне повреде које су изгледа незаобилазна невоља нашег састава у последњих неколико сезона. Ипак, у клубу се не предају и очекују најбоље.

Такмичење је турнирског типа и ту готово да нема аутсајдера. Сви су мотивисани да пруже највише што могу. Јачи смо од Металца, играли смо много више квалитетнијих утакмица, али никако их не треба потцењивати. Зато сматрам да ћемо отићи у полуфинале и дочекати Црвену звезду.

Јесте нам запао тежи део костура, Партизану је практично отворен пут до финала, но ништа није сигурно. Видећемо како ће се ствари одвијати, па ћемо се, сходно томе, и определити за састав. Муче нас повреде, затим правила о регистрацији, али имамо доста играча, храбрости, жеље. Играћемо онако како тражим целе сезоне, ратнички. Желимо да са три победе донесемо „Жућкову левицу“ у Крагујевац, а имаћемо уз себе и наше верне навијаче. Дакле, идемо на пехар, па шта буде - каже тренер Мирослав Николић. М. М.

ПРВА „А“ ЛИГА (Ж)

19. КОЛО: Раднички - Стара Пазова 48:71, Беочин - Врбас 64:71, Челарево - Јагодина 56:83, Шабац - Студент 58:49, Црвена звезда - Шумадија 73:63. Слободан је био Србобран.
Црвена звезда 17 16 1 1408:1052 33
Јагодина 17 14 3 1304:1142 31
Шабац 18 11 7 1126:1119 29
Раднички 17 10 7 1020:1012 27
Врбас 17 9 8 1180:1158 26
Студент 18 8 10 1100:1167 26
Србобран 17 8 9 1099:1132 25
Стара Пазова 18 7 11 1131:1176 25
Шумадија 17 8 9 1194:1137 25
Беочин 17 4 13 1024:1182 21
Челарево 17 0 17 1009:1318 17

Утакмице 20. кола играње су јуче.

21. КОЛО: Раднички - Шабац, Челарево - Стара Пазова, Беочин - Србобран, Црвена звезда - Јагодина, Врбас - Шумадија. Студент је слободан.

Већ у суботу играју се и утакмице претпоследњег, 21. кола, а противник Радничком биће Шабац, директни конкурент за треће место. Екипа Шумадије гостоваће Врбасу.

С. М. С.

АБА ЛИГА

20. КОЛО: Крка - Раднички 52:77, Задар - Широки 76:81, Цибона - Будућност 60:73, Партизан - Сплит 68:59, МЗТ Скопље - Олимпија 76:87, Игокеа - Целевита 56:64, Солнок - Црвена звезда 83:96.

Игокеа	20	15	5	1521:1395	35
Црвена звезда	20	14	6	1631:1445	34
Партизан	20	13	7	1461:1400	33
Будућност	20	12	8	1456:1378	32
Раднички	20	12	8	1590:1516	32
Целевита	20	12	8	1490:1471	32
Олимпија	20	11	9	1544:1515	31
МЗТ Скопље	20	10	10	1464:1490	30
Крка	20	8	12	1388:1485	28
Цибона	20	7	13	1506:1515	27
Широки	20	7	13	1477:1510	27
Задар	20	7	13	1485:1540	27
Сплит	20	7	13	1408:1528	27
Солнок	20	5	15	1401:1634	25

21. КОЛО: Раднички - Цибона, Игокеа - Задар, Целевита - МЗТ Скопље, Солнок - Олимпија, Црвена звезда - Партизан, Сплит - Крка, Будућност - Широки.

КАКАВ МАЛЕР

Варда оперисан

ПОВРЕДА центра Радничког на утакмици са Партизаном озбиљнија је него што се у први мах претпостављало. Ратку Варди оперисана је ахилова тетива, па ће на опоравак морати да се чека веома дуго.

Процесне су да је минималан период месец и по дана, док је могуће да се са вежбањем почне и тек за три месеца. Свакако велики проблем за „црвене“, јер је то заправо најважнији период у овој сезони.

М. М.

ОД ЧЕТВРТА ДО ЧЕТВРТА

ЧЕТВРТАК

КОШАРКА: Меја Визура (Београд) - Вршац, хала „Језеро“ (18.30)

Партизан (Београд) - Слобода (Ужице), хала „Језеро“ (21.00)

ПЕТАК

КОШАРКА: Раднички - Металац (Ваљево), хала „Језеро“ (18.30)

Црвена звезда (Београд) - Војводина (Нови Сад), хала „Језеро“ (21.00)

ОДБОЈКА (Ж): Сметс 5 - Црнокоса (Косјерић), сала „Артем“ (19.00)

СУБОТА

КУГЛАЊЕ: Пак Промет - Металац (Горњи Милановац), куллана Друје тимназије (11.00)

Водовод - Технохемија (Београд), куллана Друје тимназије (18.00)

КОШАРКА: полуфинале Купа Србије 1, хала „Језеро“ (18.30)

полуфинале Купа Србије 2, хала „Језеро“ (21.00)

ВАТЕРПОЛО: Раднички - Београд, зашворени базен СЦ „Парк“ (18.30)

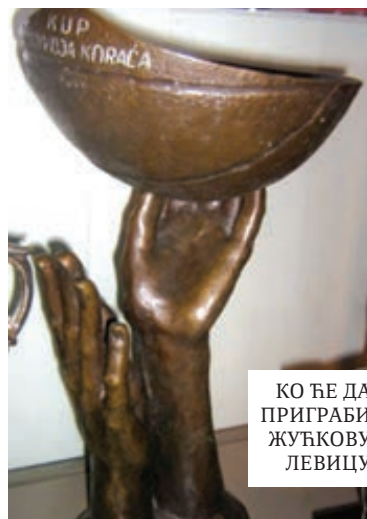
ОДБОЈКА (Ж): Раднички - Крајуј, сала ОШ „Стијанислав Сремчевић“ (19.00)

НЕДЕЉА

КОШАРКА: финале Купа „Радивоја Кораћа“, хала „Језеро“ (21.00)

ПОНЕДЕЉАК

ФУТСАЛ: Економица - Смедерево, хала „Језеро“ (19.00)

КО ЋЕ ДА ПРИГРАБИ ЖУЋКОВУ ЛЕВИЦУ

САСТАВ „ЦРВЕНИХ“ ЈОШ УВЕК СЕ „КРОЈИ“

Закукуљено, замумуљено

НА жалост, уместо да пред велики спортски догађај који данас почиње у „Језеру“ сва пажња буде усмерена ка спортском надметању, у жижи су већ две недеље ствари које нису баш спортске.

Наиме, немушто састављен правилник о такмичењу, како стоје ствари и неусаглашен са прописима Европске кошаркашке федерације, довео је Раднички у ситуацију да не зна са којим саставом ће покушати да крене ка освајању трофеја. По КСС, наш тим има осам странаца, мада четворица имају српско држављанство, па је захтев за тумачење спорних одређби од стране Крагујевчана послат српској кући кошарке, али и ФИБА и редовном суду.

До тада, „црвени“ су савезу послали списак кошаркаша за наступ на финалу Купа са свим странцима, јер се у нашем табору држе свог гледишта - да играчи са српским пасошем не могу бити истовремено и странци. И, како ствари стоје, тек уочи почетка самог такмичења знаће се на кога ће Мирослав Николић моћи да рачуна за турнир.

М. М.

ОДБОЈКА

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА - ПАРТИЗАН 2:3

И бод превише

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 200. Судије: Симоновић (Крагујевац), Ђук (Београд). Резултат по сетовима: 21:25, 28:26, 25:23, 15:25, 10:15.

РАДНИЧКИ: Ђировић 8, Н. Стевановић 24, Јовановић, Радовић 15, Перовић 2, Вуловић, Р. Стевановић 7, Илић 1, Ивовић 1, Чедић 16, Благојевић 1, Панџелић (либеро).

ПАРТИЗАН: Милић 27, Појовић, Панџић, Брђковић 2, Палибрк 11, Сћељић 15, М. Николић 19, Рајковић (либеро), Јовановић, Лојар 1, П. Николић 8, Јевђић.

не шепурењем по терену и тражењем узрока за свој неуспех погледима у небо, мерењем судијама, све на погрешним адресама, очекујући помоћ са свих страна, само не одакле једино може и мора доћи - од самих себе.

Цела екипа, осим донекле Немање Стевановића, подбацала је више него што се смело. Пријем је брзо „пукао“, средњаци су били очајни, Чедић далеко од форме из последњих неколико мечева, а дистрибуција напада сасвим протаната. Својом игром и понашањем успели су чак и да „умртве“ оно мало публике што их прати и на великом броју утакмица даје подстрек за победе. Два сета, то јест један бод, освојили су ни криви ни

дужни, јер све је у овом мечу зависило од Београђана. Када они нису могли да истрају у континуитету, Раднички је долазио до поена, у осталом делу меча били су бољи.

Пораз је дошао у најнезгоднијем тренутку - пред велики број важних утакмица. Поред обавеза у завршници државног првенства и борбе за што бољи пласман у плеј офу, следе две утакмице четвртине финала Купа изазивача и фајнал фор домаћег Купа. Уколико не желе фијаско, играчи морају што пре да се узму у памет и врате ниво форме на већ виђени. Прва прилика за то је гостовање наредног викенда у Пожаревцу, где им је ривал Млади радник.

М. М.

водећи Смеч 5, савладавши на свом терену београдски Обилић максимално, по деоницама 25:15, 25:10, 25:14. Трећи крагујевачки клуб, Раднички, био је бољи од Колубаре у Лазаревцу са 3:1 (25:23, 23:25, 25:20, 25:20).

Тренутно Смеч 5 има пет бодова предности испред изједначене пратеће тројке, коју редом чине Крагуј, Црнокоса и Раднички. У наредном колу следе два међусобна сусрета екипа из врха. У „Станиславу“ ће снаге одмерити Раднички и Крагуј, док Смеч 5 дочекује Црнокосу.

М. М.

ЧЕК У ЦЕПУ

Чедић најбољи у јануару

КОРЕКТОР Радничког Креди банке, Владимир Чедић, најбољи је играч јануара по избору новинара „Спортошког журнала“, генералног спонзора лиге „Винтер штедише осигурања“ и Удружења одбојкашких клубова Првих лига.

Уз признање, какав је обичај од како је ова осигуравајућа кућа спонзор Супер лиги Србије, дошао је и чек у вредности од 500 евра.

М. М.

НАЈСЛАБИЈУ утакмицу одиграли су Крагујевчани у последња два месеца и тако прекинули серију од 11 победа. То је, наравно, кад-тад морало да се догоди, али сусрет у хали „Језеро“ са славим Партизаном није био ни време ни место за то. Домаћи играчи ушли су у меч како би само „отаљали“ посао, јер су, ваљда, очекивали да се ривал сам преда. С друге стране, Београђани су наступили као да је „бити или не бити“ за бег са дна, па, иако скромном квалитета, заслужено носе победу. А колико су се трудили, заслужили су и сва три, док је Радничком и овај један много за у суботу приказано. Јер, до циља се долази борбеношћу, жељом, трудом, пожртвовањем, а

ЧЕЛИНЦ КУП

Пољаци прави ривал

ПРВУ утакмицу четвртине финале Челинц купа Раднички Креди банка одиграо је прекисиноћ у „Језеру“, а реванш је заказан за среду, од 18 сати, у Бидгошћу. Ривал је Делекта, екипа која тренутно заузима седмо место у националном шампионату Пољске.

Дуели се играју по већ устаљеном систему, уз примењивање правила „златног“ сета у случају нерешеног резултата у победама.

М. М.

ПРВА ЛИГА - Ж

Велика победа Крагуја

НАЈИНТЕРЕСАНТИЈИ меч 14. кола Прве лиге за сениорке одигран је у Крагујевцу. Састали су се другопласирана Црнокоса из Косијерића и за место слабији Крагуј, а исход је био такав да су екипе после утакмице замениле места на табели. Славио је домаћин резултатом 3:1, по сетовима 25:23, 25:15, 20:25, 25:13.

Пораз Црнокосе на најбољи начин искористио је

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА СРБИЈЕ

9. КОЛО: Танго Лиман - Економач 4:6 Бечеј - Коперникус 5:3, Врање - Колубара 1:1, Наисус - Марбо 2:6, Пирот - Смедерево 1:3.

Економач	9	8	0	1	58:19	24
Наисус	9	7	0	2	33:29	21
Марбо	9	6	1	2	33:17	19
Коперникус	9	4	1	4	30:28	13
Колубара	9	3	2	4	35:31	11
Пирот	9	3	2	4	16:27	11
Танго Лиман	9	2	3	4	34:35	9
Бечеј	9	3	0	6	27:37	9
Смедерево	9	2	1	6	15:31	7
Врање	9	1	2	6	18:45	5

10. КОЛО: Економач - Смедерево, Пирот - Марбо, Наисус - Коперникус, Бечеј - Колубара, Врање - Танго Лиман.

СУПЕР ЛИГА (Ж)

12. КОЛО: Раднички (К) - Зајечар (13. фебруара), Књаз Милош - Раднички (Б) 35:25, Раднички (С) - Железничар (Јуче), Црвена звезда - Наиса (Јуче), Јагодина - Макс спорт (13. фебруара). Слободна је била екипа Миленијум.

Зајечар	10	10	0	0	343:220	20
Јагодина	10	9	0	1	270:208	18
Раднички (К)	10	6	1	3	269:260	13
Миленијум	10	6	1	3	247:250	13
Макс спорт	10	5	1	4	238:230	11
Наиса	10	4	0	6	256:273	8
Железничар	10	4	0	6	223:254	8
Књаз Милош	11	4	0	7	303:317	8
Црвена звезда	10	3	1	6	260:276	7
Раднички (С)	10	2	1	7	252:290	5
Раднички (Б)	11	0	1	10	299:382	1

13. КОЛО: Макс спорт - Раднички (К) 20. фебруара, Зајечар - Раднички (С), Црвена звезда - Књаз Милош, Наиса - Јагодина, Миленијум - Раднички (Б), Железничар је слободан.

КРАГУЈЕВЧАНИ СЕ ВЕЋ СВИКЛИ НА НОВУ КУГЛАНУ

КУГЛАЊЕ

Водовод меље по плану

СА десетком су куглаши Водовода одрадили и заостали меч 11. кола Прве лиге Србије, група Центар, пошто су максималним резултатом - 8:0, савладали другу екипу Металца из Горњег Милановца.

Други крагујевачки представник у овом рангу такмичења Пак промет, упркос великој мотивацији, игрању у својој куглани са јаким противником, Рударом из Костолца, конкурентом „водоводца“ за пласман у виши ранг, ипак није успео да направи изненађење. Поражени су скором 6:2.

Већ у суботу, крагујевачки куглаши заказују ново дружење са својом публиком. У оквиру 12. кола Пак промет ће се састати са другом екипом Металца, док ће Водовод угостити Технохемију. Први меч у куглани Друге крагујевачке гимназије, на програму је од 11 сати, а други „иде“ три часа касније.

С. М. С.

РУКОМЕТ

РК РАДНИЧКИ

Пролећни старт

ПОСЛЕ скоро два месеца паузе, овог викенда са лигашким мечевима стартују и мушки тимови у Супер лиги Србије. Као и све остале, и рукометаше Радничког у пролећном делу очекује нових 13 дуела, а крај првенства требало би да буде 11. маја.

Подсетимо, Крагујевчани су тренутно осми на табели са 12 бодова, а на премијери наставка шампионата гостују тиму Црвенке.

В. У. К.

ЖРК РАДНИЧКИ

Евро испит

У СУБОТУ и недељу, 9. и 10. фебруара, рукометаше Радничког наћиће се у Русији, граду Астрахану, где ће са тамошњом екипом Астраханочка одмерити снаге у двоструком дуелу и потражити пролаз у четвртфинале ЕХФ купа.

Дуел 12. кола који су Крагујевчани тиме прескочиле, када дочекују неприкосновени Зајечар, игра се у среду, 13. фебруара, од 19 часова и 30 минута.

В. У. К.

ФУТСАЛ

ТАНГО ЛИМАН - ЕКОНОМАЦ 4:6

Расиуцао се бивши колега

ОЧЕКИВАЛИ су играчи Економца јак отпор новосадског тима. Квалитетан састав Танго Лимана одлично се супротставио актуелном шампиону, а у тој игри један је имао свој дан - Милан Ракић, бивши члан „студената“ и репрезентативац. Дао је чак три гола свом некадашњем клубу, од којих је најлепши и најзначајнији онај који је постигао у 33. минуту, мајсторским шутем, али и за резултатску неизвесност на крају утакмице - 3:5.

Економач је, иначе, одлично одиграо првих 20 минута. Повели су „студенти“ рано, већ у трећем минуту, голом новајлије Суручића, а затим су се у листу стрелаца редом уписали још Рајчевић, Коџић и Весић, тренутно најефикаснији играч крагујевачког састава, за лепу предност од 4:1. Наде домаћина да би евентуално могли нешто више да ураде у овом сусрету, код већ описане ситуације, угаasio је Коџић шест минута пре краја утакмице.

Економач је тако, после пораза Наисуса на свом терену од београдског Марба, поново усамљен на врху табеле, али се видно „буде из сна“ Београђани, који ужурбано грабе ка врху табеле. Тиме, свакако, првенствена трка увелико добија на занимљивости.

Овог викенда Економач на свом терену, у хали „Језеро“, дочекује тим Смедерева. Утакмица се игра у понедељак, од 19 сати.

С. М. С.

WIENER STÄDTISCHE LIGA

15. КОЛО: Раднички Креди банка - Партизан 2:3, Рибница - Спартак (С) 3:1, Железничар - Млади радник 1:3, Ђердап - Спартак (Ј) 3:0, Војводина - Црвена звезда 0:3.

Црвена звезда	15	14	1	44:16	40
Ђердап	15	11	4	39:21	33
Раднички КБ	15	9	6	37:25	30
Рибница	15	8	7	33:27	24
Млади радник	15	8	7	29:28	22
Војводина	15	6	9	30:34	21
Партизан	15	6	9	23:31	18
Спартак (С)	15	7	8	26:33	17
Спартак (Ј)	15	5	10	23:35	16
Железничар	15	1	14	9:43	4

16. КОЛО: Млади радник - Раднички Креди банка, Спартак (С) - Војводина, Црвена звезда - Ђердап, Спартак (Ј) - Железничар, Партизан - Рибница.

РВАЊЕ

Две бронзе

МИЛАН Тодоровић у категорији до 84 килограма и Перрица Димитријевић до 60 килограма, рвачи Радничког, освојили су бронзане медаље на прошлонедељном првом Купу Србије у грчко-римском стилу, који је одржан у спортској хали „Медисон“ у Зрењанину.

На овом такмичењу „црвени“ су имали петорицу такмичара, који су се надметали у конкуренцији укупно њих 93 из 20 клубова.

Одличан резултат смо постигли, с обзиром да смо право са припрема са Копаоника дошли на овај турнир. Тодоровић и Димитријевић су имали по четири победе и само један пораз, тако да смо задовољни оним што су у овој фази такмичења постигли - рекао нам је спортошки директор Радничког Зоран Синђић.

Самим тим што су приграбили медаље, Димитријевић и Тодоровић су добили и позив селектора репрезентације Србије за припремне турнире у Мађарској и Бугарској, као и Европско првенство, које је почетком марта у Грузији.

Геџин меморијал

БЕОГРАД ће у суботу, 9. фебруара у хали „Шумице“, бити домаћин међународног 27. „Меморијала Љубомир Ивановић - Геџа“, у част овог великог тренера и рвачког радника. На турниру ће учествовати око 100 рвача из 15 земаља, а међу њима и такмичари, репрезентативци Радничког Димитријевић и Тодоровић.

Иначе, промотер турнира је легендарни руски рвач Александар Карејин, троструки олимпијски шампион и деветоструки шампиона света.

С. М. С.

СТРЕЉАШТВО

Злајшни Милош

КРАГУЈЕВАЧКИ стрелац Милош Ивановић освојио је прво место прошле недеље у Београду, на Другом колу Купа Стрелачког савеза Србије, у гађању ваздушном пушком.

Са 583 „убијена“ круга био је најбољи у конкуренцији 25 млађих јуниора, што му је, после трећег места у претходном колу, донело челну позицију у укупном пласману. Треће место у овој конкуренцији заузео је још један Крагујевчанин, Стеван Јовановић. Треће, последње коло Купа је 2. марта, а домаћин најмлађим стрелцима биће Крагујевац.

С. М. С.

-25%

Na čarape i donji veš

-50%

Na zimsku mušku, žensku i dečiju kolekciju

-70%

Na svaki drugi artikal

H&O Kragujevac
Kragujevac Plaza,
Bulevar kraljice Marije 56,
tel 064/ 82 137 93

Uz VIP karticu dodatnih **-10%** popusta!

Akcija traje do 15.02.2013.

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ

од 7. фебруара до 13. фебруара

Четвртак 7. фебруар

20.00	Стање ствари
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Кухињца р.
10.30	Путујуће приче р.
11.00	Документарна серија
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Кућица у цвећу р.
13.00	Музички програм
14.00	Комунални сервис р.
15.00	Цртани филм
15.30	Раскршћа р.
16.00	Вести
16.05	Људи са Менхетна р. =
17.00	Мозаик
18.00	Путописи РТК
18.30	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стање ствари
21.00	Људи са Менхетна =
22.00	Хроника 2
22.30	Megaфон Music
23.30	Атлас
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Петак 8. фебруар

17.00	Моја Шумадија
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Кухињца р.
10.30	Путописи РТК р.
11.00	Meaфон Music р.
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	АБС шоу
13.00	Музички програм
14.00	Стање ствари р.
15.00	Цртани филм
15.30	Атлас р.
16.00	Вести
16.05	Људи са Менхетна р. =
17.00	Моја Шумадија
18.00	Fashion Files р.
18.30	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Супертехнологије
20.30	Акција
21.00	Људи са Менхетна =
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија
23.30	Илузиониста
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Субота 9. фебруар

19.00	Хроника 1
08.45	Најава програма
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Серија
10.00	Кухињца
11.00	Нокаут р.
11.30	Улови трофеј р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг р.
13.00	Кућица у цвећу
13.30	Fashion files
14.00	Shopping avantura
15.00	Документарни програм
16.00	Вести
16.05	Филм
18.30	Акција р.
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Филм
20.30	Лек из природе
21.00	Илузиониста
21.30	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	АБС шоу
23.00	Филм
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Недеља 10. фебруар

22.30	Култура
08.45	Најава програма
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Најсмешније животиње р.
10.00	Биографије познатих
11.00	Кућица у цвећу
11.30	Лек из природе
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг р.
13.00	Агро дневник
14.00	Шумадијске зимске игре
16.00	Вести
16.05	Филм
18.00	Нокаут
18.30	Улови трофеј
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стаклено звоно
20.30	Најсмешније животиње
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	Култура
23.00	Филм
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Понедељак 11. фебруар

19.30	Спортски преглед
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Кућица у цвећу р.
11.00	Документарна серија р.
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Стаклено звоно р.
13.00	Музички програм
14.00	Shopping avantura р.
15.00	G.E.T. Report
16.00	Вести
16.05	Људи са Менхетна р. =
17.00	Мозаик
18.00	Србија коју волим
18.40	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Спортски преглед
20.00	Црвенка - Раднички (рукомет, снимак)
22.00	Хроника
22.30	Документарна серија
23.30	Нокаут
00.00	Вести
00:05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Уторак 12. фебруар

20.30	Суграђани
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Србија коју волим р.
11.00	Документарна серија
12.00	Вести
13.00	Музички програм
14.00	Економица - Смедерево (мали фудбал, снимак) р.
16.00	Вести
16.05	G.E.T. Report р.
17.00	Мозаик
18.00	Ноге на путу
18.30	Мобил Е
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Жива црква
20.30	Суграђани
21.00	Људи са Менхетна =
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија
23.30	Биографије познатих р.
00.00	Вести
00:35	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Среда 13. фебруар

20.00	Комунални сервис
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Ноге на путу р.
11.00	Документарна серија р.
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Култура р.
13.00	Музички програм
14.00	Жива црква р.
14.30	Суграђани р.
15.00	Цртани филм
15.30	Супертехнологије р.
16.00	Вести
16.05	Људи са Менхетна р. =
17.00	Мозаик
18.00	Путујуће приче
18.30	Мобил Е
18.40	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Комунални сервис
21.00	Људи са Менхетна =
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија
23.30	Раскршћа
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs